

א 5779
תשרי
תשע"ט
קובץ לחיזוק ההתקשרות

קובץ לחיזוק ההתקשרות

יוצא לאור ע"י תלמידי ישיבת
"תומכי תמימים ליובאוויטש המרכזית"

ברוקלין, ניו-יורק

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

בהכנת קובץ זה הסתייענו רבות ברבנים החסידים שיחיו, שבחפץ לב ובמאור פנים שיתפו אותנו בזיכרונותיהם ובמאורעות מיוחדים בהם נכחו במשך השנים, מסרו חומרים לפרסום והגיהו את הדברים:

הרב ישראל צבי גליצנשטיין, הרב מענדל רסקין, הרב יוסף יצחק הכהן כצמן, הרב זושא זילברשטיין, הרב דוד וייטמן, הרב יוסף גאנזבורג וארכיון משפחת רסקין.

הסתייענו גם במגזין 'א חסידישער דערהער' ו'תחינו', גליונות 'התקשרות', שבועון 'כפר חב"ד', סדרת 'תולדות לוי יצחק' במהדורה החדשה, ויומני הרבנים החסידים: הרב טוביה זילברשטרם והרב יצחק מאיר סוסובר.

פתח דבר

אחינו תלמידי התמימים,
שלום וברכה!

בהמשך לקבצים שהופיעו לאחרונה ונתקבלו בשמחה, מוגש קובץ זה (א-עז) לחיזוק ההתקשרות, לפני קהל תלמידי התמימים ואנ"ש, שנקהלו ובאו לחסות בצילא דמהימנותא בחודש השביעי, המושבע והמשביע, בחצרות הקודש של רבינו-נשיאנו, הוד כ"ק אדוננו מורנו ורבינו זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

גדולה הזכות והשעה "בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל", תלמידי התמימים ואנ"ש שי' אשר חוסים בד' אמותיו הק' של כ"ק רבינו, מתחזקים ומוסיפים אומץ באור וחום ההתקשרות לנשיאנו, תורתו והוראותיו. על-אף ההעלם וההסתר הנורא, אשר לעת-עתה איננו זוכים לראות את כ"ק רבינו בעבודתו ולשמוע תורתו הק', ברור ופשוט לכל אשר רועי ישראל, "הנה לא זה בלבד שלא יפרדו מעל צאן מרעיתם, הנה עוד זאת מתרפסים להדום כסא מרום, להתיצב לפני הוד אל-רם ונשא, להגן על עם ישורון".

בקובץ:

א. "דבר מלכות" - חלק משיחת שבת פרשת נצבים תשכ"ג בה מבוארת האחדות המיוחדת הנפעלת בהתאספותם של רבים יחדיו.

ב. "כולם נקבצו באו" - יריעה מקיפה וראשונית מסוגה על קבוצות האורחים הרבות והמגוונות שהגיעו לחצרות קדשנו במשך שנות הנשיאות, והקירובים הלבביים שרחש להם כ"ק אדמו"ר.

מובן כי לא ניתן להקיף במסגרת זו את כל הקבוצות שהגיעו במשך כל שנות הנשיאות לחצרות קודשנו, ורשימה זו מהווה מעין 'טעימה' עשירה ומגוונת, ועוד חזון למועד. בהזדמנות זו נבקש מכל אלה שיש בידם פרטים נוספים אודות קבוצות שהגיעו במהלך השנים לבית חיינו, לשולחם אל המערכת בכדי לזכות בהם את הרבים.

ג. "טובות זכרונות" - רשימה מרתקת המגוללת את הקשר הנדיר מסוגו ששרר בין רבינו לבין יהודים שונים שדרו בעיר יקטרינוסלב בשנות נעוריו של הרבי. ברשימה ייחודית זו, באה לידי ביטוי הערצתם של יהודים אלו, שהשתייכו לחוגים שונים, אל הרבי, וההשפעה על חיייהם שבאה בעקבות קשר אמין זה.

ד. "בחצרות בית ה'" - אסופת מכתבים שנכתבו בידי הרב טוביה זילברשטרום למשפחתו בארץ־הקודש. במכתבים אלו מתאר הכותב בשפה ייחודית את קורות בית חיינו במחיצתו של רבינו בימי החודש השביעי תשל"ז. מכתבים אלו לא נתפרסמו מעולם ובאים בזה בפרסום ראשון באדיבות הכותב, ותודתנו הכנה נתונה לו על כן.

ה. "לעבדך באמת" - התוועדות עם המשפיע הרה"ח ר' שלום פלדמן ע"ה, מתובלת בסיפורים ייחודיים משנות הבראשית בחצרות קדשנו וסיפורי חסידים. ההתוועדות נערכה בידי חברי המערכת ומוגשת בזאת באופן השווה לכל נפש.

הוספה: לקט מענות בכתב יד קדשו של הרבי, חלקם בפרסום ראשון, הקשורים לימי חודש תשרי, בהם ניכרת קורת רוחו מארגון האש"ל הגשמי והרוחני עבור האורחים. כתבי יד קודש אלו נמסרו לפרסום באדיבות משפחת רסקין ותודתנו הכנה נתונה להם על כן.

הננו מלאים תקווה וביטחון, אשר במהרה ממש נזכה להתראות עם אבינו רוענו כ"ק רבינו נשיאנו, ויגאל אותנו מהגלות המר, ויוליכנו קוממיות לארצנו תיכף ומיד ממש, ועוד בחודש החגים הזה, נזכה לראות מלך ביופיו, בעבודת הקודש של רבינו נשיאנו, מתוך שמחה הכי מלאה, בגאולה האמתית והשלימה.

ועד תלמידי התמימים העולמי

ערב חג הסוכות תשע"ט
ברוקלין נ.י.

דבר מלכות

נמצאים כאן כמה וכמה שבאו ממקומות אחרים, ועד מעבר לים, ומתאחדים כולם יחד מתוך קירוב נפשי להיות לאחדים כאחד ממש, ובפרט כאשר האחדות היא מתוך התוועדות חסידית

שבת פרשת נצבים תשכ"ג

דובר כמה פעמים שכאשר מקשרים ענין מסויים עם מעשה בפועל ממש, הרי זה פועל חוזק ותוקף בהענין, ומבטיח שלא ישתנה כו'.

ובנוגע לעניננו:

אדמו"ר הזקן מבאר בלקו"ת בפירושו הכתוב "אתם נצבים היום כולכם גו' ראשיכם שבטיכם גו' מחוטב עציך עד שואב מימין" - "פרט הכתוב עשר מדרגות, שכמו שיש עשר מדרגות בנפש האדם, דהיינו ג' שכלים וז' מדות, כך הנה כל ישראל הם קומה אחת שלימה, וכללות נשמותיהן נקרא כנסת ישראל שנחלקת לעשר מדרגות, ובראש השנה מתעלים כל המדרגות, אפילו מחוטב עציך עד שואב מימין, שהם בחינות ומדרגות התחתונות, להיות כולם מתעלים למעלה במקור חוצבם. וזהו ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל, פי' שכולם מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד".

וענין זה קשור גם עם ברכתו של הקב"ה ש"אתם נצבים, קיימים ועומדים, דהיינו שזוכים בדין" - כיון שהענין ד"ברכנו אבינו" הוא כאשר "כולנו כאחד", שאז נמשך הגילוי ד"באור פניך" - "יאר הוי' פניו גו'".

והדגשה יתירה בכל זה - כאשר מתאספים יחדיו כמה וכמה מישראל ממקומות שונים, כולל ובמיוחד - מעבר לים, היינו, שהענין ד"אתם נצבים היום כולכם", "לאחדים כאחד", נעשה בפועל ממש, ועל-ידי-זה מבטיחים שענין האחדות ישאר בתוקף ויומשך גם לאחרי שכל אחד חוזר למקומו.

ובהקדמה - שלכאורה אינו מובן: מהי אמנם הסיבה לכך שבמשך כל השנה כולה נמצאים במקומות שונים, הרי מוטב היה אם כולם היו נמצאים מלכתחילה במקום אחד?

אך הענין הוא - על-דרך המבואר במאמר ד"ה להבין שרש הפרש בין תורה למצוות, בנוגע לכללות העבודה דבירור הניצוצות שנפלו משבירת הכלים דתהו, דלכאורה, "למה עשה בחינת תהו בכדי שאחר-כך יהיה בחינת עליות כו", אך זהו ענין המצוות, גזירות המלך, בלי טעם, שכך עלה ברצונו בלי שום טעם כו", וממשיך לבאר מעלת התורה, "שהוא בחינת גילוי הטעם שבמצוה".

ועל-דרך-זה בנדון דידן - שפנימיות התורה מגלה ומבארת את הטעם שכל אחד צריך להיות במקומו, שזהו בגלל שצריך להפיץ שם את האור הגנוז בתורה, פנימיות התורה שנתגלה בתורת החסידות, שזהו כללות הענין ד"פוצו מעינותיך חוצה", מסוף העולם ועד סופו.

ועוד זאת, שעל ידי זה נעשה עילוי גם אצל בני ישראל שפועלים זאת, וכמבואר בהמשך תרס"ו המשל מבן המלך, שלא די בכך שנמצא בבית אביו המלך, אלא התכלית היא, שגם כאשר נמצא במרחקים, תהיה הנהגתו באופן הראוי לבן המלך, ודוקא אז ניכרת מעלתו כו'.

ובנוגע לפועל:

נמצאים כאן כמה וכמה שבאו ממקומות אחרים, ועד מעבר לים, ומתאחדים כולם יחד מתוך קירוב נפשי להיות לאחדים כאחד ממש, ובפרט כאשר האחדות היא מתוך התוועדות חסידית, שבה חוזרים פתגמים מרבינו נשיאנו וכו' עד להבעל-שם-טוב, בבחינת "ואשים דברי בפיך", וכידוע הפתגם אודות גודל המעלה של התוועדות חסידית, שבכחה לפעול יותר מפעולתו של מלאך מיכאל (על-דרך המעלה ד"תמליכוני עליכם" אפילו לגבי ענין התשובה).

ולכן, כל אלו שבאו ממקומות אחרים - יאמרו עתה "לחיים", "לחיים ולברכה" עד "לחיים טובים ולשלום", וימשיכו כל הענינים גם לאחרי שחוזרים איש איש למקומו.

יריעה מקיפה
וראשונית מסוגה על
קבוצות האורחים
הרבות והמגוונות
שהגיעו לחצרות
קדשנו במשך שנות
הנשיאות, והקירובים
הלבביים שרחש להם
כ"ק אדמו"ר

כולם נקבצו באו

”אברך אחד

שהוכרח לברוח ממקומו, אינו שייך לעבודת התפילה, אינו לא משכיל ולא עובד, בלא חתימת זקן וכו' וכו', ומעולם לא למד לא בתומכי תמימים ולא בישיבה בכלל - נדד למדינה רחוקה ביותר הן במקום והן בעניני יהדות, וכעבור איזה זמן התחילו להגיע מאנשים ונשים משם מכתבים לכ”ק מו”ח אד”ש, ולדוגמא - מאשה בעלת עסק שמציעים לה לשכור חנות ודירה בחלק אחד של העיר או בחלק אחר. ושואלת החלט כ”ק אד”ש מה תעשה.

מעולם לא ראתה אותו, ויודעת שמעולם לא היה כ”ק מו”ח אד”ש לא רק בעירה אלא גם בכל מדינתה, אינה מאנ”ש וכנראה גם לא מגזע אנ”ש. אבל כששמעה מהאברך דברים היוצאים מן הלב: יש רבי בישראל, ואין הוא נכנס בהגבלות הטבע, והרוצה ללכת לבטח דרכו: במסחר, בהנהגת הבית, וכו' - לא ירים את ידו מבלי לשאול את פי הרבי, והכירה בהאברך שפיו ולבו שווין, כי ניכרין דברי אמת, צייתה לכתוב השאלה הנ”ל, שייכת ממילא לנפנה, ומתקרבת ליהדות... אלה מתולדות פעולות אברך פשוט ושעושה כל זה לא מצד מסירות נפש וקבלת עול, כי אין זה אצלו היפך השכל, גם לא היפך שכלו האנושי”.

מכתב זה כתב הרבי לר' שלמה חיים קסלמן ע"ה בט"ו שבט תש"ט בעת ששימש כשד"ר בפאריז, ובו עוררו על כך שעל החסידים לחלוק את העבודה שזכו להכיר ולראות שיש רבי בישראל עם האנשים שעמם הם באים במגע.

הרבי הוסיף כי דרך העבודה צריכה להיות באותה תנועה בה היה אדם מפנה את רעיו הזקוקים לרופא, לרופא אותו מכיר בידעו שזה יביא את רפואתם, כך על החסידים להפנות אנשים אל הרבי כדי שיקבלו מהרבי עצה ותושייה ברוחניות ובגשמיות.

השלוחים הרבים שיצאו בשליחותו של הרבי במשך השנים, לא מנעו בר ממקורביהם, ובראותם שיש יהודי שהוא בשל די להתבשם מאורו של נשיא הדור, שיתפוהו במה שראו ושמעו מהרבי, ובהגיע שעת הכושר, רבים מהם הביאו קבוצות שלישיות לבקר אצל הרבי ולהתרומם 'טפח מעל הקרקע' בהיותם קרובים לנשיא הדור.

בסקירה שלפניכם יובאו סיפוריהם של הקבוצות השונות שזכו והגיעו לבית חיינו במשך השנים, וההתייחסויות המיוחדות אליהם זכו מאת הרבי. בתקווה ובבטחון שתיכף ומיד, עוד בחודש תשרי זה, נזכה כולנו, כל בני ישראל, ל'ראות ולהראות' באור פני מלך.

הקבוצה מאנגליה

סיפר הרב

זלמן יפה בזכרונותיו:

בעצמי והתוצאות היו מאכזבות למדי. מסתבר כי קבוצה של חסידי סאטרם הם אלו שארגנו את הטיסה כדי לנסוע לניו יורק ובשל חוסר משתתפים נאלצו לפנות לעזרתם של ליובאוויטש. סוכני הנסיעות שהתייאשו מחוסר הארגון שלהם החליטו לבטל את הצ'ארטר ונראה היה כי הרעיון כולו יורד לטמיון. סוכני הנסיעות כבר נואשו מארגון מוצלח של העניין וכמותם גם אנ"ש שטיסתם בוטלה לא ששו לתכנן שוב טיסה חדשה שמי יודע אם תצא לפועל.

בהתייעצות עם הרב שם טוב החלטתי לפנות ישירות לחברת התעופה ובהשגחה פרטית התברר שטיסה בוטלה במפתיע והנהלת החברה אישרו את השכרת המטוס כולו לטובת הצ'ארטר. למרות חוסר האמון של אנ"ש בתחילה וקשיים שהוערמו על ידי סוכני נסיעות שונים ומשונים יצאה הטיסה ביום כל-אחד תמוז תשכ"א.

כעבור שעה וחצי עצר המטוס לעצירה של שעתיים לתדלוק לקראת הטיסה הבאה שנמשכה 8 שעות לניו פאונדלנד.

במהלך הטיסה הועברו שיעורים בחומש ותניא ואחד הרבנים אף מסר שיעור בפרשת השבוע. ניגונים רבים וסיפורים גם הם נשמעו לכל אורך הטיסה הארוכה

בשנת תשכ"א הציע לי הרב בן ציון שם טוב לערוך צ'ארטר מיוחד מאנגליה לרבי. הטיסה הייתה אמורה לצאת בערך כחודש מאוחר יותר ומחירה אמור היה להיות כ-35 ליש"ט (100 דולר) לאדם. "בשל המחיר הנמוך" – כך אמר לי הרב שם טוב – "הרשיתי לעצמי לרכוש עבור משפחתך שלושה מקומות", בתחילה דחיתי את ההצעה המיוחדת בגלל עומס רב בעבודה באותה העת, אך לאחר שכנועים רבים הסכמתי. הרב שם טוב הוסיף ואמר שישנם מספר מצומצם של מקומות פנויים על הטיסה וביקש ממני לברר אצל מכריי אם יהיה מי שיהיה מעוניין לנסוע.

בגליון הקרוב של ה"ג'ואיש טלגרף" פורסמה מודעה ובה מתבקשים המעוניינים לנסוע ליצור איתי קשר. כצפוי ההיענות הייתה רבה מאוד וביום שלישי (ארבעה ימים לאחר פרסום הגליון) נרשמו 120 איש (!) כדי להצטרף לטיסה.

כאשר עברו מספר שבועות ואף אחד ממארגני הצ'ארטר לא יצר איתי קשר כדי לעדכן בפרטי הטיסה ניסיתי לברר

מקבל את כולם בסבר פנים יפות

השעה הייתה מעט אחרי שלוש לפנות בוקר כאשר הגענו לבסוף ל770. מבעוד מועד הכינו עברונו שתיה ועוגות, ובמקום נכחו למעלה מ400 מאנ"ש שבאו לפגוש את חבריהם ובני משפחותיהם שבאו מעבר לים.

בשעה 3:30 בדיוק, השתררה דממה פתאומית ומלאת ציפיה - כמעט

שלקחה כ18 שעות. ההרגשה הייתה של פארברענגען אווירי ארוך ומשובח.

הטיסה נחתה בניו יורק בשעה אחת וחצי בלילה.

כאשר נפתחה דלת המטוס וכולנו יצאנו החוצה קיבלו את פנינו למעלה ממאה אנ"ש והתמימים בשירת "ופרצת" סוערת. במהירות האפשרית עברנו את בדיקות מחלקת ההגירה והמיסים והצטופפנו באוטובוסים שהמתינו בשורה מוחץ לנמל התעופה.

לקחתי את אחת הגמרות וביקשתי מהרבי שיחתום עליה. הרבי אמר לי בחיור: "אבל אני לא אחד מהנוסעים", עניתי לרבי שבכל מקום שחסיד הולך, הרבי הולך ביחד איתו. ואז פניו של הרבי הרצינו, הוא לקח עט וחתם מיד. זהו דבר שאשמור עליו לנצח.

הברכות, כולל ברכת "ברוכים הבאים". שכן, המשנה אומרת שהשלום הוא ה'כלי' שמחזיק את ברכתו של הקדוש ברוך הוא במידה המלאה ביותר - סוג של ברכות שרק הקדוש ברוך הוא יכול להעניק, ולכן הן מספקות את כל צרכיו של יהודי בגשמיות וברוחניות. עניין זה נכון אפילו כאשר נפגשים שני יהודים ביניהם, ועל אחת כמה וכמה כאשר כל כך הרבה יהודים, נפגשים זה עם זה ומדברים בדברי תורה, בוודאי שהברכות שמרעפים עלינו במידה גדולה הרבה יותר.

הרבי אמר שתי שיחות. וביניהם ניגנו הקהל ניגונים. בשעה 4:30 לפנות בוקר, לקול שירה עזה של "כי בשמחה תצאו", הרבי קם ממקומו ויצא מהאולם - קבלת הפנים הסתיימה.

ביום חמישי בלילה היה ליל 'יחידות'. הפגישה הראשונה החלה בשעה שמונה בערב. אנשים רבים רצו להיכנס כמובן והצלחתי לסדר פגישה לכארבעים איש מהנוסעים. הפגישות התקיימו חלקם באותו לילה וחלקם בשבוע שלאחר

על טבעית. בצד האולם נפתח שביל למעבר בתוך קהל המבוגרים והצעירים המצטופף. איזה רגע מרטיט היה זה כאשר בראש זקוף, בצעדים קלים אך תקיפים - צעד הרבי במהירות אל הבימה והתיישב לבדו ליד השולחן, כשהוא מוקף בחצי עיגול של כחמישים רבנים. הרבי חיך לעברי חיך נפלא של 'ברוך הבא'.

הכל שתו ואמרו 'לחיים' והרבי השיב לכל אחד באמירת 'לחיים ולברכה'. איש מאתנו לא חלם לרגע שהרבי יקבל את פנינו באופן אישי בשעה כה מאוחרת והייתה זאת חוויה מרגשת ומיוחדת במינה.

עשינו דרך ארוכה כדי לזכות לראות את הרבי ומיותר לציין כי איש מהנוסעים לא התאכזב. הדרת פניו הקדושות של הרבי וסבר פניו המאיר השפיעו עמוקות על כל אחד ואחד מאתנו.

הרבי קיבל את פנינו ב"שלום עליכם" ואנחנו השבנו "עליכם שלום". הרבי הסביר שבשתי המילים הללו כלולות כל

מכן. ה'יחידות' של הדיין הרב ג. ארכה כשעתיים וחצי בין השעות 5:15-2:45, כשמיד לאחריו נכנסו הרב והרבנית א. ופגישתם ארכה אף היא זמן רב והסתיימה רק ב6:30 בבוקר. אגב, הרבי מדבר בצורה שוטפת בהרבה שפות.

בשבתות מסוימות, ובכל שבת מברכים, הרבי מקיים התוועדות בשעה 1:30 בצהריים. מאחר שכ"ד תמוז הייתה שבת מברכים, מיד לאחר סיום התפילה, מיהרנו הביתה לסעודת שבת בסגנון של "חטף ואכל חטף ושתתי". עם זאת, זה לא היה כל כך גרוע.

חזרנו לאולם 770 ממש דקה לפני שהרבי נכנס בשעה 1:30, הרבי עשה קידוש בשקט, ואז הסדר היה דומה לאירוע קבלת הפנים שלנו, אבל בהיקף רחב הרבה יותר. עם זאת, מכיוון שהיום רבים מהמקומיים לא נמצאים בעיר - בגלל החופש - נכחו רק כחמש מאות איש. באירועים אחרים, כמו ביום י"ב תמוז, נוכחים למעלה מאלפי איש.

בהתוועדויות, הרבי שולט שליטה מלאה בנעשה. אין שום דוברים אחרים ואין יושב ראש, כמובן, משום שאנחנו רוצים לשמוע רק את הרבי כשהוא נמצא אתנו.

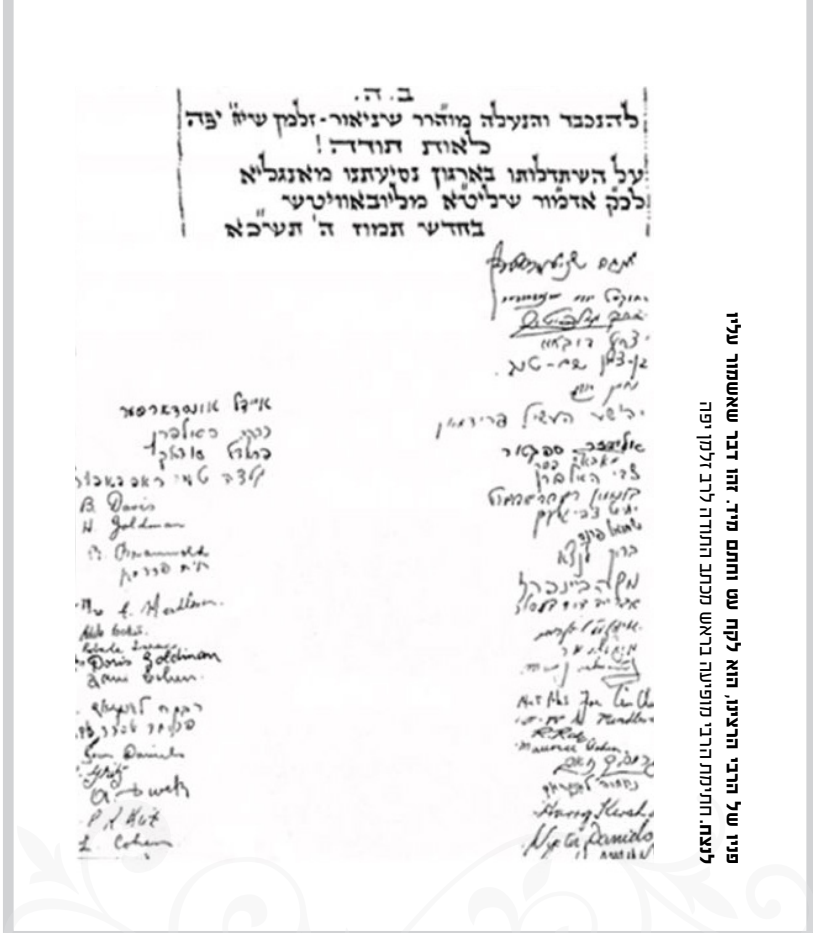
ההתוועדות נמשכה עד השעה חמש בערך, והרבי אמר שש שיחות שכל אחת מהן ארכה כעשרים דקות, על פרשת השבוע ועל נושאים אקטואליים

אחרים. בנוסף לכך, הרבי אמר מאמר במשך כארבעים דקות, אני מודה שכמה מהשיחות היו קשות מאוד להבנה עבורי. מתוך המאמר יכולתי להבין רק עשרה אחוז בערך. עם זאת, לראות את הרבי אומר מאמר, כשעיניו עצומות, ובניגון המיוחד של המאמר, וכל האנשים עומדים בשקט מוחלט במשך ארבעים דקות תמימות, זהו מחזה מרשים ביותר, וזה נותן השראה לכל אדם שנוכח במקום.

וקרבתנו מלכנו

השבת הבאה, ב' אב, היא יום היארצייט של אמי ע"ה. הזכרתי זאת בפני הרבי ביחידות הקודמת והרבי העיר: "כעת יש לנו חזן לשבת". קיבלתי את ההזמנה הזאת והייתי החזן בכל התפילות.

אחרי תפילת שחרית, הכריזו שהרבי ייצא להתוועד היום, באופן בלתי צפוי. היינו מאושרים, הרבי היה היום שמח מאד בלי עין הרע, מלא אנרגיה והתלהבות. בשעה 3:30 בערך הרבי הכריז שההלכה קובעת שאסור להכין שום דבר בשבת לצורך אחרי השבת. ולכן, מוכרחים לגמור את כל ה'משקה' שהוכן ולא להשאיר כלום. גם אנחנו מוכרחים למהר, זה עתה הגשתי שלושה בקבוקי וודקה לרגל היארצייט של אמי, ומלבד זאת עדיין היו בקבוקי יין ובנדיקטין סגורים שמונחים על

שתה אף טיפה נוספת, ולמרות זאת היה נראה בהתעוררות באופן מרהיב. האווירה התרוממה כאשר הרבי נעמד ורקד על מקומו, מעודד את השירה עם שתי ידיו בחזקה, לקול שירת "ופרצת" בקצב מהיר ביותר. הרגשתי את עצמי עולה על הספסל וכאשר הסתכלתי סביבי ראיתי שלמעשה כל האנשים עמדו על הספסלים כשהם רוקדים וקופצים מעלה מטה כשהרבי "מנצח" עליהם והם שרים - צועקים - ביחד עם הרבי.

השולחנות. נו - "אז דער רבי הייסט" [כאשר הרבי מצווה]...

הרב בן ציון שם טוב - שבדרך כלל לא מרבה לשתות - שתה מיד כוס יין, כוס וודקה ועוד כוס יין, בסדר הזה! (חצי שעה לאחר ההתוועדות הרמנו אותו על הספסל והוא ישן בשמחה למשך כמה שעות. הוא הגיע לדירה שלנו לפנות בוקר וביקש לעשות הבדלה).

בינתיים הייתה התרגשות גדולה בהתוועדות. הרבי עשה קידוש, אך לא

זה היה מחזה מרהיב שנמשך כרבע שעה.

יצאו מ770 לעבר נמל התעופה בשעה 5:00 כך שזה היה מתאים בדיוק.

אין מילים שיכולות לתאר כמה מיוחד ועוצמתי היה המעמד. זו הייתה בוודאי אחת ההתנועדות הכי מרגשות והכי תוססות. מאחר שזה היה כל כך בלתי צפוי, נכחו במקום רק 3500 איש, כאשר אלה שהיו בקעמפים או בחופשה לא הגיעו לקראון הייטס לשבת, ולכן הם הפסידו את ההתנועדות המאוד מרטיטה ומשמחת הזאת.

לאחר הריקודים הרבי התיישב על מקומו, עצם את עיניו בחוזקה ונתן לכולנו ברכות נפלאות מאוד שנאמרו בטון שקט. בדממה המפליאה, זה היה מרשים בצורה חיה ובלתי נשכחת.

קשה עלי פרידתכם

השבועיים האלה חלפו במהירות רבה.

נערכו עבורנו טקסי קבלת פנים רשמיים בהרבה מקומות, אפילו נשי חב"ד ארגנו ערב מיוחד לנשים בלבד.

יום ההמראה שלנו הגיע, ו' באב. מהמזכירות נמסר שהרבי מתכונן לפגוש, ביחידות, כל אחד מאתנו שרוצה לקבל ממנו ברכת פרידה. הרבי הקציב עבורנו שלושים דקות, מ4:15 עד 4:45 אחר הצהריים. סידרנו שהאוטובוסים

בשעה 3:30 אחר הצהריים, הקבוצה התכנסה ב'הול' ב770, ואז קיבלתי את ההפתעה הגדולה בחיי - כל הנוסעים היו כה מרוצים מהארגון עד שהם רצו להעניק לי מתנת הוקרה על העבודה שביצעתי.

הרב א. בשם כולם, נאם בקצרה והעניק לי ש"ס בן עשרים כרכים בכריכה נאה עם הרבה מפרשים. כל הנוסעים חתמו על זה. לקחתי את אחת הגמרות וביקשתי מהרבי שיחתום עליה. הרבי אמר לי בחייוך: "אבל אני לא אחד מהנוסעים", עניתי לרבי שבכל מקום שחסיד הולך, הרבי הולך ביחד איתו. ואז פניו של הרבי הרצינו, הוא לקח עט וחתם מיד. זהו דבר שאשמור עליו לנצח.

בשעה שעזבנו, הרבי עמד ליד הדלת של 770 והביט עלינו עד שהאוטובוס האחרון התרחק מטווח הראיה.

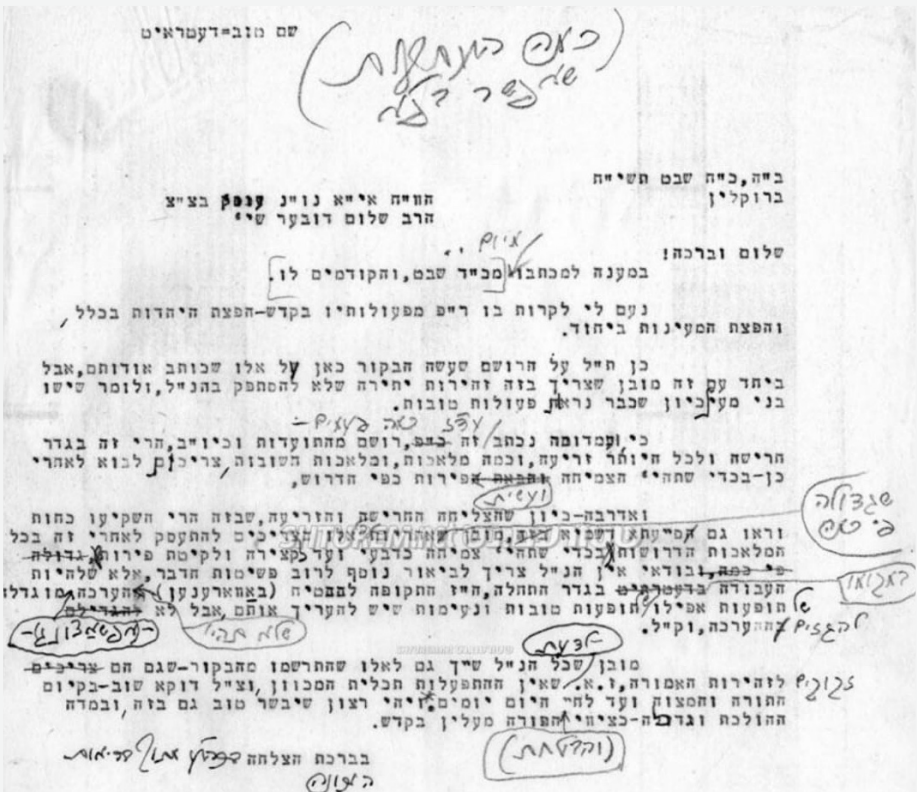
עבורי, המאפיין הכי מתגמל, היה לשמוע מאנשים שהיו רחוקים מהבית במשך שבועיים, ביקרו קרובי משפחה ומכרים, ראו כל מיני מקומות מעניינים ונופים נפלאים, ובכל זאת הצהירו במונחים הכי ברורים שהדבר היחיד שהם יזכרו לנצח, הדבר הכי מעורר והכי מרגש, היו הדקות שהם בילו במחיצת הרבי.

חודשים ספורים בלבד

לאחר יציאתו של השליח הרב שלום דובער שם טוב לשליחות במישגין בחנוכה תש"י, החל הוא להביא קבוצות לרבי. הקבוצה הראשונה שבהם הייתה לי שבט תש"י, והיא הורכבה משני כיתות בית-ספר לא חבד"י. במהלך שהותם זכו לקבל יחס חם ומיוחד מהרבי, ואף זכו לכך שהרבי יצא לפתח בית-חינוך על-מנת ללוות את הקבוצה.

מספר שבועות לאחר מכן קיבל הרב שם טוב מכתב מיוחד מהרבי ובו מעורר אותו הרבי לדאוג לכך שהרושם שנשאר לצעירים מהביקור ירד לתוצאות מעשיות ולהוספה בתורה ומצות בחיי היום-יום.

המכתב שלפנינו הינו העתק מהמכתב לרב שם טוב שהיה בידי המזכירות, עם הערות בכתב יד קדשו של הרבי, שנועדו, כפי הנראה, על-מנת לקבוע נוסח של מכתב אחיד עבור שלוחים שהביאו קבוצות של מקורבים לבית חיינו (כנראה מלשון רבינו בראש המכתב: "כמה העתקות שאפשר בפ"א").

ב"ה, כ"ח שבט תשי"ח, ברוקלין

הור"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ הרב שלום דובער שי' שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום [מכ"ד שבט, והקודמים לו].

נעם לי לקרות בו ר"פ מפעולותיו בקדש - הפצת היהדות בכלל, והפצת המעינות ביחוד.

כת"ל על הרושם שעשה הבקור כאן על אלו שכותב אודותם, אבל ביחד עם זה מובן שצריך בזה זהירות יתירה שלא להסתפק בהנ"ל, ולומר שישו בני מעי כיון שכבר נראהו פעולות טובות.

כי וכמדומה נכתב עד"ז כמה פעמים - זה פ"פ, רושם מהתועדות וכיו"ב, הרי זה בגדר חרישה, ולכל היותר זריעה, וכמה מלאכות, ומלאכות חשובות, צריכיות לבוא לאחרי כן - בכדי שתהיה הצמיחה והבאתה ועשית פירות כפי הדרוש,

ואדרבה - כיון שהצליחה החרישה והזריעה, שבזה הרי השקיעו כחות וראו גם הסייעתא דשמיא בזה מובן שגדולה פי כמה אחריות לכל אלו הצריכים להתעסק לאחרי זה בכל המלאכות הדרושות בכדי שתהיה צמיחה כדבעי ועד לקצירה ולקיטת פירות גדולה פי כמה, ובודאי אין הנ"ל צריך לביאור נוסף לרוב פשיטות הדבר, אלא שלהיות העבודה בדעטראיט במקומו בגדר התחלה, ה"ז התקופה להבטיח (באווארענען) שלא תהיה הערכה - (אפשצונג) - מוגדלת של תופעות אפילו של תופעות טובות ונעימות שיש להעריך אותם, אבל לא להגדילם להגזים בהערכה, וק"ל.

מובן שכל הנ"ל שייך גם לאלו שהתרשמו מהבקור - שגם הם צריכים זקוקים לזהירות האמורה, ז.א. - לדעת שאין ההתפעלות תכלית המכוון, וצ"ל דוקא שוב - בקיום התורה והמצוה ועד לחיי היום יומים. * ויהירצון שיבשר טוב גם בזה, ובמדה ההולכת וגדולה - כציווי (והבטחת) התורה מעלין בקודש.

ברכת הצלחה בכה"ע מתוך בריאות הנכונה.

הקבוצות של ה'פגישה'

ואכן הם התחילו לתכנן איך לבצע את התוכנית באופן הטוב ביותר שימשוך הרבה סטודנטים.

הדבר הראשון שחשבו הוא איך לקרוא לתוכנית. באותה התקופה היתה למילה "פגישה" באנגלית, משמעות של אנשים שחיפשו את דרכם בחיים והיו מעוניינים להפגש עם המשמעות הפנימית, משום כך בחרו בשם זה.

כיסוי רוב ההוצאות הושג מתרומות, ועל־מנת לפרסם על ה"פגישה" קיבלו 25 דולר מצעירי חב"ד, שהיו נחשבים אז לסכום גדול.

הם קיבלו לידיהם רשימה של כל הצעירים שרשומים בארגון 'הלל' ולכל צעיר שלחו הזמנה אל השבת ואכן פעולתם נשאה פרי ולשבת הראשונה הגיעו 17 צעירים.

הצעירים שהיה להם אך מידע קלוש על יהדות הושפעו עמוקות במהלך סוף השבוע הזה, מההרצאות ששמעו מפי טובי המרצים כדוגמת הרב עמנואל שוחט, הרב ד"ר יצחק בלאק, הרב יצחק מאיר קגאן, הרב זלמן פוזנר, הרב מאניס פרידמן, ד"ר וועלוול גרין ועוד רבים אחרים.

שיאה של השבת הייתה כמובן

"מה"

הביא אותך אל הפגישה?"

לאלפי אנשים ישנו הכבוד להשיב על שאלה זו, ועדיין לכל אחד מהם תהיה תשובה שונה. כל סטודנט היה מושפע באופן עמוק מאישיותו וחזונו של הרבי. כמו גם מהשיחות שנשא הרבי שהביעו אימון בכל צעיר וצעיר. ה"פגישה" הייתה סוף שבוע במחיצתו של הרבי שהותאם במיוחד לצעירים שחיפשו את דרכם בחיים וכמו תמיד לחב"ד היה את התשובות...

הכל התחיל בחורף תשכ"א, כאשר הרב חדקוב ניגש לד"ר יעקב חנוכה (יהודי בעל תשובה שנקרא על־ידי הרבי "בעל תשובה החלוץ" שהגיע מספר שבועות קודם לכן ללמוד בבית חיינו) ושאל אותו האם הוא יכול לארגן מסגרת שבה הסטודנטים יבואו ללמוד בישיבה בזמן חופשת החורף שלהם. ד"ר חנוכה השיב שהוא לא מאמין שהסטודנטים יהיו מעוניינים להיות בישיבה במשך כל זמן חופשת החורף אבל לסוף שבוע הם בטח ירצו לבוא. על כך השיב לו הרב חדקוב שיעשה את מה שנראה לו ושיערוך את התוכנית עם הת' (הרב) שמואל לו.

מספר הרב נתן גוראריה:

במשך מספר שנים, במשך הפגישה, הייתי נותן נאום לצעירות שהגיעו, ותמיד נסיתי לשכנע אותם שילכו ללמוד בבית חנה במיניסוטה, תחת השליח הרב משה פעלער ובניהולו של הרב מאניס פרידמאן, אך לא תמיד הצלחתי.

באחת השנים עלה במוחי רעיון: סיפרתי להם שיש יהודי שנפטר והוא נתן תרומה גדולה עבור בנות שיחליטו לנסוע מהשבת של ה"פגישה" לבית חנה והוא התחייב לקחת עליו את כל הוצאות הלימודים והטיסות. אינני יודע מאיפה נפל לי האומץ לעשות את זה אבל באמת הרבה בנות היו מעוניינות לנסוע. כשקלטתי שאין לי מהיכן לכסות את ההוצאות המרובות כתבתי על כך לרבי והמזכיר הרב בנימין קליין ע"ה אמר לי שכל ההוצאות ישולמו על-ידי הרבי! כך המשכתי לנהוג עוד מספר שנים ותמיד הרבי כיסה את כל ההוצאות.

הרבי דרש מד"ר חנוכה לקבל מידע מדויק איך הייתה התוכנית ובאיזה חלקים קהל המשתתפים נהנה או להיפך. אולם בקביעות נמנע ד"ר חנוכה מלהזכיר בדו"ח את שמו.

על כך כתב לו הרבי: "בכהנ"ל אינו מזכיר אף תיבה אחת אודות פעולותיו הוא! - ובמילא חסר בשלימות הדו"ח וה"ו ענווה שלא במקומה". על שאלתו האם לפרסם את הנאומים בנושא תורה ומדע, המשיך הרבי: "ונכון במאד מאד (אף שעתה הנוער אינו מתבלבל כל-כך עי"ז כבעבר - הרי נחוץ בשביל המבוגרים. וגם להיות מוכן להנוער באם יתעורר מחדש עד"ז)".

מארכיון משפחת רסקין (א חסידישער דערהער)

בעת ההתוועדות הרבי לא אמר בדיוק על איזה מדע הוא מדבר אך למחרת הוציא הרבי מענה ובו הפרטים על גילוי זה. רבים מהסטודנטים לא הבינו את ההתוועדות מחמת אי שליטתם בשפת האידיש אך האווירה המיוחדת שהייתה השפיעה עליהם בצורה מדהימה בראותם שיהדות הינה דבר חי ופעיל. כמו כן המארגנים דאגו לסטודנטים למקומות מיוחדים בהתוועדות ובין שיחה לשיחה, בחורים שהיו בקרבם תרגמו להם את דברי הרבי לאנגלית.

המעשה הוא העיקר

ברבות מהשנים הרבי ניתב את התפעלותם לקבלת החלטות טובות. כך למשל בשנת תשכ"א עורר אותם הרבי להניח תפילין, ולרבים שקיבלו זאת על עצמם החסידים דאגו מיד שיקבלו זוג

ההתוועדות של הרבי שהקדיש לקבוצה שיחות ורעיונות שהתאימו להלך רוחם של הסטודנטים. כך למשל בשנת תשכ"ג דיבר הרבי על נס חנוכה ועל המלחמה התרבותית בין התרבות ההלניסטית לבין הקדושה היהודית. בשנת תשכ"ד דיבר הרבי על המוגבלות של השכל, שגם כאשר האדם לומד לאו דווקא תמיד ההשכלה תחדור בו והוא צריך לשם כך סייעתא דשמיא. בשנת תשכ"ה דיבר הרבי על אלה שמגכחים על מאמר חז"ל שלכל עשב למטה יש מזל שאומר לו לגדול, באומרם שזה לא מציאותי שישנה השפעה ממקום כה גבוה עד לארץ. הרבי אמר שלאחרונה התפרסם גילוי מדעי במדע האסטרונומיה שישנה השפעה של גלי רדיו על הארץ שזה מוכיח את אמיתות מאמר חז"ל.

עוד מעורב בזה, מי הנואמים וכדומה, וכולם ניגשו אז אל הרבי. לאחר שכולם ניגשו שאל הרבי "זה הכל"? הוא הרגיש אז שהרבי מרוצה שישנם הרבה אנשים שמעורבים בזה.

ואכן במהלך ההתוועדות שהיו עורכים לסטודנטים במוצאי השבת חילק ד"ר חנוכה לכל אחד מהמשקה שקיבל מהרבי בעת ההתוועדות.

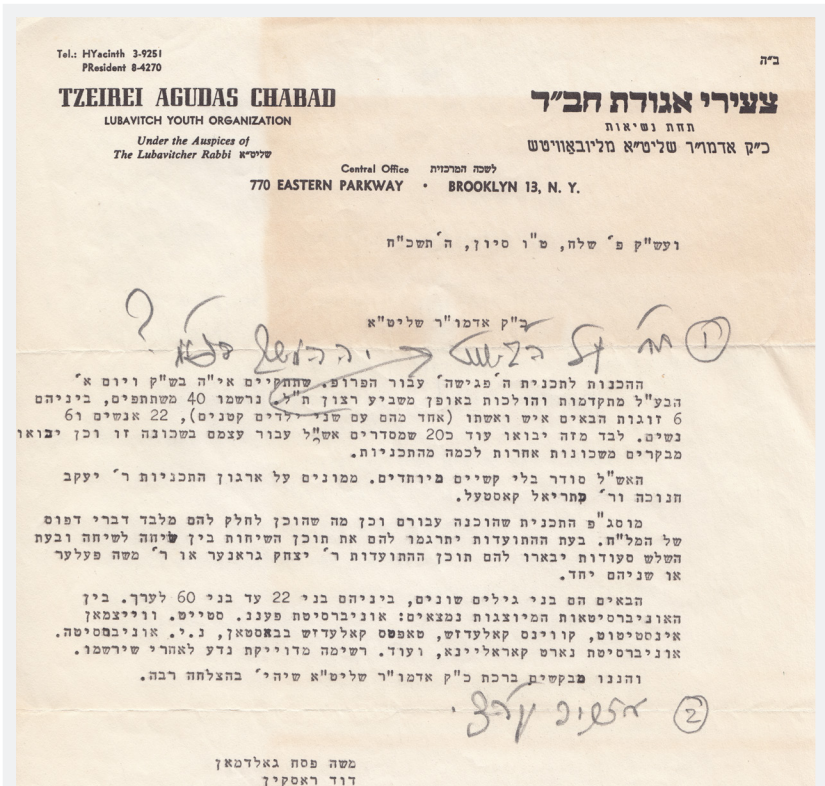
האווירה בהתוועדות במוצאי שבת

תפילין מהודר. בשנת תשכ"ב עורר הרבי את הסטודנטים שיתחילו ללבוש ציצית.

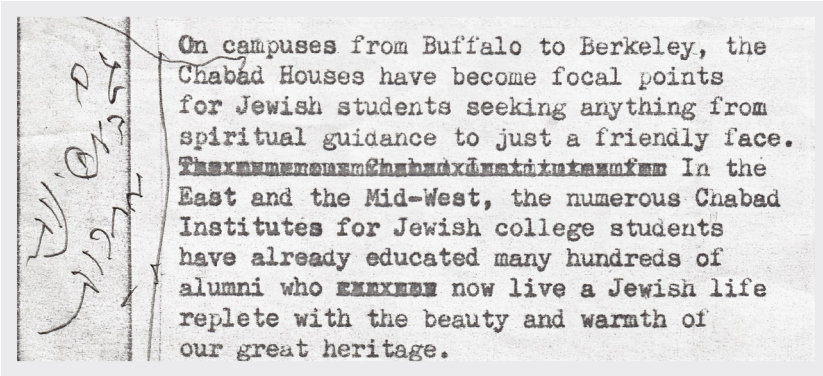
ואכן החלטות אלה גרמו לסטודנטים רבים להמשיך להתקרב לשמירת תורה ומצוות ולהקים בתים חסידיים.

כמו כן במהלך ההתוועדות הרבי הביא לד"ר חנוכה בקבוק משקה שיחלק לסטודנטים.

הרב קסטל שהיה גם הוא ממארגני ה"פגישה" מספר שהרבי היה שואל מי

מענה הרבי לדו"ח אודות ההכנות ל'פגישה' של הפרופסורים בשנת תשכ"ח: ת"ח על הבשורות טובות. המשך בפו"מ? על בקשת הברכה להצלחה כתב הרבי: אזכיר עה"צ. (מארכיון משפחת רסקין, באדיבות מגזין 'א חסידישער דערהער')

מענה הרבי על פרסומת שיועדה עבור הפגישה ובה נכתב שפעילות חב"ד בקמפוסים היא מ"בופלו" עד "ברקלי". הרבי ציין: גם במדינות אחרות. מארכיון משפחת רסקין (באדיבות מגזין 'חסדישער דערהער')

וליעל את האנרגיות של הצעירים למקומות חיוביים.

הרבי אף המליץ על נואמים כדוגמת הרב טברסקי מהרווארד וכן פרופסור רוזנבלום.

להישאר בד' אמות

אפיזודה מיוחדת הייתה באחת השנים בהן נושא השבתון נסב אודות 'שער היחוד והאמונה'. פרופ' רוזנבלום נשא נאום מיוחד ובו לקח מושגים מהמדע המודרני בשביל להסביר את היסוד שהקדוש־ברוך־הוא ברא את העולם על ידי אותיות.

ביום ראשון אחרי מעריב פגש הרבי את ד"ר חנוכה ושאל אותו איך הייתה הפגישה, וענה - ב"ה. ביקש הרבי ממנו הרבי לפרט יותר, הוא חזר לרבי

הייתה מאוד מיוחדת, ואף נמשכה שעות ארוכות. בא' השנים ישב אז עם הצעירים ד"ר בלאק והשיב להם על כל שאלותיהם. כשהגיעו לשאלה איך הוא בעצמו התחיל לקיים תורה ומצוות הוא נמנע מלהשיב. כשנודע על כך לרבי, הרבי הורה לו לשתף את הסיפור שלו עם הסטודנטים, ואכן מאז כך נהג.

בשנים המוקדמות זכו הסטודנטים להיכנס ליחידות פרטית ולקבל יחס אישי ומיוחד.

בשנת תשכ"ח הוחלט לערוך תוכנית בחודשי הקיץ עבור הפרופסורים. במהלך התוועדות השבת, שחלה בשבת פרשת שלח דיבר הרבי על טעות המרגלים שפחדו מהענקים, הרבי אמר שגם היום יש סוג של פחד מהתמרדות של הצעירים, אך במקום לפחד יש לקחת

על ההרצאה של הפרופסור שכולם היו מוקסמים ממנה, ואכן היה ניכר על פני הרבי התעניינותו הרבה.

באחת השנים הציעו לרבי שאותם הנואמים שהיו ב"פגישה" של הסטודנטים בתחילת השנה יהיו גם אצל הפרופסורים. הרבי שלל זאת וכתב "מובן שצריך להיות speakers (נאומים) נוספים - שהרי מזמינים המורים של students (סטודנטים) והרי זה פגיעה בכבודם, שכאלו החליטו המזמינים שכולם ברמה אחת".

מעניין לציין שבאחת השנים עלתה סברא להעביר את ה"פגישה" משכונת קראון הייטס למקום אחר בארה"ב מתוך מטרה שעל ידי זה תגדל כמות המשתתפים, הרבי ענה על כך תשובה חריפה שתוכנה הוא איך עלה בדעתם להעביר את זה מד' אמות של כ"ק מו"ח אדמו"ר!! כמובן שהרעיון נגזז והפגישה המשיכה בסדר שבו נערכה כל השנים.

הוראותיו והדרכתיו של הרבי בארגון התוכנית היו על כל צעד ושעל - החל מבחירת הנואמים, במ הורה הרב חדקוב שהנאום יהיה שומר שבת אך לאו דווקא חסיד ליובאוויטש. באחת השנים המליץ הרבי על המזכיר הרב ד"ר ניסן מינדל שישא נאום.

ד"ר חנוכה העדיף להיות מאחורי הקלעים ולא לשאת נאום וכדומה. פעם

אחת כשהכניס לרבי את שמות הנאומים ונמנע מלהזכיר את שמו, כתב הרבי "וגם כותב המכתב הזה ג"כ".

הרבי אף הציע להשתמש באחת מכותרות התוכנית במילה 'אטומי', מילה שיכולה לגרום לסטודנטים רבים יותר להתעניין בתוכנית.

באחת השנים רצו לקרוא לתוכנית conclave (ישיבה סודית) הרבי שלל זאת וענה "על פי רוב מנוצלת לאסיפת כומרים וכיו"ב. תיבות אחרות ושכבר נשתמשו בהם".

הרב קסטל מספר שבאחת השנים החליטו לפנות לאיש שיווק שיעזור בבניית תוכנית שתביא קהל גדול של סטודנטים, אחד הכותרות שהציע היה בסגנון של שאלה האם פורים הוא כמו יום מסוים שגוים מתחפשים בו או כמו יום כיפור, על כך העיר הרבי: "??!! האומנם לכהנ"ל שי' לא אכפת כלל וכלל "הצירוף" ר"ל ר"ל דשניהם הנ"ל? פשוט שע(תה) צריך להשמידם מן העולם לאחרי שיבידלו ממנו מה שהקפידו להתחילו (למלאות ציווי ספר חסידים ב) ב"ה".

ואכן, כל החומר שכבר הודפס הושמד בזריזות.

כל פרסום שהיה יוצא לאור בקשר לתוכנית עבר את הגהתו של הרבי,

בדרך כלל הרבי החזיר זאת ללא תיקונים ואכן המזכיר הרחי"ק אמר שהיה נראה שהרבי מקבל את צורת הכתיבה של ד"ר חנוכה, ומאז שד"ר חנוכה הפסיק לכתוב את הפרסומים רבו יותר ההגהות של הרבי.

הרבי שאין זה מנהגינו. ואכן בעקבות כך התוכנית החלה בשעה די מאוחרת. למחרת, בעת ההתוועדות, כשניגש ד"ר חנוכה לקבל את בקבוק המשקה אמר לו הרבי אני מקווה שלא הרסתי את התוכניות יותר מדי...

דוגמא למעורבות הרבי בכל הפרטים, ניתן ללמוד מהמאורע הבא: בשבתות הקיץ, מחמת השעה המאוחרת בה נכנסת השבת לא היה ניתן לנהל את סעודת ליל שבת באופן רגוע והוחלט לשאול את עצת המרא דאתרא הרב דווארקין. והוא הציע לקבל את השבת יותר מוקדם וכך לקיים את התוכנית ברוגע.

לשנה הבאה ארגנו תוכנית ליום שישי בצהריים ובליל שבת לא ערכו תוכנית מיוחדת.

כשהמארגנים שאלו על כך את הרבי ענה

הרבי אף דרש שירעננו ויחדשו את התוכניות ואת הפרסומות השונות. "בכלל - מכבר הגיע הזמן שהקאנונשען'ס וכל כיו"ב לא יהיו העתקה מהקודמות במשך עשיריות שנים כל-אחד אַ פרישע זאך".

אחד הפלאיירים שיצאו לאור בקשר עם ה'פגישה'

ב"ה

פגישה עם חב"ד

AN ENCOUNTER WITH CHABAD

an invitation to jewish college students to explore torah judaism within a chassidic milieu

why . . .

to give those students who seek a meaningful commitment an opportunity to see how chassidism can be an answer . . . all interested jewish college students are invited - no prior background or commitment are required.

מאריכון משפחות תנוכה. באדיבות מגיד 'א חסידשער דערהער'

מחיל אל חיל

לקט התייחסויות לקבוצות אורחי ה'פגישה'

בכל פעם מארגנים את ה"פגישה" שיהיה שבת באמצע) - כי ענין השבת פועל "ויכולו השמים והארץ וכל צבאם", היינו, שזה פועל אחדות בכל הענינים דששת ימי המעשה.

והיירצון שכל עניני ה"פגישה", יהיו בהצלחה רבה, ויפעלו פעולתם, ובודאי שדברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב ופועלים פעולתם. ובפרט שהדיבור הוא באופן כזה שהמדבר מתכוין (בעיקר) לעצמו, והיינו, אף שמדבר אל הזולת, ובאופן שמתלבש בלבושי המתברר (ולא באופן דמופתים וכו'), מכל מקום, כוונתו לעצמו, וגם לפעול על הזולת.

ומאחר שישנו הציווי "ואהבת לרעך כמוך", שמשום זה צריך להשתדל לפעול על הזולת וכו', הנה ציוי זה הוא גם הבטחה (כפירוש אדה"ז הידוע ש"ואהבת" כולל ב' ענינים, ציווי והבטחה), שסוף כל סוף יצליח לפעול על הזולת.

ומ"פגישה" זו נבוא בקרוב ממש לפגוש את משיח צדקנו.

(שבת פרשת במדבר תשמ"א)

היות שהיום ההתועדות קשורה עם ה"פגישה", שיהיה באופן כמו שכתוב אצל יהודה שא' בא' נפגשו, ושלא יהיה דבר המפריד ביניהם, ושכולם יהיו ביחד וללמוד תורה ביחד ולקיים את המצוות, היות שהתכלית של התורה היא לעשות שלום בעולם, כמו שהרמב"ם אומר שהתורה ניתנה לעשות שלום בעולם, והתורה היא תורה אחת, ומצוות הם גם ענין אחד, היות שהכל ניתן מהשם אחד.

ועל-ידי-זה נמשיך את האחדות האמיתית וזהו "והיה ביום ההוא יהיה הוי' אחד ושמו אחד".

(שבת פרשת שלח תשל"ג)

...ובהמשך לזה - מגיע יישר כח, ביחד עם נתינת כח, ונתינת תודה (עם כל הדברים הטובים) - לאלו המשתתפים בפגישה בשבת זו (וערב שבת ולאחרי השבת), וגם לאלו שהתעסקו בארגון הפגישה וימשיכו בזה.

והיירצון שמה שהשיגו עד עכשיו, יעורר בהם הענין של "מי שיש לו מנה רוצה מאתים" וכשיש כבר "מאתים", רוצים מיד שיהיה "ארבע מאות" -

שההצלחה שהיה עד השעה שלאחרי הבדלה, שיעורר בהם רצון ותשוקה, עד לתשוקה עזה, לנצל את השעות שיש לנו עדיין ביחד (שאז עומד בגלוי העניין של "כולנו כאחד"), שיוסיפו בהנ"ל כמה פעמים ככה, ותמיד יש עדיין מקום להוסיף, בגלל שזה קשור עם הקב"ה שהוא אין סופי.

והקב"ה בוודאי יוסיף ב"ברכנו אבינו" - בגלל שה"כולנו כאחד" הוא בהוספה, אז ה"ברכנו אבינו" גם כן בהוספה.

(מוצאי שבת פרשת מקץ תשל"ט)

האמור לעיל בנוגע לענין השלום והאחדות וכו' - קשור בזה שבשבת זו מתקיימת הפגישה:

הפגישה ענינה - שנפגשים יהודים מכל קצוי תבל מ"ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עציץ ושואב מימין", ותכלית הכוונה בזה - לאחד אותם ולעשות מכולם מציאות אחת.

והיינו, שברגע הא' ה"פגישה", הרי הם עדיין באופן דהתחלקות, היינו שישנו מציאות הבעל הבית המארח, וישנו מציאות האורח; אבל כל זה הוא רק בהתחלה ממש, ותיכף לאחרי זה הרי הם נעשים למציאות אחת ממש.

וענין האחדות שייך במיוחד לענין השבת (שהרי

הקבוצה מצרפת

את כל הצעירים והצעירות ששהו ב707 סוף כהשתתפות בנסיעה. וכן להעניק להם סכום בשוים לצרפת, בשנת תשל"ב נסע הרב אזימאוו יחד עם הקבוצה. על פי בקשת הרבי זכתה הקבוצה בעת ההקפות בליל שמחת תורה להקפה מיוחדת שהוקדשה עבורם. כבשנה שעברה קיבל הרב אזימאוו הוראה לערוך כינוס מיוחד לחוזרים מחצרות קודשנו.

אף בשנת תשל"ד זכתה הקבוצה לקבל יחס ומיוחד. היה זה בליל שמחת תורה, במהלך ההקפה הרביעיית ביקש הרבי לקרוא לכל הצרפתים והורה להם לקחת 'הקפה'. לאחד מהם שעמד בסמיכות אל הרבי, אמר הרבי בצרפתית "קראתי את כל הצרפתים, האם כולם באו?! הנה כאן ישנו אחד וכאן ישנו אחד וכאן ישנו עוד אחד". הרבי הצביע על פינות שונות

עם התקרב חודש החגים ה'תש"ל

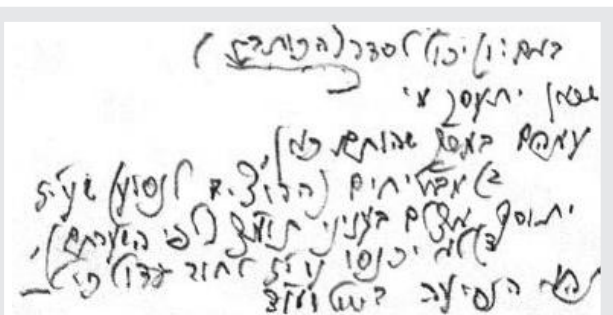
עלה ברצונו של הרב שמואל (מולע) אזימאוו ע"ה לנסוע ולהסתופף בצלו של הרבי בלוייית כמה ממקורביו.

על אף שלא עברו שנתיים תמימות מאז יציאתו לשליחות נתן לו הרבי אישור מיוחד להגיע.

ואכן ימי הדין והשמחה במחיצתו של הרבי עברו עליו ועל המקורבים בהתרוממות נפש מיוחדת בהם זכו לראות את סדר עבודת הקודש של הרבי.

לשנה הבאה נבצר מהרב אזימאוו לנסוע לחצרות קודשנו, זאת בשל תנאו של הרבי שהשלוחים ייסעו רק מידי שנתיים, אך לקראת חודש תשרי קיבל מכתב (ראה צילום) ובו מורה לו הרבי למנות אברך שידאג לצרכי המקורבים בזמן שהותם בבית חיינו. כן הורה הרבי שיסעו רק אלו שמעריכים שעל ידי הנסיעה יתווסף אצלם בענייני יהדות, וכן שלא יכנסו לחובות בעקבות הנסיעה.

בסוף החודש הורה הרבי לכנס

הוראות הרבי לרב שמואל אזימאוו

הניגון החדש לזקני החסידים...

עד הבוקר שרו כולם את ה'מרסלייז' ללא הפסקה.

איפה ה'גראנד רבין'?

בשבת בראשית אחרי הצהריים התקיימה התוועדות עם הרבי. לפני השיחה השלישית ביקש הרבי לנגן את "מארש נפוליון" ולאחר הניגון החל הרבי באמירת שיחה בה הסביר את סיבת שירת "האדרת והאמונה" במנגינת ההמנון הצרפתי. בסיומה של השיחה ביקש הרבי שכל הצרפתים יתקרו אליו; נוצר בלבול גדול עד שהגיעו כולם אל בימתו של הרבי ונעמדו על ספסל לימנו.

לאחר מכן שאל הרבי: "איפה הרב אזימאוו?" "איפה מולע?"; "איפה ה'גראנד רבין' [הרב הגדול] אזימאוו?" כאשר כל העת חיוך גדול על פניו. כשנעמדו כולם החל הרבי שוב לנגן את ה'מרסלייז' על המילים של "האדרת והאמונה". חלק מהקבוצה שלא הכירו את המילים בעליפה שרו בלי המילים, הרבי חיך וביקש שיביאו עבורם סידורים וכך במשך כל הניגון עודד אותם הרבי במחיאות כפיים.

לאחר מכן אמר הרבי שיחה קצרה בצרפתית (הייתה זאת הפעם הראשונה שהרבי דיבר בצרפתית בפומבי באמצע התוועדות), וכך אמר הרבי: "זה כדי

בקצות הזאל והוסיף "ובמילא, צריך לעמוד במרכז בית הכנסת, ולהכריז שכל הצרפתים צריכים לרדת".

השליח הרב אזימאוו הכריז בקול רם שהרבי מבקש שכל הצרפתים יתקרו לעבר בימת ההקפות, ואכן בתוך זמן קצר התקבצה הקבוצה כולה ליד הבימה, כמה מהם התחילו לנגן ניגונים שונים והרבי עודד את השירה בחוזקה. לפתע, הסתובב הרבי וניגש עם הסידור בידו הק' אל קצה הבימה והחל לנגן את פזמון "האדרת והאמונה" במנגינת ה'מרסלייז' (שיר ההמנון הצרפתי).

בהתחלה אפילו הקבוצה הצרפתית לא זיהתה שמדובר בניגון ה'מרסלייז' ורק לאחר מספר רגעים במאמץ גדול לזמוע את שירת הרבי אכן שמעו שמדובר במנגינה זו.

התחושה הייתה מרוממת עד מאוד, והצרפתים "כדרכם בקודש" התלהבו מאוד מהעניין... היה נראה שהרבי פועל משהו 'שמימי' כנגד הקליפה הצרפתית, מין תחושה עילאית שלא מעלמא דין.

לאחר ההקפה חזר הרבי אל בימתו והורה שייטנו לכל אחד כוסית 'לחיים'. הרבי הסתכל עם חיוך גדול על כל אחד ואחד מהצרפתים שאמרו 'לחיים'.

בסיום ההקפות, כשהרבי יצא מ770 לימדו הצרפתים את הקהל את הניגון החדש, היה זה מחזה מעניין לראות צעיר צרפתי עם "קוקו" ארוך מלמד את

לעשות מהפכה בצרפת נגד היצר הרע, אז סון עס פאסיבל [במהירות האפשרית] בשמחה ובטוב לבב", ונתן לר' מולע בקבוק משקה על־מנת שיחלק בין חברי הקבוצה, כשהרבי עונה 'לחיים' לכל אחד ואחד.

אחרי זה אמר הרבי: "אין נהוג ליתן לנשים משקה אך ברוסיה היו אומרים שמחייטים אפשר לעשות שני דברים, לחם ומשקה. על כן ייתנו מהלחם שנמצא על השולחן עבור הנשים והבנות מהקבוצה הצרפתית הנמצאות כאן" ונתן מהחלה עבור החלוקה. בשעת חלוקת 'כוס של ברכה' שאל הרבי את ר' מולע האם כבר חילק ונענה בחיוב.

ניגון של קדושה

במהלך השנים היו התייחסויות מיוחדות נוספות מהרבי לקבוצה הצרפתית.

בהתוועדות שהתקיימה במוצאי י"ג תשרי תשל"ח היו אמורים להגיע כמה קבוצות של חסידים שהגיעו לשהות ב'זמן שמחתנו' במחיצת הרבי. קבוצה אחת הגיעה מארץ־הקודש והקבוצה השניה הגיעה מצרפת. במשך ההתוועדות עד שנכנסו האורחים התעניין הרבי בקשר להגעתם.

לאחר השיחה הראשונה, במהלך הניגון, שאל הרבי את הריל"ג: "האם הגיעו כבר או עדיין לא?" כשלא נענה שאל הרבי שוב. אחרי־כך ניגש הריל"ג, ואמר לרבי

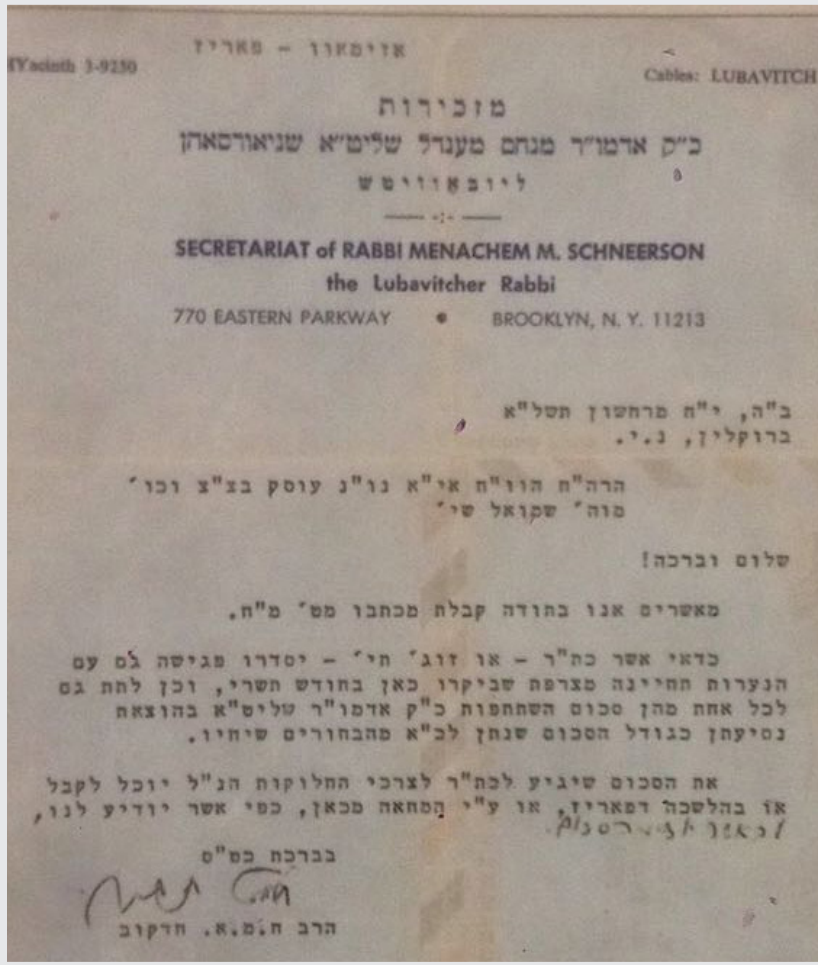
שהקבוצה מישראל כבר כאן. הרבי שאל: "ומה עם הצרפתים?" ונענה שהם עדיין לא הגיעו. שוב שאל הרבי "האם המטוס עדיין לא הגיע?" והריל"ג ענה שהם כבר בשדה התעופה. לאחר סיום השיחה שנסבה אודות ארץ־הקודש הודיע הריל"ג כי הקבוצה הצרפתית הגיעה. לקראת סיום ההתוועדות חילק הרבי לכל טנקיסט חבילת דולרים על־מנת לחלקם בין הקהל, שתי דולרים לכל אחד. במהלך החלוקה שאל הרבי "איפה הפרטיזן?" (בכוונתו לר' זושא ווילימובסקי). ר' זושא עמד מאחורי הרבי והחל להתקרב אך הרבי סימן לו שיכול לעמוד במקומו. הרבי התחיל בעצמו לנגן "נייעט נייעט" וסימן לר' זושא שימשיך בשירה והרבי עודד במחיאות כפיים. לאחר מכן שאל איפה הצרפתים וקרא לר' מולע ולשני בניו. הרבי נתן שתי דולרים לכל אחד מהם ונתן לר' מולע חבילה שיחלקה בין הטנקיסטים כדי לחסוך זמן. לאחר מכן ציווה לנגן "האדרת והאמונה" ובמהלך השירה סימן לר' מולע שיחלק את הדולרים. לאחר מכן ניגנו "האָפּ קאַזאַק" ו"ופרצת".

מאז, מספר פעמים בהם נוכחו חברי הקבוצה מצרפת ביקשם הרבי שינגנו את הניגון "האדרת והאמונה".

בשבת פרשת צו תשד"מ אמר הרבי:

"כאן המקום להזכיר ענין נוסף, אשר בעצם הרי זהו מתפקידו של 'ועד

מכתב שקיבל הרב אזימאוו לאחר תשרי תשל"א, ובו הוראות אודות קבוצת הנוסעות לרבי מצרפת

"ולכן אלו שבאו לכאן ממדינת צרפת ינגנו עתה את הניגון שלהם, ואחריהם כל הקהל ימשוך. ויהי רצון שבקרוב ממש יראו לעין כל ש"ה האדרת והאמונה לחי עולמים" עד "התהילה והתפארת לחי עולמים". והקהל החל לנגן. בהתוועדות י"ב תמוז תשמ"ט לאחר

המסדר, אמנם עד שיקבע כראוי "ועד המסדר"... מוכרחני לעשות זאת בעצמי: כאשר מגיעה קבוצה ממדינת צרפת - נהוג לאחרונה, שמנגנים (לכל הפחות פעם אחת) את הניגון שלהם - ניגון שנהפך מלעומת-זה, ונעשה ניגון של קדושה - "האדרת והאמונה לחי עולמים".

וכשתחזרו למקומכם - תפרסמו את המסר ש"האדרת והאמונה לחי עולמים" עד "התהילה והתפארת לחי עולמים.

"וכל זה מתוך שמחה וטוב לבב ומזל טוב, ודרך צלחה ומבורכת".

לאחר־מכן התחיל הרבי לנגן בעצמו "האדרת והאמונה לחי עולמים".

שכיבד הרבי את האורחים מצרפת באמירת 'לחיים', פנה הרבי בשפה הצרפתית אל הקבוצה:

"לכל האורחים ממדינת צרפת לחג הגאולה - 'ברוכים הבאים'".

"מכבדים אתכם ומנגנים הניגון שלכם - "האדרת והאמונה לחי עולמים" עד "התהילה והתפארת לחי עולמים".

מארכיון משפחת רסקין (חסידו ישעיהו דעה הער)

הקבוצה מברזיל

כבר בשנה הראשונה

הרבי: "עדיף שתביא לכאן אנשי מדע וסטודנטים שיקראו את הספר, שיבואו להתוועדויות, שיוכחו שאין התורה תלויה במדע אלא גבוהה ממנו".

מענה זה נתן תנופה וחיזוק להמשיך את ארגון הקבוצות גם בשנים הבאות.

בשנת תשמ"ב, בה כבר פסק הרבי לקבל אנשים ליחידות פרטיות, החל הסדר של 'יחידות כללית', שנערך באותה העת בחדרו הק'. כך זכו להכנס כל חברי הקבוצה מברזיל ליחידות ב'גן עדן העליון' בט"ז שבט. הרבי אמר בפניהם שיחה והעניק לכל אחד שטר של דולר ל'שליחות מצוה' לצדקה. הרב וויטמאן ערך 'הנחה' מהשיחה שנאמרה ביחידות והכניס אותה לרבי שהואיל להגיה!

אפיזודה מעניינת ארעה באחת השנים כאשר יהודי ישיש, מצאצאי הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיצ'וב, התקעש שהוא מעוניין להצטרף לקבוצה. הלה התרגש במיוחד בעת ההתוועדות, בראותו את הרבי, ולקה בהתקף לב. עד מהרה הוחש לבית־הרפואה וכעבור מספר ימים, כשביקש לצאת על־מנת להתקבל ל'יחידות', כמו יתר האורחים, מנעו זאת הרופאים ממנו וצערו היה רב מאוד. עקב כך שלח לו הרבי סידור עם חתימת יד קודשו והורה לו לעסוק ב'מבצעים' בין המאושפזים.

לאחר צאתו של הרב דוד וויטמאן לשליחות בברזיל, החל בהבאתם של קבוצות צעירים לרבי לימי 'שבת.

לשהותם של צעירים אלו במחיצתו של הרבי היתה השפעה גדולה עד כדי כך שרבים מהם היו נשארים לאחר מכן ללמוד בישיבה במוריסטאון, ואילו הצעירות שהגיעו אל הרבי נשארו ללמוד במכון חנה. רבים מצעירים וצעירות אלו הקימו בתים חסידיים בישראל. היה בכך התממשות של מענה הרבי לקבוצה "זיהיירצון שתהא פעולה נמשכת אזכעה"צ".

הקבוצה הראשונה מברזיל היתה לקראת 'שבת תש"מ. נוסף לעידודים והקירובים המיוחדים שזכתה הקבוצה לקבל מהרבי במהלך שהותם, כל אחד מחברי הקבוצה זכה להיכנס לרבי ליחידות פרטיות. אחד מהנכנסים היה עורך־דין מאנ"ש שעסק בתרגום מכתביו של הרבי המופיעים בספר 'אמונה ומדע', לשפה הפורטוגזית. הלה מסר לרבי חלק מהספר שכבר הספיק לתרגם ועל כך ענה לו הרבי: "אינני מדבר פורטוגזית אך אשתדל להבין". כשהוסף לומר לרבי שהוא מתכוון לסיים ולהגיש את הספר לרבי לכבוד "יא ניסן אמר

הקבוצות ממונטריאול

החל מראשית שנות הנ"ם

זילברשטיין היה שולח לרבי דו"ח ובו כתב אודות הקבוצה הבאה לשבת וביקש את ברכת הרבי.

באחת מהשנים, ענה הרבי למכתבו שבשבת הקרובה לא תתקיים התנוועדות, ובלשונו: "אין התנוועדות בשבת זו משא"כ בשבת מברכים". כמוכן שדבר זה הביא לביטולה של הקבוצה המתוכננת לשבת זה ודחייתה לשבת הבאה, אך באופן מפליא, למרות עגמת הנפש שהיתה כרוכה בביטול הנסיעה ברגע האחרון, כל הנרשמים לקבוצה הגיעו לשבת שנערכה בשבת הבאה.

ביום שישי, אחר הגעת האורחים היה הרב זילברשטיין מכניס לרבי את רשימת המשתתפים וכן את תוכנית השבת.

באחת השנים בה נערך השבתון בחורף, הכניס הרב זילברשטיין כהרגלו את רשימת המשתתפים כשעה לפני כניסת השבת, וחזר לבית המלון בו שהתה הקבוצה. כרבע שעה לפני הדלקת נרות התקשר המזכיר הרב בנימין קליין לבית המלון והודיע שהרבי החזיר תשובה, הוא רץ מיד ל-770 לראות את מענה הרבי שהיה: "בטח יודיע מיד אחרי שבת לתוצאות לפועל ממש מהשבתון".

לאחר המענה המיוחד הזה, בסעודת

נהג השליח הרב זושא זילברשטיין ממונטריאול לפעול להבאת קבוצות של אורחים לרבי.

הקבוצה הראשונה הגיעה לחצרות קודשנו להתנוועדות י"ט כסלו. לאור ההצלחה הגדולה ופעולת הביקור על משתתפי הקבוצה, החליט הרב זילברשטיין לערוך שבת שלמה בבית חיינו עם תוכנית מיוחדת.

כל קבוצה מנתה כחמישים אנשים לערך, כאשר נסיעות כאלה נערכו מספר פעמים בשנה.

היו קבוצות שהורכבו ממשפחות, קבוצות של נוער וסטודנטים, וכן קבוצות של נשים שהגיעו להשתתף בכינוס נשי ובנות חב"ד, פעם אחת אף הייתה קבוצה של חמש מאות ילדים שאורגנה על ידי כמה שלוחים לרגל ה' טבת תשמ"ח.

הרבי היה מקדיש במהלך ההתנוועדות דברים שיוחדו בקשר עם הקבוצה שהגיעה ועודד את הקבוצה בצורה מיוחדת, ופעם הרבי אף התבטא ש"ממנו יראו וכן יעשו".

מספר ימים לפני הגעת הקבוצה, הרב

לאחר מספר דקות קרא הריל"ג לרב זילברשטיין ואמר שהרבי קורא לו.

הרבי עמד בפתח חדרו הקדוש עם חבילה של שטרות של דולרים ואמר: "גיב אלעמען איין דאָלאַר בשליחותי, אַ דאַנק" (תן לכולם דולר אחד בשליחותי, תודה).

אחר־כך שאל הרבי: "האַבן זיי פאַרשטאַנען דעם פאַרברענגען?" (האם הם הבינו את הפארברנגען), וכשענה הרב זילברשטיין שחזר על הפארברנגען במוצאי שבת ובדרך חזור יחזור שוב על השיחה אמר הרבי: "גוט" (טוב).

ואז הוסיף הרבי: "גיי אין מזכירות און נעם תפילת הדרך ביכלאך פאַר אלעמען, און זיכער וועסטו זאָגען תפילת הדרך מיט זיי, זאָלסטו מדייק זיין ותתנני לשון יחיד" (לך למזכירות וקח משם חוברות של תפילת הדרך בשביל כולם, ובודאי תאמר תפילת הדרך אתם ותדייק לומר "ותתנני" בלשון יחיד).

הרבי חזר שוב ואמר שיתן את הדולרים בשמו לכל אחד ואחד ומה שישאר להחזיר לרב גרונו, ושידייק לומר "ותתנני" בלשון יחיד.

הקבוצה מנתה כחמישים איש ולאחר מספר דקות בהם החלה חלוקת הדולרים הגיע הרב גרונו ואמר שהרבי ביקש למסור שיחלק את הדולרים לכל מי שנוסע באותו יום.

'מלוה מלכה' שנערכה במוצאי השבת דיבר עם חברי הקבוצה אודות רצונו של הרבי לקבל החלטות טובות, והוחלט שכל אחד ירשום את החלטתו במעטפה סגורה ולמחרת בחלוקת הדולרים הוא יגיש את המעטפות אל לרבי. ואכן למחרת לאחר שכל הקבוצה עברה, עבר הרב זילברשטיין בפני הרבי ומסר את המעטפות. הרבי העניק לו דולר ובירך "ברכה והצלחה", ואז הוסיף עוד דולר ובירך: "הצלחה רבה בהחלטות טובות".

הרבי אף התעניין בתוכניות שנערכו לקבוצה, ופעם - לאחר שקרא את התוכניה - שאל את המזכיר הרב קליין, "האם פרופ' ברונבר מדבר צרפתית?" (היות שרבים מחברי הקבוצה דוברי צרפתית). על כך ענה הרב קליין, שהפרופ' דיבר אמנם באנגלית, אך רוב חברי הקבוצה הינם סטודנטים ומבינים גם שפה זו.

ביום ראשון לפני חזרת הקבוצה למונטריאול הסדר היה שהנשים עמדו בדרך המובילה ל770 והאנשים עמדו בלובי הכניסה. בשעה שהגיע הרבי מביתו איחל "פאַרט געזונטערהייט" ונתן לכל אחד מטבע לצדקה.

קירובים מיוחדים

באחת השנים הרבי הגיע ל770 אך לא התייחס לחברי הקבוצה. אכזבת חברי הקבוצה הייתה גדולה מאוד אך

באחת השנים הגיעה קבוצת סטודנטים גדולה מצרפת לבקר בניו-יורק. לא' השלוחים שדר בבוסטון נודע על כך והוא יצר קשר עם הרב זילברשטיין וביקש את עזרתו לארגן עבורם שבתון אצל הרבי. ואכן הרב זילברשטיין סידר את כל הפרטים ממונטריאול, ודאג לשבת מופלאה.

במהלך ההתוועדות שאל הרבי (כמה פעמים): "וואו איז זילברשטיין, זאָל ער זאָגן לחיים" (איפה זילברשטיין, שיאמר לחיים). כשהשיבו לרבי שאינו נמצא כאן אמר הרבי שמי שעזר לו יגיד לחיים (היה זה הרב שלום שריקי, כיום שליח הרבי במונטריאול).

הרב זילברשטיין אכן נהג כן ובסיום החלוקה נשאר דולר אחד אותו החזיר לרב גרונר.

לאחר מכן הרב זילברשטיין הלך למזכירות וקיבל סידורי 'מנחה מעריב' בהם נדפסה 'תפילת הדרך', עבור כל אחד מחברי הקבוצה.

בקבוצה הבאה שנערכה העביר הרבי את הדולרים לחלוקה באמצעות הרב גרונר והוסיף שידייקו לומר "ותתנני" בלשון יחיד. בקבוצה שלאחריה הרבי חילק לכל אחד ואחד וגם לכל מי שעמד במקום (מספר שבועות לאחר מכן החלה חלוקת הדולרים בימי ראשון).

קבוצות נוספות ממונטריאול

ולרב רסקין היתה הרגשה מאוד לא טובה ממה שאירע; להפתעת כולם, בשונה מהנוהג הקבוע בו הרבי מורה לאורחים להגיד 'לחיים' רק לקראת סוף ההתוועדות, פתח הרבי את ההתוועדות בכך שנמצאים כאן אורחים ו"גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכניה", ועל־כך שהאורחים והעומד בראשם יתכבדו ויגידו 'לחיים' וינגנו ניגון שמח. ואכן, האורחים התחילו לנגן בעוז את ניגון ההקפות לרבי לוי יצחק.

בחורף תשמ"ח התכונן הרב רסקין לערוך שבתון עבור בנות תיכון בשבת פרשת תרומה, אולם, כשבוע וחצי לפני מועד השבתון הגיעה הידיעה המרה אודות הסתלקות הרבנית. רבות ממשותתפות השבתון העריכו שהשבתון יבוטל עקב המצב, אך הרב רסקין הודיע שהכל יתקיים כמתוכנן.

בבוא הקבוצה לבית חיינו התברר לרב רסקין שהרבי ישהה בביתו במהלך זמן שהותם ובדו"ח ששלח לרבי עם ההודעה על ביאתם ביקש, "שכולם עומדות בתשוקה עזה לראות את הרבי בשבת קודש, ושבנסיעה האחרונה של הצעירים שהגיעו לקראת י' שבט רק ראיית פני הרבי חולל גדולות ונפלאות, ובקשת כולם שטוחה, רצוננו לראות את מלכנו!"

החלו להגיע לרבי על־ידי השליח הרב מענדל רסקין. הקבוצה הראשונה שארגן הייתה בשבת מברכים כסלו תשמ"ז והשתתפו בה 12 אנשים.

ביום שישי בבוקר, לאחר הגעת הקבוצה לקראון־הייטס, הכניס הרב רסקין דו"ח ובו דיווח לרבי על בוא הקבוצה, שעות ספורות לאחר־מכן התקשר אליו המזכיר הרב קליין והודיעו שהרבי הוציא תשובה. הרב רסקין מיהר להגיע לחדר המזכירות על־מנת לקבל את תשובת הרבי שהייתה: "תפילת הדרך, ויהא בשעה טובה ומוצלחת אזכיר על הציון". רק אז נזכר הרב רסקין ששכח להגיד עם הקבוצה בנסיעתם לרבי את תפילת הדרך...

מאורע דומה אירע שנה לאחר מכן, כאשר הרב רסקין הביא קבוצה של צעירים לתלמידי תיכון. בשעה שעבר הרב רסקין בחלוקת הדולרים אמר לו הרבי: "נישט פאָרגסען תפילת הדרך" (לא לשכוח תפילת הדרך).

בשבת פרשת תולדות תש"נ, דקות אחדות קודם תחילת ההתוועדות של הרבי היה אי־סדר ואי־נעימות בקשר למיקומם של האורחים בהתוועדות,

טרם כניסת השבת, אולם, בזמן הקצר שנוותר ענה על הדו"ח שהכניס הרב רסקין על הגעת הקבוצה: "הבפועל ממש".

בקשר עם מענה הרבי עורר הרב רסקין את כל חברי הקבוצה לקבל החלטות טובות עוד קודם שיעברו בפני הרבי בחלוקת הדולרים ביום ראשון.

חברי הקבוצה תמחו לפשר היחס המיוחד אותו זכו לקבל מהרבי, בעוד שבשבת זו היו עוד קבוצות נוספות.

כשהתכוונו לעלות על האוטובוס חזרה למונטריאול התברר שיש נקר בצמיג, ובעקבות כך הנוסעים נאלצו לחכות עד להחלפת הצמיג. כעבור שעתיים של נסיעה הורגשו פתאום רעידות מוזרות ביותר. הנהג עצר שנית את האוטובוס וירד לבדוק מהי סיבת הרעידות, וגילה שאחד מגלגלי האוטובוס נשמט, דבר שהיה עלול לגרום להתהפכות האוטובוס. התקלה תוקנה והנסיעה נמשכה, ופתאום נשמע קול נפץ אדיר, הפעם היה זה צבי שנתקע בקרניו

לצערם הרב, הרבי נשאר לשהות במהלך השבת בביתו, אך במוצאי־שבת נשא הרבי שיחה מיוחדת ולאחריה חילק הרבי לכל אחת מחברות הקבוצה 2 דולרים לצדקה.

לקראת שבת פרשת תרומה תנש"א התארגנה קבוצה נוספת שהורכבה מילדים, אך עקב פרוץ מלחמת המפרץ, חששו הורים רבים לשלוח את ילדיהם. הרב רסקין החליט ללכת לבית־הספר שהיה מסורתי, שם דיבר בפניהם ואמר להם את דעת הרבי שאין ממה לפחד, ואכן, קבוצת הילדים הגיעה אל הרבי.

במהלך ההתוועדות התייחס אליהם הרבי ואמר שהיות שהגיעו אורחים דוברי צרפתית שינגנו את הניגון "האדרת והאמונה".

מאורע מיוחד במינו אירע בשבת פרשת נשא תנש"א. באמצע ההתוועדות הרבי החל לדבר בצרפתית והורה לקבוצה לומר 'לחיים' שלוש פעמים, ואף הראה בידו הק' למספר שלוש, בנוסף, ביום שישי נסע הרבי לאהל וחזר זמן קצר

כולם עומדות בתשוקה עזה לראות את הרבי בשבת קודש, ושבנסיעה האחרונה של הצעירים שהגיעו לקראת י' שבט רק ראיית פני הרבי חולל גדולות ונפלאות, ובקשת כולם שטוחה: רצוננו לראות את מלכנו!

א' מחברי הקבוצה, יהודי בשם חיים לוי התחיל לעודד בידיו במהלך ההתוועדות מול פניו הק' של הרבי, והרבי עודדו בחזרה. ככל שקצב עידודיו של היהודי גברו, כך התגברו העידודים של הרבי וההתוועדות הייתה מאוד שמחה.

ביום ראשון בחלוקת הדולרים מר חיים עמד בתור לפני, ורגע לפני שעברנו אל מול פניו הק' של הרבי על-מנת לקבל את הדולר, שאל אותי מר חיים: "בטוח שהרבי עודד אותי במהלך ההתוועדות, ולא את מי שעמד לידי?" לא הספקתי לענות והנה הוא ניצב בפני הרבי, רגע לפני הענקת הדולר עודד אותו הרבי עידוד מיוחד, ומובן שספקותיו הקודמים נעלמו... לאחר החלוקה אמר לי שמעתה אוכל לא כשר לא יכנס לפיו...

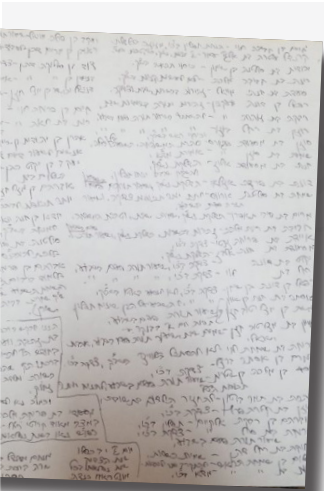
בתוך שמשות הנהג שהתנפצה לגמרי, אך הנהג הצליח לעצור בשלום. לאחר כל מאורעות אלו תפס הרב רסקין את המיקרופון ואמר לנוסעים: 'רבותי, זה נגמר, לא יהיו עוד תקלות'. לנוסעים שלא הבינו את כוונתו, הזכיר את שלושת הפעמים שהרבי הורה להם לומר 'לחיים' במהלך ההתוועדות...

מספר הרב רסקין: ההשפעה של הנסיעה על האנשים היתה אדירה, אנשים שינו ומשנים את חייהם ומתחזקים בתורה ומצות בעקבות הנסיעה, זאת בנוסף למופתים המיוחדים שראו חברי הקבוצה בחלוקות הדולרים ורואים אף כעת בתפילתם באהל הק'.

מאורע מיוחד הממחיש את השפעת הנסיעה אירע בשבת פרשת משפטים תש"נ:

בשבת פרשת ויצא תשנ"ב הכניס הרב רסקין דו"ח לרבי בו ביקש שהשבתון יעבור בהצלחה רבה ומופלגה ושיצליח להחדיר בכל האנשים להתכונן לקבלת פני משיח צדקנו. הרבי ענה בתוך חצי שעה **"ויהא בהצלחה רבה, והעניין הזמן גרמא אזכיר על הציון"**.

לאחר השבת הכניס הרב רסקין דו"ח ובו כתב שהקירובים הנפלאים שזכו מהרבי גרמו להתרגשות גדולה בקרב חברי הקבוצה, וצירף לדו"ח את ההחלטות הטובות שקיבלו חברי הקבוצה. לפנינו צילום הדו"ח של ההחלטות הטובות.

הקבוצה מטורונטו

בשבת מברכים אב תשמ"ו

ממקומם למקום אחר ומתאספים כולם יחדיו בבית הכנסת ובית המדרש אחד, ומתפללים יחדיו, ושומעים קריאת התורה יחדיו, ומשתתפים כולם יחדיו בהתוועדות חסידית כולל גם "גדולה לגימה שמקרבת"... שעל-ידי-זה ניתוסף אצלם באהבת ישראל ואחדות ישראל, הן בינם לבין עצמם והן בינם לבין המארחים, והן בינם לאנשי מקומם מצד הגעגועים כו', גם לאחרי שיחזרו למקומם". הרבי אף הוסיף ש"הולכים לציון ביחד", ואכן מאז החלה הקבוצה לנסוע מידי שנה לציון כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ.

כמו-כן נתן הרבי במהלך ההתוועדות בקבוק משקה עבור הקבוצה ואמר שההמשך יהיה בטורונטו. בתחילה אמר הרבי שההמשך יהיה בשבת נחמו ולאחר מכן אמר שיהיה בשבת חזון שאז מראים לכל אחד את בית המקדש השלישי.

בשנת תשמ"ח ביקש הרבי מחברי הקבוצה והעומד בראשה להתחיל את הניגון "ופרצת".

עוד שנים קודם לכן הרב גאנזבורג היה מעורב בארגון קבוצות לרבי, בי"ט כסלו תשל"ו עזר לרב גרוסבאום בהבאת קבוצה, לאחר שהסתיים הביקור כתב הרב גרוסבאום דו"ח לרבי, וזמן קצר

הביא השליח הרב יוסף גאנזבורג מטורונטו את הקבוצה הראשונה של מקורביו לרבי. המניע לבחירת שבת זו דווקא היה הרצון שחברי הקבוצה לא 'יבלעו' בקהל הרב שהיה נוכח בהתוועדות בכל שבתות השנה, אך בשבת זו רבים מתושבי השכונה שהו ב'קאנטרי' בהרים ולא נכח קהל רב בהתוועדות.

הרבי התייחס לקבוצה בצורה מיוחדת ואף עודד לכיוונם במהלך ההתוועדות.

במהלך ההתוועדות, כשניגש הרב גאנזבורג לקחת בקבוק משקה מהרבי אמר לו הרבי את מה שמובא בקשר לנתינת ביכורים שתאנה שביכרה כורך עליה גמי והבת-קול מברכתו ואומרת שיזכה לשנה הבאה.

כמובן שלאחר שהרב גאנזבורג שמע את הדברים האלה מהרבי ידע שהוא יארגן קבוצה כזו גם בשנה הבאה...

בשנה הבאה הקדיש הרבי שיחה מיוחדת על הקבוצה ובין הדברים אמר הרבי שלעיתים כשאדם נמצא במקומו יכול להיות אצלו חסרון באהבת ואחדות ישראל ו"העצה לזה שכמה וכמה נוסעים

ומבינים לשון־הקודש ובמילא שיכריז בלשון־הקודש.

לאחר שהכריז בלשון־הקודש, אמר הרבי שישנם כאן כאלה שלא מבינים לשון־הקודש ובמילא שיכריז באנגלית ואכן הרב גאנזבורג הכריז את ההכרזה גם בשפת האנגלית.

בשנה אחרת עמדו חברי הקבוצה במבוא הכניסה לבית חיינו והרבי הורה למזכיר הרב בנימין קליין להביא לחברי הקבוצה בשמו כרטיסים של "תפילת הדרך", חברי הקבוצה קיבלו זאת בהתרגשות ובהפלאה על היחס המיוחד שנותן להם הרבי.

לאחר מכן הגיעה תשובה: "מהו הבפועל ממש", בעקבות המענה, התקשרו לכל חברי הקבוצה לשמוע מה התווסף אצלם בתורה ומצוות.

בקבוצה נוספת שעזר הרב גאנזבורג לארגן היו מספר רב של יהודים מקהילה ספרדית. במהלך ההתוועדות בשבת, כשניגש לקבל את בקבוק המשקה מהרבי, הכריז כנהוג אך די בשקט על האירוע שאליו מיועד המשקה, על כך אמר לו הרבי שיכריז עבור ה"עולם", ולא עבור הרבי. וכשהכריז את הדברים בקול בשפת האידיש אמר לו הרבי בחיוך שישנם כאן כאלה שלא מבינים אידיש

הקבוצה מצפת

אחת מן הקבוצות המפורסמות

היה (20 משתתפים!) חברי הקבוצה זכו לקירובים רבים ולמענות מפורטים מהרבי, כדוגמת המענה להודעת הרב צייטלין על הגעתם לחצרות קדשנו ביום שלישי כל-אחד כסלו: "היום יום שלישי שהוכפל בו כי טוב ובחודש כסלו ובשנת תש"נ כמפורש בפ"נ שיקרא עה"צ".

על דו"ח נוסף שכתב ענה הרבי: "נת' ות"ח ותהא פעולה נמשכת ובהוספה והזמ"ג. כנתינת כח דחנוכה להוסיף בנר מצוה ותורה אור מיום ליום. אזכיר עה"צ". יחסו הנפלא של הרבי ועידודו העז לקבוצת האורחים בלט במשך כל השבת בה שהו בבית חיינו.

הרושם המיוחד שחולל הביקור בבית חיינו אצל משתתפי הקבוצה היה עצום, וכך כתב הרב צייטלין לרבי בכ"ב טבת תש"נ:

"אנחנו עושים אי"ה קבלת פנים עבור הקבוצה שחזרה מכ"ק אדמו"ר שליט"א, ומצו"ב אחת המודעות שפירסמנו, ומבקשים ברכתו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א לערב זה,

"בכלל כל אלו שחזרו מרוצים מאוד מהנסיעה ומדברים בשבחו של נשיא דורנו והרבה אנשים מבקשים לנסוע בקבוצה הבאה אי"ה ומבקשים ברכתו הק' לכל הנ"ל".

הבאות לבית חיינו, החלה בתחילת שנות הנו"ן על ידי שליח הרבי לארץ הקודש הרב אהרון אליעזר צייטלין. כחלק משליחותו בעיר צפת הקים הרב צייטלין רשת גנים בהם למדו ילדים שהוריהם החלו להתקרב לחב"ד.

ההורים הושפעו לטובה מהאווירה המיוחדת שהביאו הילדים לביתם, דבר שהביא לכך שהתקרבו יותר לשמירת תורה ומצוות ולרבי, ולאחר תקופה אף היו מעוניינים לנסוע ולראות את הרבי.

הרב צייטלין עבר בפני הרבי בחלוקת הדולרים ובישר לרבי על כוונתו להביא קבוצה ל770. הרבי הורה לו לשאול רב בקשר להיתר יציאתם מארץ-הקודש, ואכן חברי הקבוצה פנו לרבה של צפת הרב שמואל אליהו והוא התיר להם לנסוע באם כוונתם היא אך ורק לנסיעה לרבי.

מחמת העדר סידור אש"ל מתאים עבור האורחים לקח הרב צייטלין את עול הסידור הרוחני והגשמי על כתפיו. קבוצות אלו זכו להצלחה רבה מראשיתם, ומספר המשתתפים בקבוצה הראשונה שנסעה לימי החנוכה תש"נ, מנתה 90 איש (בעוד שהצפי הראשוני

יפוצו מעיינותיך חוצה

הקבוצה השניה, שהגיעה לל"ג בעומר תש"נ, זכתה לקירובים נפלאים ומיוחדים ביותר:

בדרך כלל, לפני הגעת כל קבוצה היה הרב צייטלין טס לקראון הייטס זמן מה לפניהם בכדי לוודא שהכל מוכן לקראת הבאים. בביקור שערך לפני הגעת הקבוצה עבר הרב צייטלין בחלוקת הדולרים ואמר שבעזרת ה' בשבוע הבא תגיע קבוצה נוספת של אורחים. על כך אמר לו הרבי: "עס זאל זיין אַ קידוש שם שמים מתוך בריאות ושמחה".

כאשר הודיע על הגעת הקבוצה ענה הרבי: "זיהא בשעה טובה ומוצלחת בכל. אזכיר עה"צ".

אך דבר לא הכין את חברי הקבוצה

לקירוב המיוחד במינו שזכו לקבל בשבת פרשת אמור, ערב ל"ג בעומר.

בעת ההתוועדות, לקראת סיום השיחה הראשונה אמר הרבי ש"נוכחים כאן קבוצה של אורחים שהגיעו מצפת הסמוכה למירון - מקום מנוחת רשב"י - ו"שם נוהגים לבוא לקברו של רשב"י יחד עם כל המשפחה, ובקביעות שנה זו (של"ג בעומר חל ביום ראשון), מגיעים לפני יום השבת ושוחטים כבשים ואוכלים מהם ביום השבת".

בסיום השיחה החלו הקהל לנגן "הנה מה טוב" במנגינת "שישו ושמחו" והרבי הניף את ידיו בתנועות חזקות ובמיוחד לעבר האורחים שעמדו בקצה הפרמידה.

אחר־כך נשא הרבי שיחה נוספת בה דיבר על מאמר רשב"י אשר "בכל מקום

שגלו שכינה עמהן", ובסיומה ניגן הקהל "הוא אלקיננו". לאחר מכן החל הרבי באמירת שיחה מיוחדת בקשר עם הגעת הקבוצה מצפת שמתייחדת בכך שהיא 'סמוכה ונראית' למירון שם נמצא ציונו הק' של רשב"י, ובה החל האריז"ל להפיץ את פנימיות התורה, אשר מני אז הולך ומתווסף בהפצתה ובפרט כפי שנתבארה בתורת החסידות של רבותינו נשיאינו.

הרבי אף השווה את המנהג הקדום של תושבי צפת לעלות למירון ביום ההילולא, ובקביעות כזו לשהות שם גם בשבת שלפני ל"ג בעומר, להגעתה של הקבוצה לרבי. "ענין זה מודגש גם עתה", אמר הרבי, "שקבוצה של כמה וכמה אורחים אנשים נשים וטף, שבאו מצפת עיר-הקודש, נמצאים ביום הש"ק ערב ל"ג בעומר (ועל-אחת-כמה וכמה בל"ג בעומר עצמו) בבית-הכנסת ובית-המדרש בד' אמותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר על ידו ובכחו נמשך ונעשה גילוי תורתו של רשב"י באופן ש"יפוצו מעינותיך חוצה" בכל העולם כולו שעל-ידי-זה קא אתי מר דא מלכא משיחא, ובלשון הזהר "בהאי חיבורא דילך דאיהו ספר הזוהר... יפקון ביה מן גלותא ברחמים".

בסיום השיחה הפנה הרבי את ראשו לצד שמאל שם עמדו האורחים ואמר: "נמצאים כאן אורחים שהגיעו מצפת עיר-הקודש ומירושלים עיר-הקודש

ומכל העולם, שיאמרו לחיים ויהיה לחיים טובים ולחיים ארוכים שבשלמות זה יהיה בגאולה האמיתית והשלימה", שקט השתרר, והרבי הביט על האורחים וסימן בידו כאות 'מדוע לא אומרים לחיים'. קהל האורחים החל להגיך 'לחיים' ועוד קודם שהתחילו לנגן הניף הרבי את ידו השמאלית והקהל התחיל לנגן "ופרצת" בהלהבות שגברה עם עידודיו החזקים של הרבי שהופנו לעבר האורחים.

למחרת, במהלך ה'פאראד' עברו חברי הקבוצה מצפת ליד בימת הרבי. בעת שעברו החל הרבי למחוא כפים בחוזק ובמהירות משך זמן רב, כשכל הקהל החל גם הוא למחוא כפים, ואחר-כך עבר למחיאות כפיים קצובות.

אך בזאת לא תמו הקירובים, לאחר כשבוע, ביום שלישי כ"ז אייר, הוציא הרבי את השיחה שהקדיש לקבוצה מצפת בשבת ערב ל"ג בעומר, מוגהת!

הקבוצה קיבלה את השיחה בהתלהבות ולמדה את השיחה בחיות רבה.

מעניין לציין שבסיום השיחה איחל הרבי שבעזרת ה' לא יצטרכו לדאוג לאריזת המזוודות ("פעקלאך") שלהם, כיון שכולנו ניסע עוד היום לארץ-הקודש על גבי עננים לקראת ביאת משיח... כשהכניסו את השיחה להגהה שינה הרבי מילה: במקום "לדאוג למזוודות" כתב: "לטפל במזוודות", היינו, אף אם

יסעו בחזרה כפי התכנון ויצטרכו לארוז את המזוודות, הדבר לא צריך להיעשות תוך דאגה, אלא תוך "טיפול" בלבד.

בין חברי הקבוצה, היו כמה שביקשו ברכה להיוושה בזרעא חייא וקיימא. הרבי השיב למכתבם: "קבלת הדולרים בבית הכנסת הרי זה בצירוף ברכה כוללת כמה וכמה, אזכיר על הציון".

למחרת, ביום רביעי כ"ח אייר, בו התעתדה הקבוצה לשוב לארץ־הקודש, בעת שנכנס הרבי למעריב הביט באופן מיוחד לעבר חבריה שעמדו בצידי השביל. לאחר התפילה חילק הרבי דולרים והביט שוב על חברי הקבוצה במבט מיוחד ואבהי. לאורך כל משך החלוקה ניגנו "כי בשמחה תצאו". כשיצא הרבי מהזאל איחל לקהל הגברים משתתפי הקבוצה שעמדו בסוף בית־הכנסת וכן לנשים שעמדו ליד המעלית למעלה: "פֶּאָרט געזונטערהייט".

תמונה בחזית 770

קבוצה נוספת הגיעה לרבי לימי החנוכה דשנת תנש"א. בדו"ח שכתב הרב צייטלין לאחר־מכן ציין בין היתר, שהקבוצה הצטלמה אך חלק מחברי הקבוצה לא השתתפו בתמונה, על כך ענה הרבי "ולפלא".

בהמשך הדו"ח כתב שרבים מחברי הקבוצה שכתבו לרבי וקיבלו את המענה

'אזכיר על הציון' לא הבינו את פשר הדברים וחלקם אף התרעמו וביקשו תשובה, אף שהסבירו להם את תוכן המענה.

הרבי הדגיש את המילים אזעה"צ וכו' וכו', ועל כללות הדו"ח השיב "אזכיר עה"צ".

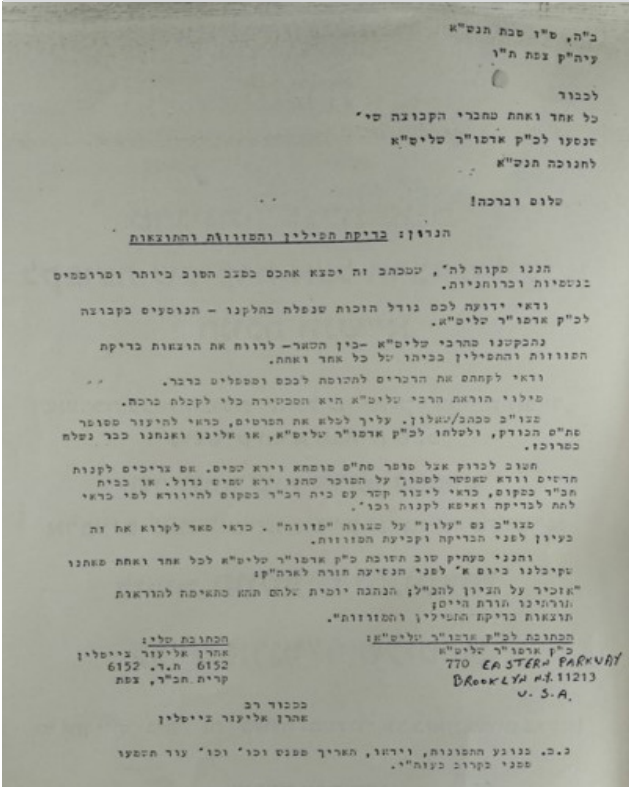
ביום האחרון לשהותם אצל הרבי הוציא הרבי מענה לכל אחד מחברי הקבוצה וז"ל: "אזכיר על הציון להנ"ל, הנהגה יומית שלהם תהא מתאימה להוראות תורתנו תורת חיים, תוצאות בדיקות התפילין והמזוזות".

ואכן לאחר חזרת הקבוצה לארץ עורר אותם הרב צייטלין לקיים את הוראת הרבי ולבדוק את התפילין והמזוזות (ראה צילום מכתבו).

בהמשך אותה שנה ארגן הרב צייטלין קבוצה נוספת לרגל ל"ג בעומר. בהתוועדות שבת כ' אייר, בין השיחות שנשא הרבי, פנה לקהל האורחים ואמר שיגידו 'לחיים' וכל הקהל יצטרף אחריהם. לאחר־מכן החלו לנגן את הניגון "בר יוחאי" וכל הקהל הצטרף אליהם תוך שהרבי מעודד את השירה.

למחרת בעת חלוקת הדולרים הציג הרב צייטלין בפני הרבי את חברי הקבוצה, לכל אחד מהם נתן הרבי דולר נוסף ואת חלקם אף שאל: "גם אתה מהקבוצה של

מכתב הרב צייטלין למשתפתי קבוצת חנוכה תנש"א

צפת? וברוך
כל אחד מחברי
הקבוצה על
בקשתו.

גב' רחל הנדל
הציגה בפני
הרבי את
קבוצת הנשים
מצפת והרבי
נתן לה דולר
נוסף באומרו:
"פֶּאָר אַלע
אידן אין
צפת" (עבור
כל היהודים
בצפת), והעניק
גם לנשים
דולר נוסף.
כשהציגה גב'
הנדל 20 בנות

מקבוצה
הזקוקות לברכה עבור שידוך אמר הרבי:
"ס'זאָל זיין גוטע בשורות בקרוב ממש"
(שיהיו בשורות טובות בקרוב ממש),
ולכל-אחת ואחת מהן נתן הרבי דולר
נוסף לשידוך טוב.

בימי החנוכה תשנ"ב הגיעה קבוצה
נוספת לרבי. כשהודיעו לרבי בחלוקת
הדולרים על בוא הקבוצה אמר הרבי
"שיהיה בשורות טובות". בזמן שהותה
זכתה הקבוצה ליחס נפלא, ובנר חמישי

של חנוכה לאחר תפילת ערבית, קיבלו
רוב חברי הקבוצה מידו הק' של הרבי
שני דולרים לצדקה. בנוסף לכך קיבלו
מהמזכירות את קונטרס "דרושי תתונה"
שחילק הרבי ביל"ד כסלו בצירוף שני
דולרים. בליל שמיני דחנוכה חילק הרבי
לחברי הקבוצה 'דמי חנוכה' - נרתיק ובו
מטבע מכסף של דולר ועוד שטר של
דולר לצדקה.
אפיזודה מעניינת ארעה לקראת חלוקת
הדולרים ביום ראשון. הרב צייטלין

והוא יכניס את כלל הבקשות לרבי.
לאחר שכולם כתבו את בקשותיהם, מייין הרב צייטלין את הבקשות לפי נושאים, בחבילה אחת את הבקשות לשידוכים, באחרת את כל הבקשות לזרעא חייא וקיימא, ובחבילה נוספת את שאר הבקשות לבריאות והצלחה וכדומה, והכניס את כל הבקשות לרבי. לאחר זמן קצר ביותר ענה הרבי תשובה כללית לכל נושא ולבסוף הוסיף הרבי: "בודאי יסביר הפשוט שממש כאילו נכתב לכאן"א שיחיו בנייר בפי עצמו".

בהקשר הזה ציין הרבי את העובדה שהעניק יחס ייחודי לחברי הקבוצה: "ודמי חנוכה פעמיים".

הדריך את חברי הקבוצה לתמצת את בקשותיהם למילים ספורות על-מנת שלא לעכב את הרבי זמן רב, אך רגע לפני שהגיעה תורם של חברי הקבוצה לעבור בפני הרבי, הורה הריל"ג בצורה חד משמעית לא לבקש מהרבי כלום (כנראה בכדי להקל על העומס שהיה), ואכן חברי הקבוצה עברו וקיבלו דולר מידו הק' אך לא ביקשו את בקשותיהם. לאחר החלוקה אסף הרב צייטלין את חברי הקבוצה ואמר להם שעל-אף שלא אמרו לרבי את בקשתם הפרטית, ברור שרבי יודע את שהיה בדעתם לבקש, ובברכתו הכללית ל"ברכה והצלחה" כלל את בקשותיהם. הרב צייטלין הוסיף שכל אחד יכתוב את אשר התכוון לבקש,

יש לציין שקבוצות אלו נמשכות עד היום הזה, והן הולכות ומתרבות בבואן לשהות בצילא דמהימנותא; להתפלל בבית חיינו ולהשתטח באהל הקדוש, מתוך תקווה וצפייה שנזכה להתראות עם רבינו בעיני בשר בקרוב בגאולה האמיתית והשלימה.

טובות זיכרונות

רשימה מרתקת המגוללת את הקשר הנדיר מסוגו ששרר בין רבינו לבין יהודים שונים שדרו בעיר יקטרינוסלב בשנות נעוריו • ברשימה ייחודית זו באה לידי ביטוי הערצת יהודים אלה - שהשתייכו לחוגים שונים - אל הרבי, וההשפעה הרבה על חייהם שהגיעה בעקבות קשר אמיץ זה

שיבה אל המקור

**הנפש, ואני אם אינני צורח - אלא שר,
אם אני נתון במשטר מתמיד של ניגון -
הרבה תודה וברכה לחב"ד שבי."**

חרף התרחקותם מחיי תורה ומצוות, תמיד הכירו הוריו של שלונסקי והעריכו את תורת חב"ד. אביו אף עוררו ללמוד את ספר התניא לפחות כמו ספרות אחרת, אך הוא לא שעה לדברי אביו.

גם לאחר שאביו עלה לארץ ישראל, המשיך למשוך את בנו אל הרוח החב"דית. בשנים ההן שלונסקי כבר היה מעורכי כתב העת "כתובים", ביטאון לנושאי ספרות ואמנות, ואביו שכנעו לפרסם בין דפיו אודות חג הגאולה י"ט כסלו. ואכן בעמודו הראשון של כתב העת שיצא לאור בכ' כסלו תרפ"ח, התפרסמה תמונת אדמו"ר הזקן ולקט פנינים מתוך ספר התניא.

ילדות בסמיכות לרבי

בהיות מר שלונסקי ילד בגיל חמש, בשנת תרס"ה, עברו הוריו להתגורר בעיר יקטרינוסלב בעקבות פרעות שפרצו באזור קרמנצ'וג בה התגוררו קודם לכן.

בתקופה מסוימת, משפחת שלונסקי אף גרה בבניין בה גרו קרובי משפחתם, משפחת רבי לוי יצחק והרבנית חנה -

מר אברהם שלונסקי

היה משורר מפורסם בארץ-ישראל, בשנות הי"ד והכ"ף. לצד היותו משורר עברי ידוע, ניכרה בו תדיר תחושת הגאווה משורשיו החב"דיים.

אמו של מר שלונסקי, גב' ציפורה, הייתה בתם של טוביה וחנה ברוומן, שהייתה אחותו של סב הרבי הרב מאיר שלמה ינובסקי ובתה של הרבנית בלה רבקה ינובסקי בת הרב אברהם דוד לאוואט (שעל שמו הוא נקרא), שהיה רבה של ניקולייב ומגדולי רבני חב"ד.

בכל פעם שהתבקש מר שלונסקי לספר על הקשר המשפחתי שלו לחסידות חב"ד היה מספר על כך בהתרגשות גדולה.

באחד הראיונות שנערכו עמו עבור עיתון מסויים בארץ-הקודש אמר:

"אני וחב"ד (הוספת המראיין: אור חדש בעיניים, קמט ארוך לרוחב המצח, חיוך דק מן הדק), **חייב אני לאבותיי תודה גדולה על המורשה הזאת, מזג חב"די! דם חב"די! ניגון של חב"ד! השירה ביסודה הרי היא ירידה אל תוככי מרתפי**

הוריו של הרבי - עם ילדיהם, הרבי, ר' דובער ור' ישראל אריה ליב.

הקשר בין המשפחות התחזק באותם ימים וכפי שסיפר על כך בהזדמנות מר שלונסקי:

”בבית כיבדו את המסורת, שמרו על החגים וכו', אך בעניינים של כשרות, למשל, לא דקדקו ביותר. כמה שנים, והם שנות ילדותי, גרנו בבית [בניין] אחד עם קרובנו הרב לוי יצחק שניאורסון רבה של יקטרינוסלב, דלת מול דלת. למדתי ב'חדר' אחד עם בנו מנדל (אז קראנו לו 'מאקה' והוא הרבי מליובאוויטש דהיום).

”הייתי שרוי שעות מרובות בצל קורת ביתו של הרב ונתבשמתי מעולמה של החסידות החב”דית [...] זוכר אני, כי יום אחד בימי הילדות ההם, הפסקתי לאכול בבית אמי מפני ש”זה לא די כשר” ואכלתי אצל הדודה חנה, אשתו של הרב לוי יצחק שניאורסון.”

באותה תקופה נפטר סבו - אבי אביו, אשר לא הלך בדרכי התורה, ובעקבות הפטירה החליט אביו לשולחו ל'חדר' שלמד שם באותה התקופה הרבי.

לאחר תקופה עברה משפחת שלונסקי לחלק אחר בעיר והשכנות עם משפחת שניאורסאהן הסתיימה.

לפי ההערכות, בבית זה ביקטרינוסלב דרה משפחת הרבי ומשפחת שלונסקי

לבין נפשו הבהמית. הרבי הוסיף שלא ישכח שלעולם תישאר ביניהם ידידות.

בשלהי שנות הכ"ף נסע מר שלונסקי לסדרת הרצאות בארגנטינה, ובחזרתו עצר בניו־יורק ונפגש עם הרבי. במהלך היחידות שארכה כמה שעות שוחח עמו הרבי על זמן היותם ביקטרינוסלב וכן אודות האמונה בה', ועולם השירה בה עסק.

לאחר צאתו מהיחידות אף התבטא: "מזל שיצאתי, אילו התמהמהתי עוד שעה קלה, הייתי יוצא משם מאמין מושלם וחסיד נלהב..."

בראיון שערך עימו העיתונאי מר יעקב רבי לעיתון "על המשמר" בערב ראש

אביו של מר שלונסקי שלא חפץ שבנו ישאב לתרבות המודרנית שלח אותו ללמוד בישיבה המקומית שהייתה תחת הנהלתו של הרב פנחס גלמן, ואף שאף לשלוח אותו ללמוד בישיבת "תומכי תמימים" בליובאוויטש, אולם אמו התנגדה למהלך והרעיון ירד מהפרק.

בחלוף שנים בהם נסע ללמוד בבתי ספר שונים, ואף למד כשנה בארץ, זכה להפגש שוב עם הרבי בזמן שהותו בפריז. באחת השיחות ביקש ממנו הרבי שיצטרף אליו לבית הכנסת לשבת.

בשיחה נוספת שהייתה לו עם הרבי לפני עזיבתו את פריז, אמר לו הרבי שישאר דבוק באמונתו ויזכור תמיד שהאדם שרוי במאבק תמידי בין נפשו האלקית

השנה תשכ"ו, מובא חלק מן היחידות: "שח לי שלונסקי על ביקור שערך אצל שאר בשרו האדמו"ר מליובאוויץ' החונה בברוקלין, שאל אותו הרבי דרך תמיהה, היאך יכול אדם לשיר שירה, לכתוב שירה, בלי אמונה בה' יתברך? ומאיך גיסא, השם-אלקים מופיע למרות הכל בשירתם של האפיקורסים, ואיך תוסבר פליאה זו".

מר שלונסקי השיב על כך לרבי במשל ארוך על ה"אמונה" של המשוררים.

כשנתיים לאחר מכן הביא העיתונאי שוב את תוכן היחידות והוסיף שבימי הסליחות תשכ"ז קיבל מר שלונסקי מכתב מהרבי וזה לשונו: "הפנו תשומת לבי לפרסומת ראיון שלו שנדפס בעיתון, בו מזכיר גם כן דבר שיחתנו, ולהפתעתי כתוב שם שכאילו שאלתי אותו הייתכן שענין האמונה אצלו לא כדבעי, והפתעתי הייתה מהולה בצער מצד כמה טעמים, ראשית, אין לי כל צל של ספק שכבודו מאמין הוא, ועוד יותר מזה - אני מאמין שכבודו גם כן מכיר שהוא מאמין... ועוד זאת שהוא בניגוד גמור למהלך הרוח של חסידים ובני משפחות חסידותיות".

בזמן שהותו בניוירוק אף ערך ביקור אצל הרבנית חנה.

מעניין לציין שביחידות של העיתונאי ר' שמואל אבידור הכהן ביום כ' מרחשון

תשכ"ד, אמר לו הרבי כי הוא מתפלא כיצד הגיע שלונסקי למפלגת מפ"ם, לאחר שהכיר אותו בתור צעיר שלא היה בו שום פגם וכן בספריו אין פגם.

הקשר עם ליובאוויטש

קשר מיוחד היה לו עם העסקן החסיד ר' פיניע אלטהויז ולעיתים היה מגיע עם זוגתו לסעוד את סעודת השבת בבית משפחת אלטהויז בתל-אביב. בימים הנוראים הוא היה מתפלל בבית-כנסת חב"ד שברחוב נחלת בנימין בתל-אביב, ובנוסף לכך השתתף בשיעור חסידות השבועי שהתקיים בבית הכנסת הנ"ל, לצד ר' נחום גולדשמיד, ר' פיניע אלטהויז, ואחיו של הרבי ר' ישראל אריה לייב.

בימי מלחמת העולם השניה אף תרגם לבקשת ר' פיניע את ה"קול קורא" של הרבי הריי"צ ללשון-הקודש, ותרגום המכתב הופץ ברחבי הארץ.

אפיזודה מעניינית בנוגע ליחסו אל הרבי: פעם אחת השתתף שלונסקי בשיבת מרכז מפ"ם שדן באותן השנים על "האופיום של הדת" ועל הסכנה הנשקפת ל"קידמה" בארץ ישראל מצד המפלגות הדתיות ופעולותיהן. באותה אסיפה התבטא שלונסקי: "אל דאגה, שום סכנה אינה נשקפת למחנה החילוני ולדעות האפיקורסיות שלנו מצד הפועל המזרחי". אם בכלל קיימת סכנה שכזאת, מקורה ברבי מליובאוויטש. הוא ורק

הוא מסוגל להפוך כופר ליהודי מאמין ולשומר תורה ומצוות"...

התכתבות עם הרבי

לרגל מלאת שבעים לשלונסקי, נערכו לכבודו חגיגות רבות ורישומן פורסם גם בעיתונות. לרגל מאורע חשוב זה שחל ביום ה' באדר שני תש"ל, שיגר לו הרבי מכתב אישי ומיוחד בו מבקשו להתחיל בקיום מצוות מעשיות:

"ב"ה, י"א אדר שני, ה'תש"ל

ברוקלין, נ.י.

מחוי' [תני] מר שלונסקי שי'

שלום וברכה!

נזדמן לי [...] לקרוא על דבר יובל השבעים שלו. ואצטרף לקהל מברכיז לאחל לו אריכות ימים ושנים טובות [...] יהי-רצון שהתזוזה והתנועה של "שיבה אל המקור", תתבצר בחייו במעשה בפועל, בחיים המעשיים כל יום. ובפרט אשר השפעה לו בכגון זה בחוג מסויים שספק אם יקבלו השפעה ממישהו אחר, ופעולה מקורית (תרתי משמע) ומפתיעה מצדו - בודאי שהרבה ממנו יראו וכן יעשו.

"[...] וכיון שבמשך כמה שנים ביקטרינוסלב היה מחפש דוקא זה שהוא נועז ונגד הזרם, אין לך נגד הזרם בחוג מעריציו - ממפנה ושינוי בכיוון האמור. פשוט שאין מתחילים להדר

בקיום מצוות מעשיות בכדי להראות שיכולים ללכת נגד הזרם וכו', אבל בתור מסייע הרי גם תכונת נפש זו פעילה היא.

"ולהתמי' [ה] מה יום מיומיים, המענה (באם יש צורך בזה) - יובל שבעים שנה".

בשולי המכתב מבקשו הרבי לשלוח "מפרסומיו" (אגרות-קודש חכ"ו ע' צז).

במענה למכתב זה השיב מר שלונסקי כשבועיים לאחר מכן:

"למוהר"ר ר' מנחם מענדל בהרב לוי יצחק זצ"ל שניאורסאהן האדמו"ר מליובאוויטש.

ברגשות נפש קבלתי את מכתבו מיום יא' אדר שני, ובלבי קמו לתחיה זכרונות ימי יקטרינוסלאב.

ובכל הקשור באותם ימים כפרק רב-משמעותי בחיי, ומחדש הייתי בנפשי אותן שעות של פגישה ודו-שיח בחדר-היחוד של כבודו בברוקלין לפני כמה שנים.

הרבה הדים מאותה שיחה עולים מדפי ספר שירי האחרון "משירי הפרוזודור הארוך", שאני שולחו לו היום, יחד עם ספרי הקודם "אבני-גוויל". ועכשו למקרא מכתבו מתהרהרים בהרהורים, שעדין אין עמי אותו כוח-הוודאי שיעמוד לי בכתובת התשובה עליו. והרי הרהורים מלשון הרה קרה

קבלת שני הספרים, ואולי גם יתרה מזה,
יחווה דעתו עליהם.

והגה היא והריון הרוחני כהריון הגשמי
צריך זמן ולא רק שכל. ושוב תודה על
הברכה.

מכיוון שאנו עומדים בפרוס חג היציאה
ממצרים הריני מסיים בברכה - ברכת

ואשמח מאד אם יאשר לי כבודו את

מכתב הרבי לשלונסקי במלאות לו שבעים

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"א אדר שני, ה'תש"ל
ברוקלין, נ. י.

מחו"מ מר אברהם שי

שלום וברכה!

נזדמן לי לפני ימים אחדים, והיום פעם שני, לקרוא על דבר יובל
השבעים שלו. ואצטרף לקהל מברכיו לאחל לו אריכות ימים ושנים טובות.
וכמנהג יהודי לצרף חיכה ומיד מאמר חכמינו ז"ל - טוב לשמים וטוב לבריות
גם יחד, שהוא הטוב האמתי.

והרי חודש אדר ענינו לא שמחה סתם כי אם מרבין בשמחה, ועד דלא
ידעי.

ארשה לעצמי להביע עוד מאיחולי, ובטח בלאו הכי יחדני בזה, אשר
יהי רצון שהתזוזה והתנופה של "שיבה אל המקור" תבצר בחייו במעשה בפועל,
בחיים המעשיים בכל יום. ובפרט אשר השפעה לו בכגון זה בחוג מסויים שספק
אם יקבלו השפעה ממישהו אחר, ופעולה מקורית (תרחי משמע) ומפתיעה מצדו -
בודאי שהרבה ממנו יראו וכן יעשו.

בתקופתנו זו, רבו הפירושים בכל ענין ודבר, ועד לפירושים סותרים
ומשונים. אבל וכוונתי בהאמור היא בסגנון הידוע "לדעת זה התינוק", או
במאמץ-לשון - באר פשוט. וכיון שבמשך כמה שנים ביקטרינוסלב הי"מ מחפש
דוקא מה שהוא נועז ונגד הזרם, אין לך נגד הזרם בחוג מעריציו - אפנה
ושנוי בכיוון האמור.

פשוט שאין מתחילים להדר בקיום מצוות מעשיות בכדי להראות שיכולים
ללכת נגד הזרם וכו', אבל בהור מסייע הרי גם תכונה נפש זו פעילה היא.

ולהתמ" מה יום מיומיים, המענה (בשם יש איזה צורך בזה) - יובל
שבעים שנה.

בכבוד ובככבה לשנים טובות ומצולחות
ולבשורות טובות

נ. ב.

מפני הנימום צריך הייתי לחכות עד שאכתוב בחגובה מר על מכתבי זה,
ורק לאחר זה להביע חקותי שימשיך לשלוח לכאן מפרסומיו (נוסף עלים) (מכתב זה)
"שירים", שני כרכים). אבל כיון שהמכתבים שלי מתאחרים ביותר וביותר,
זאת אומרת שמכבר אין מצדירים אותי כאיש הנוהג על פי הנהוג וחוקי
הפרוטוקול, הרני מצרף בקסתי זו בשולי מכתבי זה.

הגאולה השלימה שלא תתמהמה. אברהם שלונסקי".

הרבי לא הסתפק במכתב שכתב בעצמו אל שלונסקי, וביקש את המשורר החב"די צבי יאיר (שטיינמיץ) לשגר לו איחולי ברכה ליום ההולדת. וכך כתב:

"לרגל יום הולדתך השבעים, שא נא ברכתי מקצווי ניר-יורק לשיבה טובה ורעננה. [...] באמריקה נתקרבתי לחוגי חב"ד והנני יוצא ונכנס בחצרו של האדמו"ר מליובאוויטש שליט"א - שסיפר לי על ילדותכם המשותפת. הוא גם כן עוררני לכתוב לך עכשיו. הרבנית חנה שניאורסון ע"ה סיפרה לי שבועות אחדים לפני פטירתה, על ביקורך אצלה ועל הרושם שעשתה עליה הפגישה עמך".

שלונסקי השיב בדברי תודה ואף הוסיף בקשר לרבנית חנה: "...נתרגשתי למקרא דברך על הרבנית חנה ז"ל, שהיתה אהובת ביתנו, ושימים רבים מילדותי קשורים בה ובדמותה החכמה, כן, ימים רבים חלפומאז. וטלטלות רבות, ותמורות, ומאורעות איומים ונשגבים, ולבך אוצר את כולם ומברך על כולם - גם על הרעים. כי החיים אינם קיבוץ של מקרים נפרדים, אלא סך-הכול, חטיבה אחת, מוצקה עד בלי הפרד לפרודות".

שנתיים חלפו, ומכל קצווי תבל נשלחו ברכות לרבי לרגל מלאת לו שבעים. לקראת י"א בניסן תשל"ב שלח שלונסקי

ברכה אל הרבי ובה תפילה לגאולה לאלתר. לאיחוליו צירף עשרה כרכים ובהם כל פרסומיו בעברית ובתרגום לאנגלית:

"לכבוד האדמו"ר הלאבאוויצי, מוהר"ר מנחם מנדיל ב"ר לוי יצחק שניאורסון, לוואי ומצאתי מערכי לשון כדי להביע את מערכי הלב במלאות לך שבעים שנה. תפלה אחת בלב כולנו - גאולה שלמה לאלתר - גאולת ישראל בתוך כלל ישראל, יהי-רצון שתתקבל תפלתנו, אמן.

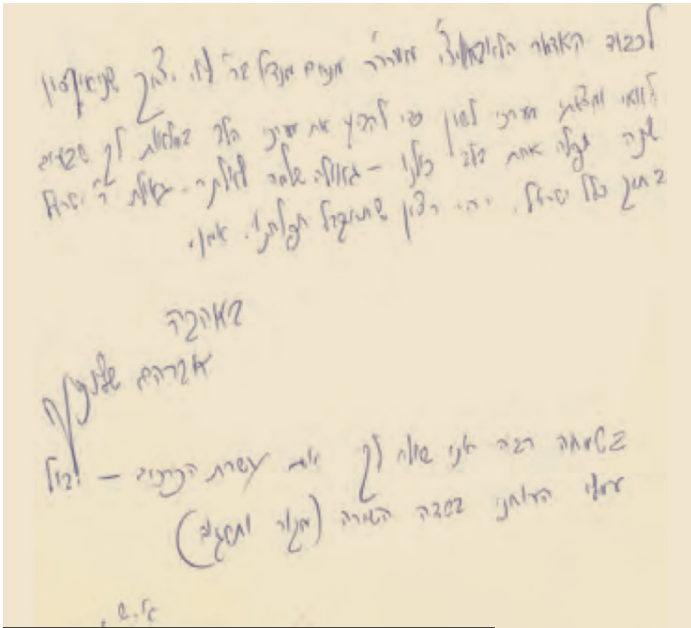
"בשמחה רבה אני שולח לך את עשרת הכרכים - יבול עמלי הרוחני בשדה השירה (מקור ותרגום). א.ש."

על מכתב הברכה שלו, השיב הרבי בכ"ג סיון תשל"ב:

"מר אברהם שי' שלאנסקי שלום וברכה.

אתו רב הסליחה שלא אשרתי גם בכתב קבלת מכתבו ברכה ליום ההולדת ותשורתו הכי יקרה אוצר כתביו (בעשרה כרכים), שרצוני לפרש זה ככתבו בכרך הראשון שזהו סימן שביחד עם "שאר בשר" יש בזה "שאר רוח", אלא בשינוי - לא "שאר רוח" (אלף קמוצה) כי אם גם בזה "שאר" (אלף צרוי)..."

כשנה עברה מאז קיבל שלונסקי את האגרת של הרבי עד שהלך לעולמו ביום ט"ז באייר תשל"ג. בהלוייתו נכחו ראשי המדינה לצד סופרים ואמנים רבים.

מכתבו של שלונסקי לרבי לקראת י"א ניסן תשל"ב

בעיתונות הכללית פורסמו כתבות והספדים רבים.

זמן קצר לאחר פטירתו, פנה הרב חדקוב (כנראה בהוראה 'מלמעלה') אל הרב אפרים וולף, מנהל ישיבות 'תומכי

תמימים' בארץ-הקודש, והורה לו לסדר לימוד משניות ואמירת קדיש לעילוי נשמת אברהם שלונסקי. הרב וולף ביצע את ההוראה ודיווח על כך אל הרבי:

כ"ז אייר תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ע"ד בקשת הרב חדקוב שי' לסדר לימוד משניות ואמירת קדיש, לע"נ אברהם דוד בן טובי' שלונסקי סידרנו הדבר."

במלאות עשור לפטירתו פרסם העיתונאי מר שלום רוזנפלד מאמר

לזכרו בעיתון מעריב ושלח עותק מהמאמר בצירוף מכתב אל הרבי. באגרת התשובה שלח הרבי אל מר רוזנפלד התייחס הרבי לאישיותו ואופיו של נשוא המאמר: "בטח הכיר בו... אשר ביחד עם היותו, כלשון מר, "המרדן הפורץ" כו', הרי בנקודה אחת ירא היה וכו' להכנס אליה בעומק, והיא - בנוגע ליראת שמים בכלל, ובפרט מיוסד על הפנימיות והחיות בזה במובן חב"ד, וכמדומה לי הסיבה בזה הייתה יראתו פן "יתחייב" לחזור להנהגת מורשת אבא שלו, ועד למעשה בפועל".

זיכרון לפניו

ויכתב ספר

ואכן הרב הרכבי החל לשלוח מספריו בקביעות לספרייה. בסיום האגרת הוסיף הרבי בכתב ידו את כתובת בית הרבנית חנה.

פריסת שלום

במכתב נוסף מח"י סיון תשי"ג, כותב לו הרבי - כנראה בקשר להתעניינותו האם גרים מתושבי יקטרינוסלב בברוקלין - "במה ששואלני אם יש כאן מתושבי יעקאטערינאסלאוו, הנה לא נודע לי אודותם.

ובנוגע לאמי הרבנית שליט"א הרי מה טוב שיכתוב אליה ישר, ובטח תכתוב לו מהידוע לה, ויכול לכתוב אלי' באיזה לשון שהוא. כבקשתו מוסג"פ קטע, שנדפס פה בעת פטירת אבי זללה"ה".

הרב הרכבי הוסיף את הקטע שנכתב על-ידי הרבי הריי"צ אודות ימי חייו של רבי לוי יצחק עבור 'קובץ ליובאוויטש', לספרו "יקטרינוסלב" שתיעד את החיים ביקטרינוסלב לאורך השנים, הרבי אף הוסיף הערות למאמר זה של הרבי הריי"צ.

בי"א מנחם אב תשי"ז כתב לו הרבי: "במה שכותב אודות ענין ספר

קשר מיוחד שרר בין

הרב ד"ר צבי הרכבי לבין הרבי.

הוא גדל כילד בעיר מגוריו של הרבי יקטרינוסלב עם משפחת בית הרב.

בספר שהוציא על תולדות העיר יקטרינוסלב ביטא את הערכתו העצומה לרבי לוי יצחק ששימש כרב העיר.

המכתב הראשון שכתב לו הרבי הוא מיום י"ג ניסן תשי"ג, וכפי הנראה, הוא בא כמענה לשאלתו בקשר להתנהלות הספרייה של הרבי. בתחילת המכתב עוררו הרבי להשתתף בהתוועדויות חסידיות, ולאחר-מכן הוסיף: "מסרתי הפריסת-שלום שלו לאמי הרבנית שליט"א ונעם לה להיוודע על דבר הקורות איתו, כי זוכרת היא היטב את כל משפחתו, וגם סיפרה לי כמה מאורעות בהנוגע אליו עצמו". בהמשך הוסיף הרבי שינצל את עיסוקו בהוצאה לאור: "להרבות אור התורה והיהדות", ובקשר לשאלתו השיב לו הרבי כי הוא מעוניין: "בכל ענייני דפוס שיש להם איזה שייכות ליהודים ויהדות, וכבר נהגו רבים ששולחים להספרייה שלי מכל הנדפס על-ידם או היוצא-לאור על-ידם".

יקטרינוסלב, משתדלים למצוא קישור עם לאנדסמאנשאפט (ארגון איגוד יוצאי מדינה מסוימת), ולכשיוודעו ממשיות יבואו עמו בכתובים".

מעניין לציין שבשנת תשמ"ג יצא לאור הספר "אם בישראל" ובו זיכרונות שכתבה הרבנית חנה בין השנים תש"ח-תש"ט. היה זה ככל הנראה על-פי בקשה של הרבי לאמו מפעם לפעם, ובמיוחד בימים הסמוכים ליום ההילולא כ' מנחם-אב, שתספר לו אודות השנים בהן לא ראה את אביו מאז צאתו את רוסיה בתחילת שנת תרפ"ח.

הרבנית ביקשה למלא את רצונו של בנה בכורה, אך אמרה כי בעל-פה קשה עליה לספר, ולפיכך החליטה לרשום חלק מהדברים על הכתב. את זכרונותיה העלתה פרקים פרקים, וכך הם נמסרו על-ידה לידי בנה, הרבי.

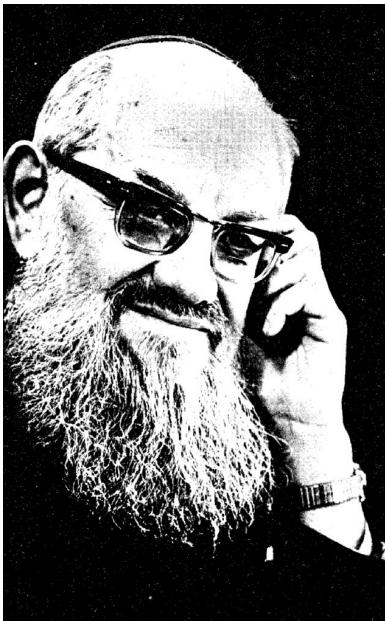
כשהצטבר חומר ניכר שיגרה אותם הרבנית (כנראה בעצת הרבי) לשלושה אנשים שהכירו את רבי לוי יצחק, בכדי שיחוו דעתם על החומר. אחד מהשלושה היה הרב צבי הרכבי (השניים הנוספים היו אהרון יעקב דיסקין מבני ברק והמשוררת מרת זלדה ע"ה, בת הרה"ג ר' שלום שלמה שניאורסאהן - אחייניתה של הרבנית חנה ע"ה).

וילחום מלחמות ה'

בחורף תשט"ז הגיעה רעייתו של הרב

הרכבי עם בנה יהודה לייב לניו יורק. באותם ימים מלאו לפעוט שלוש שנים, והוא זכה שהרבי גזר משערותיו.

בחזרתם מארצות-הברית התכוונו בני משפחתו של הרב צבי הרכבי לחזור באוניה, והרבי השתדל להניאם מכך. הרבי דיבר על כך גם עם כמה מגיסיו של הרב הרכבי [כנראה מדובר באַחיה של גב'

הרכבי שהתגוררו בניו יורק), וכשטענו לרבי שיש לעזור לבני ישראל בכל ענייניהם, ובזכות רכישת כרטיס באניה ישראלית, מרוויחים כמה יהודים את משכורתם, השיב הרבי בחריפות בפתגם הידוע, שכאשר צריך לכבות שריפה אין

מדקדקים שהמים יהיו ראויים לשתייה ומכבים אפילו במי שופכין. אבל צריך להיזהר ביותר מלכבות שרפה בדלי מלא בנפט. כן על כל הרוצה לעזור לבני ישראל בעניינים הבאים בעבירה, וביחוד בעניינים הקשורים בחילול שבת, הרי זה בדומה למי שרוצה לכבות שריפה בנפט...

במקביל שיגר הרבי שתי אגרות לרב הרכבי עצמו. באגרת הראשונה מג' בשבט תשט"ז כתב הרבי:

"בתמהון גדול ובצער נודעתי שזוג' ובנם של' מסדרים לנסוע מכאן בספינה ישראלית, נוסעת גם בש"ק! וידוע אופן הנהגת הספינה".

האגרת השנייה היא מיום ה' באדר תשט"ז ובה הרבי מודיע כי המזכירות תדאג לרכוש מכספה כרטיסי טיסה עבור גב' הרכבי ובנה:

"...המזכירות שלי תסדר כל עניין הנסיעה שלה מכאן ועד אה"ק ת"ו באופן המותר על-פי תורה, ומבלי הוצאות יתירות על שכמה, ולא תצטרך לטרחה כלל מצדה אפילו טרחה הרגילה, ועליה רק לבחור אם תרצה לנסוע באוירון, שזהו טוב יותר לדעתי מטעמי הבריאות והעדר הטלטול כמה ימים בדרך זו באניה".

הרבי אף הוסיף במכתב את המשל שאמר לגיסיו בקשר לכיבוי שריפה ואף הוסיף כי "לו היתה יד ישראל -

ישראל סבא - תקיפה, ובמילא לא היו מתביישים מלהכריז גלוי, אשר אי אפשר לקיום עם ישראל כי אם בשאיפתם והליכתם לקראת המטרה להיות ממלכת כהנים וגוי קדוש... ואז לא היו באים לידי הצרה ומצוקה בהם נמצאים עתה כמה מאחינו בני ישראל, ושמגדילים אותן מיום ליום על-ידי עניינים של מלחמה בה' ובתורתו".

בכ"ב אייר תשט"ז כתב הרבי להרב דוד חנזין: "אתעניין לדעת מהנמסר מהשיחות פה בעת הביקור של בניו ובתו של הרב דפ"ת (דפתח-תקוה) - של' - כאן (מובן שלא באופן רשמי, וד"ל)".

כמחצית השנה לאחר שובה של גב' הרכבי לארץ ישראל, בחודש מנחם-אב תשט"ז, הגיעו לארץ-הקודש קבוצת התלמידים-השלוחים, שנשלחה על-ידי הרבי בעקבות הרצח הנפשע בבית הספר החקלאי בכפר חב"ד. השלוחים ביקרו אצל אביה, הרב ראובן כץ, רבה של פתח תקווה ושוחחו עמו אודות מכתב שקיבל מהרבי בנושא ההפלגה בשבת לארצות הברית. וכך נכתב ביומן השלוחים:

"יום ג' כ"ג מנחם-אב ירושלים ת"ו."

נסענו לבקר את הרב ראובן כ"ץ מפתח-תקוה, שנמצא עתה בירות"ו על נאות דשא, שמענו שקיבל מכתב מכ"ק אדמו"ר שליט"א אודות סכסוך האוניות היהודיות הנוסעות בשבת, והיה בהתפעלות גדולה מזה. הגענו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubovitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYctel 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

170 איסטערן פארטוי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ערב חג הסוכות, בעלות המנחה,
ה' השכ"ח. ברוקלין, נ. י.

הנו"ח א"א נו"כ"ק
כו"ט ה"ב ט"ו
המכונה ד"ר חספי

1/

שלום וברכה!

ת"ח בעד דברי הנחומים ששלח לי ב"ט י"ג
ויהי רצון אשר בקרוב בימינו נזכה, בתוך כלל
ישראל, לראות בנחת ציון וירושלים,
ולקיום היעוד בלע גו' ומתח"א דמנה בעל כל
פנים גו'.

והקיצו ורגנו שוכני עפר שיחיים ה' בסל של אור
גדול של מעלה.

בברכה לכבודך טובת
ולחג שמח

בעלות המנחה: רמת ברכות ו, ב. ונח' באור החורה לחפ"צ
וישלח (רלד, ב) וש"ב" בלע גו'... פנים גו' י' ישעי' כה, ח.
סוף מו"ק: הקיצו ורגנו: ישעי' כו, יט. בסל של אור: זח"א
ק"ח, פט"א. וראה ג"כ הגיגה יב, פט"ב. כתובות ק"א, ב. הנ"מ
פגל"ו.

פגל"ו ראה אלו:
1. חתום אלו. 2. אינו יא אלקים. 3. נחמה אלו. 4. ברבי. 5. אלו. 6. ט"ו. 7. אלו. 8. אלו. 9. אלו. 10. אלו. 11. אלו. 12. אלו. 13. אלו. 14. אלו. 15. אלו. 16. אלו. 17. אלו. 18. אלו. 19. אלו. 20. אלו.

מענה מהרבי למכתב נחומים שקיבל מהרב הרכבי בקשר עם פטירת הרבנית חנה

פ"ש... בכלל דיברנו אודות עניינים
שונים. . לבסוף אמר הרב כ"ץ שיש
לו עניין מיוחד שרוצה לדבר עמנו אבל
בהיות שרואה שאנו ממהרים לא יכנס

אצלו בשעה הרביעית. גם בתו וחתנו
הרכבי עם בנם (היה אצל אדמו"ר
שליט"א על התגלחת שלו) נוכחו בעת
הביקור, שהינו שם כשעה, מסרנו להם

בזה . . אבל חתנו מר הרכבי גילה לנו שהעניין הוא אודות האניות, שהרבנים ניסים ופראנק עומדים על צידו של כ"ק אדמו"ר שליט"א לאיסור . . ובכדי לחזק ידי אלו האוסרים רוצה הוא להציע שאגודת הרבנים באמעריקה ישלחו גם-כן מכתב איסור, וזה יסייעם ללחום.

הרב סלונים אמר, שבאם הרב כ"ץ יקבל מכתב מכ"ק אדמו"ר שליט"א אודות העניין יוכל לפעול שידברו אודות זה באסיפת הרבנים".

ביום רביעי ח' אלול, הכניסו השלוחים את הדו"ח המלא לרבי וכבר למחרת – ט' באלול תש"ז – שוגרו מברקים לכבוד הרב פרנק רבה של ירושלים, הרב ראובן כץ והרב אונטרמן רבה של תל-אביב בדרישה שיטפלו בנושא חילול השבת הנעשה בנסיעת האוניות הישראליות:

"מאות שומרי שבת נרשמו להפליג באנית ט"ו באלול וביניהם תלמידים מבית מדרש למורים וטענתם - שהרבנות הראשית מתירה בהחלט שהרי המשגיח [כשרות, מטעם הרבנות הראשית] נוסע בשליחותם ו[...] מפליגים גם בערב יום הקדוש [יום כיפור]".

לאורך השנים הבאות, נשמר הקשר המיוחד בין הרבי לרב הרכבי באמצעות רצף מכתבים העוסקים בחומרת השימוש באוניות הישראליות. הרבי ביקשו לעורר רבנים נוספים שיצאו נגד הנסיעה בדרך זו.

השפעתו של הרבי על הרב הרכבי גרמה לו לשלוח את בנו יהודה לייב לקייטנת 'גן ישראל' בכפר חב"ד. בחודש מנחם אב תשכ"ד כתב לו הרבי בקשר לכך:

"נעם לי לקרות בשורות האמורות אשר בנו שי' נכנס לגן ישראל בכפר-חב"ד,

והוא וזוגתו תחיה יגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

ויהי-רצון שיהיה הרושם ניכר במשך כל השנה הבאה-עלינו-לטובה".

מעניין לציין שמספר שנים קודם לכן בקיץ תשי"ז שלח הרבי העתק משיחתו שנשא בפני ילדי גן ישראל עבור בנו וז"ל:

"מוסגר בזה העתק שיחתי לפני הילדים במחנה קיץ גן ישראל שתחת המרכז לענייני חינוך, וכהתחלתו - כיוונתי בה לכל ילדי ישראל, ובפרט לאלו שמכירים אני, ובנם יהודה ליב שי' בכלל זה - כמוזן וגם פשוט".

ימים שעברו חיים לנגד עיניו

הדיבור לי. הסברתי להם את שלושת הפרקים הראשונים של שער הייחוד והאמונה בעל פה. וסיפרנו להם כל מיני סיפורים חסידיים. ואיתם למד ר' מרדכי גרוזמן את פרק לב בתניא מתוך הספר, וביאר אותו יפה מאוד – הם ממש ליקקו את הידיים.

”שוחחנו איתם על חב”ד בכלל וכפר חב”ד בפרט. ר' מרדכי סיפר להם על חב”ד ברוסיה, ושם היה גם יונה כסה, וביקשו אותו שהוא יספר גם ממה שהוא יודע על חב”ד, כי הם קוראים לו החב”דניק; והוא סיפר על משפחת האדמו”ר שליט”א, וככה ישבנו עד חצות.

”המארגנים אמרו לנו שזה עשה רושם עד שלמחרת פגשו אנשים בחדר אוכל שלהם, והאנשים החלו לחפש את הניצוץ האלקי שבדבר הגשמי ולא בצחוק...”

יחידות אצל הרבי

בשנים שלאחר קבלת הנשיאות הגיע מר יונה לנייריורק ונכנס ליחידות אצל הרבי, לאחר שחזר לארץ הגיע לכפר חב”ד וסיפר בהתלהבות על הביקור אצל

מר יונה כסה, אחד מראשי

תנועת הציונות ולימים חבר בכנסת ישראל, היה יליד העיר יקטרינוסלב שהתייתם בגיל צעיר מהוריו. בשנות נעוריו גדל כבן-בית בביתו של רבי לוי-יצחק למשך מספר שנים. (לפי גירסא מסוימת היה חסר בית ושהה מספר ימים בבית הכנסת עד שהרבי שאל אותו למעשיו והזמין אותו לביתו) הרבנית דאגה אז לכל צרכיו - גשמיים ורוחניים כאחד. היא לימדה אותו תנ”ך, דקדוק ומקצועות יהודיים נוספים. מר כסה התבטא פעם, שהעובדה שנשארה בלבו זיקה ליהדות ולארץ ישראל, היא בזכות חינוכה והשפעתה של הרבנית חנה.

בדו”ח שכתב הרב שמואל בליז’ינסקי לרבי לאחר שבת פרשת פקודי תשי”ז על פעילות שערך בשבת לחברי קיבוץ “קבוצת שילר” כתב:

”סוג הפעולות שהועברו: הרצאה על שיטת ותורת חב”ד, ולימוד שני פרקים בתניא בהשתתפות 90 מאנשי הקיבוץ.

”בליל שבת בשעה 9 התכנסו כל חברי הקיבוץ לחדר התרבות ואנו נכנסנו. אחד בשם מאיר הציג אותנו ומסרו את רשות

כפר חב"ד בשנת תשי"ז אצל הרבי, עורר אותו הרבי על בניית שיכונים חדשים עבור העולים ממרוקו. הרבי לא היה מרוצה מהעובדה שהעולים התגוררו בבתים ישנים ומוזנחים, ודרש שיבנו עבורם בתים חדשים. אך כשהתחלתי לברר אצל הסוכנות היהודית ולדאוג שאכן ידאגו לבניית הבתים נערמו קשיים רבים מכיון שיוצאי מרוקו לא נחשבו לזכאי־דיור, כיוון שכבר התגוררו בבתים הישנים, ובמשרדי הסוכנות

הרבי וציין את העובדה שלמרות ש"לא ראיתי את הרבי יותר מחמישים שנה, אבל כשנכנסתי אליו התחיל לדבר אתי בדיוק באותו נושא שהפסקנו לדבר בו לפני יותר מחמישים שנה, כאילו נפרדנו רק אתמול".

על הערכתו העצומה של מר כסה ניתן ללמוד מהסיפור הבא שסיפר הרב דוד חן מכפר חב"ד:

"כשביקר הרב דוד ברוומן יושב ראש ועד

בית הורי הרבי ביקטרינוסלב

פסקו נחרצות כי אין טעם להשקיע בבניית בתים חדשים עבורם.

"באותם ימים, שימש מר יונה כסה כיושב־ראש סניף מפא"י בתל־אביב. היו לו מהלכים בכל המשרדים הקשורים לעניין, והיה ידידם של פקידים בכירים במשרד השיכון ובסוכנות. העסקן ר' פיניע אלטהויז הציע לי לגשת ולבקש ממר כסה שיפעיל את השפעתו על הגורמים הנוגעים בדבר. אני זוכר שהוסיף ואמר: 'אם יונה יזרוק אותך דרך הדלת, תיכנס אליו שוב דרך החלון, כי רק הוא יכול ומסוגל להזיז את העניין'.

"ובכן, החלטנו לנצל את התלהבותו של מר יונה כסה מהרבי, לטובת הרעיון של בניית השיכונים החדשים, ואני נבחרתי ללכת אליו שוב ולהציג לפניו את הדרישה החד־משמעית של הרבי.

"מר כסה ענה שיברר עבורי את העניין. כשבאתי אליו שוב כעבור שבוע, אמר שבירר ומצא שאין לכפר־חב"ד זכות לבניית בתים חדשים. אמרתי לו בתוקף שהרבי הורה לבנות שיכונים עבור יוצאי מרוקו, ואם הרבי אמר - סימן שהדבר אפשרי. מר כסה ענה לי בתקיפות אופיינית: 'אני מאמין ברבי לא פחות ממך, ואתה יכול לכתוב לרבי שאני אמרתי שהדבר בלתי אפשרי'. השבתי לו שאינני יכול לכתוב לרבי דברים כאלה.

"בסופו של דבר נמאס לו ממני, והוא אמר לי: 'תשמע, אתה 'נודניק' והתיישבת עלי

חזק. אני מוכן לבצע עבורכם את הבנייה, אבל לא בגלל שנדנדת לי אלא בשביל הרבי'. הודיתי לו ושלחתי מיד מכתב אקספרס לרבי, בו סיפרתי על דבריו של מר יונה כסה.

"כעבור שבוע ימים, קיבלתי מברק ממשרדו של מר כסה שתוכנו - הזמנה להגיע למשרדו בדחיפות. כשנכנסתי למשרדו, התפרץ לעברי בצעקות: 'מה עשית לי? למה כתבת לרבי?'. אמרתי לו שכתבתי לרבי רק את הדברים שהוא עצמו אמר לי - שהוא יקים את השיכון רק מפני שהרבי ביקש זאת.

"זה עתה - אמר מר כסה - קיבלתי מכתב מהרבי, בו הוא מודה על העזרה ומוסיף ומבקש לזרז את תהליך קבלת האישורים.

"כעת אני בבוץ, התלונן כסה, 'יש כאן מעין התחייבות שלי לפני הרבי, ועכשיו אינני יכול לסרב'... "בהמשך אותה שיחה, הבטיח לי שיבקש ממנהל ה'קרן־הקיימת' להפשיר את השטח לבנייה, וכעבור שלושה ימים בלבד הגיעו הטרקטורים הראשונים ליישר את השטח...

"כך נבנה השיכון שתחילתו במרכז הכפר, ליד 'בית מנחם', והמשכו לכיוון פסי הרכבת. היו שם גם בתים ערביים מחימר שהרסנו, והקמנו במקומם בתים אחרים".

זיכרונות מבית אבא

ביקור נוסף היה למר יונה כסה בשנת תשכ"ז אצל הרבי. היחידות הראשונה שלו התקיימה בב' אלול והוא שהה בחדרו הק' של הרבי כשעה. לאחר צאתו מהיחידות אמר שהוא עדיין באמצע השיחה ושהוא יבוא שוב להפגש עם הרבי. ואכן ביום כ"ז אלול חזר ל770 ונכנס ליחידות שארכה כשעה וחצי.

בשנת תש"ל שיגר מר כסה מכתב לרבי באמצעות הרב שלמה מיידנצ'יק שהיה עמו בקשרי ידידות בקשר לעזרתו לענייני חב"ד בארץ־הקודש, ועל־כך שלח לו הרבי מענה:

"בנועם קבלתי פרישת־שלוּם ממנו על ידי ידידנו מר שלמה שי' מיידנצ'יק, יושב ראש כפר חב"ד, שמסר לי גם מכתבו. והנני מודה לו מקרב לב בעד הברכות

והאיחולים הטובים, ובמיוחד בעד דבריו הנלבבים וזכרונות ימי קדם, שכמובן גם חרותים בזכרוני".

בשנת תשל"ז שלח מר כסה מכתב ברכה ליום הולדתו של הרבי, בתגובה כתב לו הרבי:

"בנועם קבלתי מכתבו, לאחר ההפסק הארוך, ולכל לראש אביע את תודתי הלבבית על הברכות בקשר עם יום ההולדת. . ואם בכל ברכה איש לרעהו הדברים אמורים, על אחת כמה וכמה ברכה שתוכה רצוף רגש חם ולבבי, ובצירוף זכרונות בית אבא והאווירה שהייתה אז, המעוררת גם אצל הקורא, ובפרט שהמדובר בבית אבא, זכרונות ורגשים והוויות, ובודאי לדכותי אין הדבר זקוק לאריכות, והרי ניכר במכתב כבודו אשר גם אצלו זכרונות ימים שעברו עומדים חיים נגד עיניו".

בחצרות בית השם

אסופת מכתבים שכתב הרב טוביה זילברשטרומ
למשפחתו בארץ-הקודש בחודש תשרי תשל"ז, בהם
מתאר את קורות בית חיינו באותם ימים

א.

נעכטן גערעדט אז ס'דארף זיין מיט חיות מיט א לעבעדיקייט

בס"ד. יום ד' כ' אלול תשל"ו

הזרם של האורחים כבר במילואו ומיום ליום באים מכל קצווי תבל כדי להיראות בבית ה'
בימים הנוראים ובחגים. מארץ-ישראל כבר הגיעו הרבה וביניהם זושא וילמובסקי שמוסיף
תמיד בשמחת כולם וכן גורודצקי, חן וכו' וכו'...

...ההתוועדות נגמרה ב22 בערך. ב1:30 בא אריק שרון ועוד כמה ל770, הם חשבו עוד להספיק את ההתוועדות. על-כל-פנים החברה התוועדו איתם וכן אברהם שם-טוב בנו של ר' בן-ציון ע"ה וכן בנימין מסר לו פרטים משיחות הרבי בהתוועדות על ענין הצבא וענין של נעשה קודם לנשמע וכו'. לאחר-מכן הכניסהו לבנין ואחר-כך בחוץ ליוו אותו בריקוד חסידי והרימו אותם על הכתפיים, העיקר שנהנו. אריק אמר שמתפלא איך שבצבא לוקח למלאות פקודה מטעם מפקדים גבוהים משך זמן, ואיך שהרבי נותן פקודה וכבר מיד יודעים בארץ וכבר בפעולה וכו'.

ביום א' בערב הרבי הלך הביתה ב11 בלילה והיה כבר בסוף ליד המדרכה ושוב חזר לחדר ונתן משקה לזושא וכן כשנכנס למעריב חייך אליו מאוד.

...נמצא גם צלם בשם פריידין וכשהרבי ראה אותו שאלו איפה המצלמה עם חיוך, ואחר-כך דיבר איתו 20 דקות בגן-עדן התחתון. אתמול כשהרבי בא בערך ב7 בערב מהבית ואחרי שהכניס צדקה דיבר כמה שניות עם פריידין ובסוף שמעתי שהרבי אמר

לו: מ'הָאָט דאָך נעכטן גערעדט אַז ס'דאַרף זיין מיט חיות מיט אַ לעבעדיקייט (אתמול דיברנו שצריך להיות בחיות) וחייך אליו.

חודש תשרי המלא בחיות והימים השמחים שלפניו ואחריו הם עם שטורעם גדול

בס"ד. צום גדליה תשל"ז

דער לעבדיקער תשרי און דער פריילכע טעג מלפניהם ואחריהם זענען מיט דעם גרעסטן שטורעם (חודש תשרי המלא בחיות והימים השמחים שלפניו ואחריו הם עם 'שטורעם' גדול). מעניין גם במיוחד בהתוועדות ערב ראש־השנה וכן קצת בראש־השנה על עניין ביטול ב'עוצו עצה' ו'דברו דבר'. תמיד היה ידוע שהרבים מנהיגים העולם וכו' וכלשון אדמו"ר הריי"צ "דער טאַטע (הרש"ב) דרייט די וועלט און פירט איר ווי אַ ראָד ואף אחד לא ידע מזה" (האבא (הרש"ב) מסובב את העולם ומוביל אותו כמו גלגל ואף אחד לא ידע מזה). וכיום במוחש מרגישים וחשים זאת. ומי האיש הירא ורך הלבב משתף פעולה מעשות גמילות־חסדים וכו' וכו'.

מעניין, גם בהתוועדות ערב ראש־השנה כשאד"ש חילק דולרים ניגש ר' זושא שתמיד עומד בין הבחורים ושאלו אד"ש בחיך מה לך מתחבא בין הבחורים כבתוך היער (היינו כדרך פרטיזן), ואתמול בראש־השנה ניסה לקבל מקום בקרוב ולא יכול ומיד שנכנס אד"ש להתוועדות רמז לו שיעלה למעלה על הבימה ומשם במלא המרץ בניגונים עומד ומנצח. ובינתיים כל טוב ובקריאות יחי המלך מתכונן זושא לתפילת ערבית.

ובסיים גמר־חתימה־טובה ובבשורות־טובות, טוביה.

אין לתאר ואין לשער דקות ספורות אלו כאשר עולה על בימה מיוחדת לבוש בקיטל ובטליתו כמלאך ה' צבאות (ללא כ"ף הדמיון) ומאציל את ברכתו

בס"ד מוצאי יוה"כ"פ תשל"ז

גוט יום־טוב גוט יום־טוב.

וודאי כבר קיבלתם הלקח ששלחתי בערב־יום־הכיפורים. לאחר שעות של חלוקה בעמידה כל אחד חושב שהוא עסוק באותו יום וכו' אך מי ידמה ומי ישווה לטרחה זו לעמוד במקום אחד שעות על גבי שעות בחלוקת לעקח ולברך כל־אחד ואחד בברכת

שנה טובה ומתוקה אֶלַץ אַוועקגעבן פֿאַר אַ צווייטן אידן (התמסרות מוחלטת עבור יהודי שני). וממילא מובנת מאליה מה רב הצער כאשר עדיין יש כאלו המוצאים לעז וכו' על היהודים אחרים... ועל זה הכריז על מבצע הקדוש אהבת ישראל הכולל ורומז בתוכו עניינים עד אין סוף...

אחר ברכה הכללית בערב־יום־הכיפורים, שבוודאי הגיעה ארצה, מיד תופסים התלמידים את מקומותיהם לעבור 3 שעות לקבל את ברכת האבא המסור אב הרחמן אב הנאמן המברך את בניו התמימים שי'. ואכן סמוך לזמן הדלקת נרות אין לתאר ואין לשער דקות ספורות אלו כאשר יום־הכיפורים מתחיל מברכה זו כאשר עולה על בימה מיוחדת כבר לבוש בקיטל ובטליתו כמלאך ה' צבאות (ללא כ"ף הדמיון) ומאציל את ברכתו לאחר שפותח בוידבר וגו' 'ברוך... יאר... ישא... ושמו, כשטליתו מכסה את פניו הבוערות כלפיך אש ופונה אליהם במיוחד מאחר שהם עמודי העולם בקו התורה ולהוסיף חיות בלימודים בהנהגה וכו' עד להוסיף חיות למלמדים משפיעים וכו' ולזכות לביאת המשיח בקרוב ממש ולהפיץ תורתו שיזכו לזה אלו שעסקו בזה עד אז.

וכך מתחיל החג הפרטי את התמימים שי' לאחר ברכה עילאית זו. יורד כעבור כמה דקות כ"ק אד"ש ולאחר פתיחה בשירת אבינו מלכנו ג' פעמים כנהוג לפני כל תפילה ותפילה וכו'.

ונחזור לסיום הפלאי בשנה זו כאשר לפני המארש המנצח קרא כ"ק אד"ש לכל הילדים תחת גיל בר מצוה שכבר יודעים להתפלל שיעלו על הבימה שלו ובכל שירה ושירה פנה אליהם במיוחד להוסיף במרץ וכו', ובפרט בהמארש פנה אליהם כשעומד על כסאו על הבימה ומסובב בידו לאות תנועה איבערדרייען די גאַנצע וועלט (להפוך את כל העולם). וכמו שאמר לדוד רסקין הרי אלו הם תינוקות שאין בהם חטא שיעמדו לפני הארון קודש ולא מאחריו עד שלאחר־מכן קרא להם לעלות כנ"ל. לפני אבינו מלכנו הרצין ראשו וקול בכי נשמע מאד"ש העומד בין עשרות ילדים.

אשרנו מה טוב חלקנו וכו' שזוכים זו שנה שלישית לאווירה מרוממת זו ובוודאי נמשך לכל הסניפים בכל העולם.

נב. א' מתלמידי ישיבת פונביז המשתייך למשפחה חב"דית בא לביקור פה לחודש החגים. כולו עומד ומתפלא ומשתאה וכו' עם כל ההנחות המתנגדות וכו' ותמה איך זה שעדיין לא עזבו כל הראשי ישיבות בארץ את משרותיהם המזויפות ובאים להכיר באמת הנצחי נצח סלה ועד. על־כל־פנים בתכנון שלו להפוך ולהפוך ומי יודע אלו כוונות יצבור בתוכו ובכל אופן על־ידי יפוצו מעיינותיך חוצה בקרוב ממש ביאת משיח צדקנו ומלכנו בראשנו.

ד.

**לא יכיל בלוק מכתבים אחד להעלות הכל על הכתב, אך מעט מזעיר
חייבים עליכילפנים כדי שכולנו נדע את האושר הרבה שהננו מכילים
שכולנו תחת המנהיג נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר שליט"א ומלכותו האדירה**

בס"ד. יום ג' לפ' בראשית תשל"ז

משפחה יקרה לאורך ימים ושנים טובות.

התאריך הנקוב מזכיר לנו את האמירה הידועה על פ' בראשית ווי מען שטעלט זיך
אָוועק אַזוי גייט דאָס גאַנצן יאָר, און זיך ריכטיג אָווקשטעלן אחרי חודש החגים (כפי
שנעמדים בשבת בראשית כך הולך ונמשך על כל השנה, ונכון להעמיד את שבת
בראשית אחרי חודש החגים) חודש השביעי בלשון המדרש המושבע בכל גיתות
בתוכו, יין בתוכו וכו' און אין אַ חסידישע שפראַך ראש־השנה ביים רבין, יום־כיפור
ביים רבין, סוכות שמחת־תורה. ובתוכם הפרטים, נפוליונ'ס מארש, הקפות, ברכת
ערב־יום־הכיפורים ועוד ועוד, הכל בחסות כ"ק אד"ש.

מה טוב חלקנו מה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו ועל אחת מאלף וכו' חייבים להודות,
ועליכן גם השנה כשנמכרו פסוקי אתה הראת בצירוף רבים הוכרז בין השאר מעל בימת
כ"ק אד"ש 'האחים זילברשטרומ אײן מאָל ח"י". לכל־הפחות טיפה אחת להודות על

היותנו כאן. אילו דיירי ארעא ספרי ורשמי רשותא לא יכיל בלוק מכתבים אחד להעלות הכל על הכתב, אך על-כל-פנים מני מעט מזעיר חייבים על-כל-פנים כדי שכולנו נדע את האושר הרב שהננו מכילים שכולנו תחת המנהיג נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר שליט"א ומלכותו האדירה ורק חייבים לנצל הכוחות והאפשרות שנתנו לנו בלי כל חשבונות וכהווארט הידוע אפילו אם הצינורות מונחים באדמה 'ליגן אין דער ערד' אבל המים יעברו דרכנו. וכך גם בזה סוף-כל-סוף וועט זיך דעם רבינ'ס עניינים אויפטן סיי וי נאָר מ'דאַרף האָפן (סוף-כל-סוף העניינים של הרבי יצאו לפועל בכל מצב, צריך רק לקוות) שנהיה אנו הצינורות שיעבור דרכנו.

וכמו שסיפרו באריכות בכנוס צא"ח העולמית בחול-המועד סוכות כבכל שנה – בין שאר השלוחים שהיו בהונג-קונג פיליפינים וכו' וכן ארגנטינה ועוד ועוד, עד כמה פעלו ואיזה שטח הפעולה עדיין נשאר לפעולה, איך שליבן של ישראל הגם שישנה בגלותא אך ער ורק מחכים שיבוא משהו לדפוק על פתח דלתם, וההתפעלות הרבה איך שהרבי בניו-יורק מחשבתו על כל יהודי ויהודי עד למזרח למערב צפון ודרום הרחוק והקרוב. והמעניין שבכל מקום שמגיעים כבר הגיע אליהם שמע כ"ק אד"ש ופעולותיו הברוכות וכמעט שכל-אחד יש לו מה לספר מה שקרה אתו עם חברו עם בני משפחתו וכו'.

מעניין על סיפור אחד ששמעתי בתשרי מאשה שלפני כ-15 שנה שאז חלתה במחלה הידועה. בעלה שבא מפולין והיה במלחמה וכו' בא לקבל ברכה וישועה מכ"ק אד"ש ואמר שהרופאים אמרו שעוד חודש בלבד נותר לחייה וכו'. כ"ק אד"ש נענה ואמר: הקדוש־ברוך־הוא כבר לקח 6 מיליון ומה הוא צריך עוד אחת, זאָלן צווי דייטשן זיין אַ כפרה עבורה (ששני גרמנים יהיו כפרה עבורה), וכך הווה. וברוך השם חיה בריאה וקיימת ובנה ש' לומד עתה פה 770.

נחזור עתה לחיים הפנימיים של 770. כבר מאתמול החלו לילי יחידות הארוכים. אתמול נמשך עד קרוב ל-3 לפנות בוקר, ימשך גם היום וגם מחר יום ד' ושוב כנראה בשבוע הבא כמה ימים. ביום חמישי אין זה יום מנוחה אלא עמידה על האהל וכו' וכמובן שלא שיניתי בקור וחום הגם שנייר־יורק כבר קיבלה את הקור החורפי בכל הפירושים. אנחנו ברוך השם מצויידיים בבגדים חמים ורק לשעה קלה שנמצאים בדרך, אך הרעיא מהימנא שעות על־גבי שעות עומד ומתחנן ולא יעזוב צאן מרעיתו.

וודאי כבר הגיעה השמועה ארצה על העניינים המפליאים במיוחד בחודש זה, החל מהקירוב המיוחד לילדים מיום־כיפורים שכבר כתבנו שלפני המארש קרא לכל הילדים לעמוד סביבו. וכמו־כן מיד במוצאי יום־טוב הראשון של סוכות נפוצה שמועה שכ"ק אד"ש רוצה להתוועד ליטול ידיו ולברך ולחלק כוס של ברכה עם הילדים מהפאבליק סקול ולמחרת נודעו פרטים מדויקים על פי סדר שלם שכ"ק אד"ש הוציא איך להתנהג במסיבה זו, איזה שירים ינגנו בין השיחות מלפניהם ולאחריהם, את הי"ב פסוקים וכו'.

ואכן ביום ד' שבוע שעבר כונסו כ-200 ילדים בסוכה וכ"ק אד"ש נתן ג' שיחות לילדים אך בסגנון ודוגמת שיחות בהתוועדות רגילה ובתוספת ביאור רחב עליהם בהתוועדות שמחת־תורה. גם הכוס של ברכה לבסוף מסר לכל מדריך בקבוק יין לאחר שהוסיף בו מכוסו ובצירוף מעטפה עם מטבעות של דיים (10 סענט) לחלק לכל ילד ב' מטבעות. בוודאי שודר גם ארצה השיחות ותוכנם וכל התוכנית.

וכן בימי שמחת־תורה ושמני־עצרת לפניו כאשר לאחר הקפה הד' ביקש לל. גרונר שרוצה להכריז את ההקפה ה' ומיד כשהכריזו עד כאן הקפה ד' ניגש לפינת הבימה שמייוחדת לחודש החגים והחל בשיחה – ביום א' ליל שמני־עצרת – על עיר חברון שעכשיו הזמן הוא לעשות הקפות בחברון, וכיון שאנו נמצאים פה הרי מאמר הבעל־שם־טוב במקום שרצונו של אדם שם הוא נמצא, ולכן כל הנמצאים יחשבו שהם בחברון ויכריזו שהיא עיר האבות ואף אחד אינו בעל־הבית עליה מאחר שנתנה בברית עולם מאלקי עולם וכו' וכו' וכיון ששייכת ללוים (כפי שנתבאר באריכות בהתוועדות

אתמול), שכל הלוויים ילכו להקפה וישירו המארש הידוע וכ"ק אד"ש התחיל בעצמו לומר מעל-גבי הבימה את פסוקי ההקפה מלך עולמים הושיעה נא – בקול צועק בוקע שחקים ורקיעים – סומך נופלים עננו ביום קראנו.

ועוד מלפני זה העניית אמן של הקהל אחרי שיחה קצרה זו קהל של אלפים מכל צד. רעד חלף בכל עצמותינו מקול שאגת אריה שנאמרה השיחה. וכדוגמתו ביום שלאחרי זה בליל שמחת-תורה שוב שיחה על המצב של כולנו בכל העולם שעדיין זקוקים לשמירה בדרכי הטבע כיון שאנו טרם אתחלתא דגאולה כיון שמושיח עדיין לא בא וזה יעשה הרי על ידו, ולכן דיבר על יהודי המשטרה והצבא בכל מקום בעולם ואיך שהם שלוחי ההשגחה העליונה ועליהם לדעת שצריך והיה מחניך קדוש וכו', ואלו שעדיין לא יודעים בזה צריכים להודיעם מי הנותן להם כח לעשות חיל וכו' ולכן סיים בברכה וביקש שכל אלו שהיו בצבא או משרתים עדיין בצבא או במילואים וכדו' שילכו להקפה. כמובן שזושה הפרטיזן בראשם. ותמיד גם בשאר ההקפות תמיד בידו סיבב, וסיבב לזושה והוא עומד ניצב לנגד אד"ש ללא תזוזה רק בידי ממריץ וכו' און שטורעמט ממש כחיל ועבד פשוט לרצון קונו. ועוד באריכות מהאורחים החוזרים.

גם כוס של ברכה שחולק למעלה משעתיים כשלהבים מחלק גם משקה להתנועעויות וכו'. גם א"ל כהן המגיד-שיעור של ה. שי' קיבל. ג.ה. קיבל "טיילין אין קלייט". לאחד רב קונסרבטיבי שכ"ק אד"ש מקרבו מאוד בכלל בכמה מיני קירובים נתן משקה ואמר "איך בין ניט מהנה זיין מיט דעם שייכורים אָבער אַמאָל שאַט דאָס אויך ניט". בין השאר נתן לכל עיר ועיר ארץ וארץ וכו' וכו'. כשנגשתי ביקשתי ברכה עבור ה. שי' כשהוספתי שיש לו כאבי ראש חזקים זה למעלה משנה וכבר דרש בדרכי רפואה ובינתיים לא הועיל. ואמר כ"ק אד"ש "זאָל דער אויבערשטער אים העלפן" (הקדוש-ברוך-הוא יעזור לו). אולי גם הערב רא"ל כשיכנס ליחידות יזכיריהו ותקוותי כתקוות כולנו שזה דבר חולף ויעבור במהרה... הכוס של ברכה עבורכם אצרך היום עם יהושע שארף שי' שחוזר הערב ותקוותי שלשבת בראשית יצרפו לקידוש מכוס של ברכה מוצאי שמחת-תורה, שניתן ממרחק של אלפי קילומטר אך המרחק הזה לא מפריד, וברוב תקווה שנתאחד שוב כולנו גם בקירוב מקום גשמי. להתראות ולהשתמע בבשורות-טובות תמיד כל הימים בכלל ובפרט.

כל-טוב ובאהבה רבה גוט שבת ובאופן בלשון כ"ק אד"ש להנוסעים אַ שנה טובה ומוצלחת וכן כמו שהוסיף בשנה זו לכולם שקיבלו הד' מינים שתהיה אַ פריילכע יאר און ממשיך זיין אַלע המשכות (לשון שבדרך-כלל נאמר רק בברכה כללית) ונקוה לפריילכע יאר ושמחה פורץ גדר גדר הגלות ויכוף כל ישראל לילך בדרך התורה-ומצוות

והרי זה בחזקת משיח עד למשיח ודאי ובקרוב ממש קוממיות לארצנו.

שלכם, טוביה.

ודאי גם שמעתם מההתוועדות האחרונה על ב' השאלות שאד"ש הציע לפני כל הרבנים המערערים על נס הצלת אוגנדה, ולא פנה אליהם במכתב שמא יחסר ה'טיטול' או יקראו בין השורות וכו' ואז אלו המחפשים עלילה ותואנה המה מבקשים - ידוע סיפור שאסרו אחד החסידים וכשהגיעו המסמכים הנכונים להצילו פנה שם היושב־ראש ברוסיה ואמר הרי הבול על־גבי המכתב דבוק בצורה הפוכה וראש המלך למטה ומורד במלכות הוא וממילא שוב לא הביטו אל פנים המכתב. ועל־כן פנה בעל פה: א. לדבריהם - האם יהודי מהחטופים יגיע כיום לאוגנדה (מאחר שעל פי טבע נפתחה שוב דרך לשם) החייב הוא לברך ברכת הניסים - שעשה לי נס במקום הזה. ב. לטענותיהם שנס לא יכול להיעשות על־ידי אנשים שלא מהדרים בתורה־ומצוות וטוענים כוחי ועוצם ידי וכו' - מלבד מה שיש על זה פירוכות מש"ס ופוסקים אך הציע שאלה פרקטית מכל־אחד המבקר אצל רופא שכידוע כל רופא טוען כוחי ועוצם ידי,

ורופא יותר מומחה גאוותו מרובה משל חברו ובפרט אם יהודי דתי הולך אליו זה מוסיף בגאוותו וכו' ובכל־זאת הוא בעצמו וכן מורה לאחרים השואלים עצתו לילך לרופא הכי מומחה והכי גדול וכו'. ומבקש שייענו על זה ולקיים לא יגורו מפני איש שלא להתבייש אודה אודי ליה וכו', ומבקש שיציגו שאלה זאת לפני כל הרבנים ושיסיקו את המסקנה הנדרשת. כנראה כבר הגיע הזמן לצאת קצת כנגד ולא לתת להם הזדמנות זו של "פקר טפ"י" לנצל להמשיך, הגם שכבר נצטוונו "הבדלו" ולא מהם ולא מהמונם, אך חבל על העם והציבור ההולך בעקבותיהם. ומי ייתן וישובו רגע אחד קודם. וכתחילת השיחה שעם ישראל נמצא בגלות זה שנים רבות איתא בגמרא ביקש הקדוש־ברוך־הוא לעשות חזקיה משיח והיו מזמן נפטרים מהגלות. והגמרא מסיימת כיון שלא אמר שירה שהיה צריך להתעכב כל הדבר. וכדוגמתו היום במקום להודות על מעשה ניסים וכו' וכו'.

בין הבאים להקפות תמיד מהקונסוליה הישראלית הפעם בהשתתפות חיים הרצוג. פרטים בהזדמנות קרובה.

בשמחת־תורה בין האורחים היה חיים הרצוג ודיבר עם הרבי לפני ההקפות. הרבי אמר לו שהיות והוא לוי שיכריז באו"ם שזה שייך לו ולשאר הלוויים

בס"ד יום ו' עש"ק פ' נח תשל"ז

למשפחה היקרה שלום וברכה!

ראשית כל ברוך השם יום יום ששמענו שהקבוצה שנסעה ביום א' הייתה להם נחיתת אונס וברוך השם הכל עבר בסדר ובאמת שכשהרבי יצא ללוותם ביום א' היה מאוד רציני ואמר בפיו פסוקים או משהו אחר, רואים שהשפתיים ממלמלות ולא עשה שום דבר ביד.

...גם בשמחת־תורה בין האורחים היה חיים הרצוג ודיבר עם הרבי לפני ההקפות. בין הדברים אמר לו הרבי שהיות והוא לוי שיכריז באו"ם שזה שייך לו ולשאר הלוויים. אז אמר ומה יהיה אם יענו שכל מה שחברון שייך ליהודים מחמת שאברהם אבינו קנה זאת 4000 כסף אז הם ירצו להחזיר את זה וחברון יהיה להם. אז הרבי אמר שיגידו שמבקשים גם אחוזים על הכסף שהיה אצלם משך כל השנים והיות שזה יהיה סך גדול ונורא אז הם יוותרו על חברון, העיקר לא לשלם כל־כך הרבה.

בין אלה שנכנסו ליחידות לאחרונה היה בחור מלוד שהרבי שאלו מתי הוא חוזר אז אמר בשבוע הבא אז הרבי שאל מדוע לא מיד?! על-כל-פנים הרבי נתן לו 10 לירות ישראליות השתתפות בהוצאות שיסע לחברון כשיחזור לארץ וגם יעשה מה שעשו הקבוצה שנסעה לחברון. וכן היה אחד בשם גריינמאן מבני-ברק משפחה של הגריינמאן הידוע משפחתו ליטאית והקדוש-ברוך-הוא מסבב כל הסיבות הביאו לכאן אז הרבי אמר לו שהוא צריך להסתופף בצל אדמו"רים דבני-ברק וירושלים ת"ו. אז אמר שכבר היה אצלם ולא משך אותו רק כאן ואמר שרוצה להיכנס לתומכי תמימים, אז הרבי אמר שיגש להנהלה. אז אמר שלא רוצים לקבלו, אז הרבי ענה שיכול ללכת לישיבה של ליקווד וכדומה ובפרט שיגיד להם שהוא גריינמאן אז שמה בוודאי יקבלו אותו.

שמעתי שביחידות של מ. לנדא בין השאר אמר שהתלמידים בכפר הם היום צעירים בכמות ובאיכות אז הרבי ענה שהרי להם יש כשרונות והר"מים הרי מלומדים אז הרי צריכים להכניס בהם חשק. וכן הרי כל יום נפתחים עוד ישיבות ועוד אז כמו שיכול להיות שבחור מחסידי גור לומד בישיבה ליטאית ונשאר גור, כמו-כן יביאו לכפר בחורים ואינם חייבים להיות חב"דניקים, והרי לישיבה יש גם פרסומת שעל-ידי-זה הם יבואו. עד-כאן בערך לשון הרבי.

לעבוד באמת

התוועדות עם המשפיע הרה"ח ר' שלום פלדמן
ע"ה, מתובלת בסיפורים ייחודיים משנות הבראשית
בחצרות קדשנו וסיפורי חסידים

לא מספיק לומר "יש לנו רבי", עלינו לעשות משהו בכדי להיות שייכים אליו. עלינו לדעת את האמת ולדעת בדיוק מה רוצים מאתנו, ולבצע!

לתוכן הפרטי של כל המצוות, ישנו העצם - "אנוכי הוי' אלקיך", בו אין מקום וצורך בכלל להסברים. זוהי מהותו של י"ב תמוז - "מיר האבן דעם רבין!".

אולם, בנוסף לכך שתודה לא-ל זכינו ויש לנו את הרבי, נשאלת השאלה במה אנו קשורים אליו?

לילות ספורים אחר שבאתי 7707 לראשונה, התקיימה התוועדות בחדר הנהלת הישיבה. ישבו שם ר' דוד רסקין והתמימים ר' זעליג כצמן, ר' בערל שם-טוב ואנוכי. ר' בערל לקח הרבה "לחיים", ואז ראיתי מהו מחונך חסידי... בכל פעם שהוא אמר "לחיים" היה מאחל "דער

מיר האבן דעם רבין!

ההתוועדות היום היא לרגל ראש חודש כסלו, היום בו יצא הרבי לראשונה מחדרו לאחר האירוע הבריאותי שהתרחש בשמיני-עצרת תשל"ח.

מהו תוכנו של היום? "מיר האבן דעם רבין!" [יש לנו את הרבי]. אני זוכר את תשובתו הנרגשת של אחד מזקני החסידים, ר' חיים זלמן קוזלינר, לשאלתי מהו י"ב תמוז. "וואָס איז י"ב תמוז? וואָס איז "אנכי הוי' אלקיך?" [מהו י"ב תמוז? מהו "אנכי הוי' אלקיך?"]], כשכוונתו הייתה שישנם עניינים כאלו שאינם זקוקים להסברים. כשם שמעבר

רבי זאָל זיין געזונט", ומעבר לזה הוא לא איחל כלום. לאחר הרבה זמן ואמירת "לחיים" התעורר ר' זעליג וטען שעליו לשנות את נוסח הברכה, ובמקום לומר שהרבי יהיה בריא, צריך לומר "מיר זאָלן אים נישט מאַכן קראַנק!" [שלא נעשה את הרבי חולה חס־ושלום].

באחת ההתנוועדויות הרבי הרש"ב הזכיר כמה פעמים את הפתגם ש"מ'דאַרף זיך בעטן דעם רבין" - שאחרי מאה ועשרים, כשמגיעים למעלה, החסיד צריך לבקש להיות ליד הרבי. כמובן שבקהל נעשה רוממות־הרוח למשמע הדברים, שיזכו לשהות על יד הרבי. בהמשך ההתנוועדות, ר' יעקב לנדא שאל את הרבי הרש"ב, מה יקרה כשישאלו האם שמענו וקיימנו את רצונו של הרבי? הרבי ענה לו בחיוך, "נו... מה אתה חושב, באמת צריך לשמוע ולקיים". מובן שרוממות־הרוח כבר לא נשארה כפי שהיתה לפני־כן. כאשר הרבי ראה

זאת הוא אמר שמאחר ושמענו ולמדנו יחד מאמר חסידות יש את הענין של "מ'דאַרף זיך בעטן דעם רבין".

אנו יודעים שיש לנו רבי גדול, אבל עלינו לעשות משהו, להתמסר! ר' מענדל פוטרפאס היה נוהג בכל יום שישי אחרי הצהריים לצאת למבצע תפילין. בשנותיו האחרונות היציאה עלתה לו בקושי רב; ההליכה, הכניסה לאוטו, היציאה מהאוטו. ר' מענדל חש בפקחותו שהוא הפך קצת להיות עלינו לנטל... פעם אחת הוא מנה בפניי שתי סיבות לכך שהוא טורח כה רבות: ראשית, בזמן היותו במאסרים ובגלויות מעבר להרי החושך, היו זמנים שבהם לא היו לו תפילין, וכעת הוא מבצע 'תיקון' על אותם הימים, על־ידי שהוא מניח תפילין ליהודים נוספים. אגב - הוא הוסיף ואמר לי, בפשיטות - שלפעמים התפילות שם, ללא תלית וללא תפילין, ללא בית כנסת או מניין, היו טובות יותר מהתפילות כעת... סיבה

מ'דארף קענען דעם רבי'ן אַקוראַט

ישנה רשימה נפלאה מהרבי הרי"צ, בה הוא מתאר באריכות ובשפה נפלאה סיפור שארע לו עם אביו, מומלץ מאד לקרוא את הרשימה במלואה. דרך אגב, כדאי מאד - גם חובה וגם געשמאק - לקרוא בזמנים הפנויים את הרשימות של הרביים, במכתבים, בשיחות ובפרט ב"תורת שלום" ומשיחות הרבי הרי"צ.

ברשימה זו כותב הרבי הרי"צ שאביו אמר לו שהיו שלושה - הבעל-שם טוב, המגיד ממעזריטש והאדמו"ר הזקן. החילוק ביניהם, אמר, שאצל הבעל-שם טוב ההתקשרות היתה בכך שמקיימים את רצונו - קירוב יהודים פשוטים ואהבת ישראל; אצל ה'מגיד' ההתקשרות היתה רק אם היו נוסעים אליו, לראות אותו וללמוד מדרכיו; אבל אצל אדמו"ר הזקן כל זה לא הספיק, היו מוכרחים להבין אותו. מי שהבין אותו השתנה לחלוטין. את הרבי צריכים להבין!

בב' ניסן תש"ט, הלכנו לביתו של ר' זלמן משה היצחקי ברמת-גן, להתוועד עמו. הוא נכנס להתוועדות עם 'ביכעל' חסידות; אגב, הוא החזיק את ה'ביכעל' בידיו משל היה זה תינוק קטן, ונשק אותו בבכיות. שמעתי מחסידים שפעמים רבות היו רואים אותו אווז ספר 'תניא' ומנשקו מכל צדדיו...

נוספת - והיא נוגעת במיוחד לעניינו - אני רוצה לעשות דבר שאהיה בטוח שאני מקושר לרבי. אחרת "באידיש) במה אני מחותן כאן?"

אך כשאני מקיים תקנה ובקשה של הרבי, אני מרגיש שאני עושה משהו. בשביל זה שווה לטרוח.

ניתן לטעות ולחשוב שדורשים מאתנו דברים שהם מעבר ליכולות ולכוחות שיש לנו. אך האמת היא, שהדרישות הם רק בהתאם לכוחות ולא מעבר. פעם אחת, בצהריי שמחת-תורה אחרי הקפות ותפלת 'מנחה', הלכתי יחד עם עוד בחורים להתוועדות של ר' שלמה חיים, בבית של בתו. הבחורים חיפשו דבר-מה לאכול. למורת-רוחה של בעלת הבית לא היה בידה לספק אוכל לכל הבחורים. היה ניכר עליה שהיא מוטרדת מכך נורא. היא קטטה את רגליה בין השכנים להביא 'מזונות' להתוועדות. כאשר אביה ראה את דאגתה, הוא אמר לה בשקט "גיב אַוועק וואָס דו האָסט [תני מה שיש לך], און וואָס דו האָסט נישט, בעט מען באַ דיר נישט [ומה שאין לך, לא דורשים ממך ולא מבקשים ממך], און זיי נישט צו טראָגן [אל תהיי טרודה ואל תהיי מבוהלת]".

זו הדרישה מאתנו, לתת את כל מה שיש לנו! זו הדרך להיות קשורים אל הרבי.

אל תחששו שלימוד 'נגלה' זה כביכול לא רבי, זה כן רבי - פעם שמעתי את הרבי מתבטא בכאב "למה אין אצלנו אחד שיהיה אפשר להתחיל אתו - להתגאות ממנו".

מאתנו, ורק אז אפשר להתחיל. אך אם לא יודעים...

לחיים, שנתחיל להכיר את הרבי, זו ברכה חסידית.

"לערנען נגלה, חסידות און הויבט זיך אן אין עבודת התפלה"

מצבם הרוחני של הבחורים נגע לרבי ביותר. פעם הרבי אף התבטא שמצב הבחורים בישיבה נוגע לו יותר מהגזירה האיומה של "מיהו יהודי". וודאי שאין צורך לתאר עד כמה נגע לרבי כל הענין של גזירת "מיהו יהודי", ולמרות זאת מצבם של התמימים נוגע עוד יותר.

על הבחורים לדעת שהתביעה העיקרית מהם אינה דומה לתביעה מהאברכים. אצל האחרונים עיקר העבודה היא להתעסק בשליחות ובמצעים. הרבי אמר פעם לר' מאיר פרידמן - על שאלתו מה עליו לעשות בכדי להיות שייך לרבי - "מיין עניין איז ופרצת".

אבל מהבחורים הדרישות הם שונות.

ההליכה היתה קשה עליו מאוד, הוא כבר היה זקן וחלוש מאד. לעולם לא אשכח את הציור ההוא, כיצד הוא התיישב, ה'ביכעל' בידו, ניגון חסידי על שפתינו, והדמעות זלגו על לחיינו ללא הפוגה. הוא אמר-תבע "מען דאָרף קענען דעם רבין אַקוראַט" [צריכים להכיר את הרבי בדיק]. ה'ביכעל' חסידות היה כל חייו, הרבי היה כל מהותו, במחשבתו הוא עסוק באותו הזמן רק בכך שעלינו להכיר את הרבי בדיק!

מה הכוונה להכיר את הרבי, האם יש מישהו שחושב שבכוחו להכיר את עצם מהותו של הרבי? לא ולא. הכוונה היא להכיר את מה שנוותנים לנו להכיר, את הגילויים. כמוסבר בחסידות שעל האדם להדבק ולהכיר את האמת האלקית, דלכאורה כיצד שייך להכיר את האלקות, הלא "לית מחשבה תפיסה ביה"? והביאור בזה - מוסבר בחסידות - שעל האדם להכיר בגילויים שבאים ממנו, גדלות הבריא, בזה מחשבה תפיסא. כך הוא הדבר גם אצל צדיקים.

לכל-לראש עלינו לדעת בדיק מה רוצים

של הרבי, ממילא כאשר בחור לומד, שומר את הסדרים, מתפלל ומקיים את כל מה שמוטל עליו בתור 'תמים' בזה היא ה'התקשרות' שלו אל הרבי.

אספר לכם על מאורע שארע בא' מהשנים הראשונות, אז הרבי מנה באוזנו מהם דרישותיו מהבחורים ובמה היא הדרך שלהם להשתייך אליו: היה אז מקרה שבעקבותיו הרבי הוריד את הנשיאות מהשיבה. כמה בחורים, שכאבו מאוד על מה שהיה, נכנסו לחדרו של ר' שמואל לויטין, ובעודו אוחז בתפלתו התחצפו אליו קשות. זמן קצר לאחר־מכן קרא המזכיר, הרב חדקוב, לכל התמימים שהשתתפו ב'מחאה' והורה להם להכנס לחדרו הק' של הרבי. הבחורים נבהלו מאוד

כמובן שבחור צריך לעסוק ב'מבצעים' ובכל השטורעם, אך כעת לא זהו עיקר ענינו. ר' אפרים וואלף סיפר לי שבנו ר' נותקע, בהיותו בחור היה נוהג לפעמים לצאת בהחבא באמצע הסדר ל'מבצע תפילין'. הנהגתו זו לא מצאה־חן בעיני הרבי, והוא אמר לו על־כך שהוא לא ראה אף־פעם שבעל עסק יסגור את העסק וילך להניח תפילין. העסק של בחור בישיבה הוא לימוד התורה ושמירת זמני הלימוד.

אל תחששו שלימוד 'נגלה' זה כביכול לא רבי, זה כן רבי - פעם שמעתי את הרבי מתבטא בכאב "למה אין אצלנו אחד שיהיה אפשר להתחיל אתו - להתגאות ממנו". ואדרבה, מאחר ואנחנו חסידים שכל רצוננו הוא לקיים את רצונו הפנימי

זיך קילן די פיאָטעס. [אם הוא פה, הרי אני אינני פה – אז צריכים להצטמרר עקבי הרגליים]. כלומר שבאם הקדוש-ברוך-הוא ישנו - אזי אני אינני מציאות. ידיעה זו צריכה לחדור עד הסוף, עד העקביים ממש. כי אם אני מרגיש את עצמי, ויש דברים שאני רוצה ויש דברים שאינני רוצה, אזי אני קיים, זה סותר לאמת האמיתית שהוא ישנו.

ר' דוד רסקין היה מתוועד בכל שנה ב'שביעי של פסח', התוועדויות היו מיוחדות במינם, אפילו הרב חדקוב היה יורד לראות את ר' דוד... באחת ההתוועדויות הללו ר' דוד דיבר בזעם על קבוצת בחורים שנגשה אליו כמה ימים לפני-זה והתלוננה על כך שאין כריות במיטות של הישיבה. ר' דוד ממש צעק "תלמיד מגיע ללמוד אצל הרבי, בתומכי-תמימים, במה הוא מונח?!", היה מונח אצלו בפשוטות שעל-יד הרבי "ניטאָ קיין וועלט!"

ישנו מאמר בלקוטי תורה, ד"ה "ויקחו אליך פרה אדומה תמימה". במאמר מובא מדרש שמשביר ש"פרה זו מצרים", כמו שכתוב "עגלה יפה-פיה מצרים". המהות של מצרים מצויר כעגלה יפיפיה, המסמלת את החיים הטבעיים. היינו, שהמהות של המצרים היא הטבעיות, הם לא חקרו ולא דרשו את האור האלקי. אלו הם חיים בהמתיים, בלי דעת. העבודה היא לקחת את העגלה

לנפשם. חלקם עוד היו לפני טבילה במקווה (כמובן שתיכף רצו ל'מקווה')... הרבי דיבר בכאב גדול, ואמר: הייתכן לדבר כך? הלא עוד טרם נולדתם, הוא כבר זכה - הר' שמואל לויטין - לשמוע חסידות מאדמו"ר הרש"ב. הרבי חזר על כך כמה פעמים. הרבי הצביע על נייר המכתבים של הישיבה, והתבטא שאין זה משנה השורה (כלומר, אם מופיע על נייר המכתבים הרשמי שהרבי הוא נשיא הישיבה). ר' יואל כהן, שהיה כבר בהנהלת הישיבה אזר אומץ רב ואמר: הבחורים רוצים ישיבה של הרבי. הרבי ענה: אם אתם רוצים שייכות אל-י - תלמדו נגלה, תלמדו חסידות, ותתחילו להתעסק בעבודת התפילה. ומה נוגעת לכם הפוליטיקה שלי? - פוליטיקה היא עומק הרע! בהמשך הדברים התייחס הרבי לדבריו של ר' יואל: ועוד יש כאן מישהו המלמד עליהם זכות. הרי עוד מעט הם יתחתנו, ומה יהיה מונח להם בראש? לקנות furniture [רהיטים].

עניינו של בחור, אם-כן הוא - ללמוד נגלה, ללמוד חסידות ולהתחיל לעסוק בעבודת התפלה.

ניטאָ קיין וועלט

מהי חסידות? אחדות הוי'. מרגלא בפומיה דר' איצ'ה דער מתמיד (בעודו מתהלך אנה ואנה לפני התפילה): אויב ער איז דאָ, בין איך דאָך נישטאָ - דאָרפן

אין הכוונה, שתיכף לאחר ההתבוננות האדם כבר יהיה שייך לרוחניות. אך הוא מכיר באמת. מאחר שהוא מבין בהחלטיות שהמציאות היא איננה מציאות, אזי הוא מפקיר את עצמו, את כספו, את מחשבותיו ואת כל עניני העולם.

עבודת התפלה

בשנת תשי"ז הגיע ר' ניסן נמנוב אל הרבי לחודש 'תשרי'. לילה אחד ר' יואל כהן הזמין אותו אל ביתו. בין הדברים ר' יואל בקש ממנו שיאמר איזה "ווארט". פניו של ר' ניסן האדימו מעט, ואמר שהרבי הרש"ב אומר שהיצר-הרע כבר הסכים ללמוד 'נגלה', ואפילו ללימוד 'חסידות', אבל על עבודת התפלה הוא לא מסכים בשום-אופן. ולמה? כי בזה דורכים עלינו, בזה מכאיבים לנו.

עבודת התפלה הוא עניין עדין ועמוק ויש בו דרגות רבות עד אין-סוף. הרבי הרש"ב כותב שמועטים מן המועטים הם השייכים להתבוננות ולתפלה אמיתית, שפירושה התבוננות לא רק בלבושי השכל אלא בעצם הענין ממש, ובלשון החסידות להרגיש את האור האלקי שישנו בתוך השכל.

ר' לייזר גורביץ' אמר לי, שהוספת חמש דקות בתפילה, זה כבר בגדר של אריכות התפלה - אם תחשבו על זה תבינו שזה כל-כך אמיתי ונכון... - לא צריך בשביל

היפיפייה ולהביא למושה, "ויקחו אליך", שעניינו הוא בחינת ה'דעת', להפוך את החיים הטבעיים שהם יהיו אליך, עם דעת. הדעת מסמל את ההתגברות של הנפש הרוחנית, שהאדם חוקר ודורש את האור האלקי. לאחר מכן, אדמו"ר הזקן מסביר על-פי פנימיות הענינים את מאמר רז"ל "בזכות האמונה נגאלו אבותינו ממצרים". אמונתם היתה בכך שהעולם הוא כלא חשיב לגבי הבורא, שהכל בטל לגביו. הם הכירו בכך שמאחר וישנו מציאות של הבורא, הוא באין ערוך לנבראים. אין הכוונה שהנברא הוא מהות שמבטלת עצמה למהות אחרת, אלא הוא באמת לא כלום. יוצא אם-כן, שהעולם הוא אפס. זהו הביאור במאמר חז"ל שבכח האמונה נגאלו אבותינו ממצרים - האמונה שכל העולם הוא אפס, היא שנתנה להם את הכח להשתחרר ולהיגאל מההרגלים ומהחיים הטבעיים.

תחילת הדרך להרגיש קצת את הענין היא בלימוד והבנת חסידות. בכדי להבין חסידות צריכים קצת להתייגע, לחשוב על הדברים גם אחרי הסדר, להתעסק בעניין. אי-אפשר לצאת ידי חובה רק בצורה שטחית, באותה מידה שבלתי אפשרי ללמוד שולחן-ערוך בלי להבין, שאז הוא עדיין לא יודע מה הקדוש-ברוך-הוא רוצה ממנו לעשות. כך הדבר גם בלימוד חסידות, צריכים להבין מה רוצים מאתנו.

זה דרגות גבוהות, פשוט להתפלל מתוך הסידור כמו שהרבי דורש, ולהיות מונח רק בתפילה. מישהו שואל, מישהו מדבר, אבל אתה כעת מתפלל.

עניין נוסף חשוב הוא "לחשוב חסידות" לפני התפילה, עם הטלית ותפילין. המחשבה לא מוכרחת להיות זמן רב, אפילו רק כמה דקות; לא חשוב שיהיה בעמקות מיוחדת, אלא פשוט לחשוב על תוכן הדברים הנלמדים.

לעבדך באמת

'עבודה פנימית' - דרישה יסודית ועיקרית היא בחסידות. עוברת היא כחוט השני בכל מהות האדם ובכל פרטי עבודת ה'.

לעולם לא אשכח את פניו הק' של הרבי בהתוועדות חג הסוכות תשי"ז. ראיתי את פניו הק' פעמים רבות, ותמיד אור רוחני נסוך על פניו. אבל אז היה משהו לא נורמלי - לא היה צריך להיות רוחני בכדי לראות את זה. הרבי סימן לנגן ניגון שלפני המאמר, לאחריו פתח באמירת מאמר דא"ח "וטהר לבנו לעבדך באמת". הרבי שאל בבכיות עצומות - זה היה מחזה מבהיל ממש - כיצד שייך לבקש שעבודת הלב תהיה באמת? ניחא בנוגע למעשה ניתן לבקש שיהיה באמת, שהלא ייתכן שהמעשה ייעשה שלא באמת. אך כיצד תיתכן עבודה שבלב לא באמת? הלא אם אין זה באמת, אזי זה

לא עבודת הלב - זה כלום!...

פירושה של 'עבודה פנימית' היא שהדברים באים להתאמתות מוחלטת, ללא שקר. התוועדות היא שעת מבחן, האם הלימוד והעבודה היא באמת. חסידים היו אומרים, שיש נקודה בגב שהאדם לא יכול לגעת בה, והוא מוכרח למישהו מבחוץ. זה העניין של 'התוועדות' - שיושבים יחד, ואז ניתן לדעת האם העבודה היא אמיתית.

אספר לכם סיפור שהיה בלילה חורפי ב770. היה זה ליל שישי, לערך בשעה 1. ניגש אלי חבר והפציר בי להצטרף אליו ללכת לביתו של ר' שלום מרוזוב (בנו של ר' חוני) ולבקש ממנו שיתוועד אתנו. היה זה בתוך השנה הראשונה לנישואיו, הגברת עסקה בהכנות לשבת. אותו ראינו יושב בפנית האוכל ולומד מתוך ספר גדול, היה זה "שולחן ערוך" חושן משפט (תארו לעצמכם, אמצע הלילה, יושב יהודי ולומד בעיון שולחן ערוך חושן משפט...). לתמיהתו של ר' שלום לפשר בואנו הסביר חברי שברצוננו להתוועד. אמר ר' שלום: מ'דארף וויסן אַז פֿאַרבריינגען איז נישט קיין פשוט'ע זאַך. אַ פֿאַרבריינגען דאַרף האָבן אַ הכנה. פֿאַרבריינגען - דאַרף מען האַלטן דערביי, און איך האַלט ניט דערביי [יש לדעת שהתוועדות אינה דבר פשוט. התוועדות דורשת הכנה. התוועדות - יש 'לאחוז' בזה ואני אינני אוחז בזה]. כשראה שאיננו נרתעים, ואנו מנסים

להתעקש ולחזור ולבקש פארבריינגען, המשיל ר' שלום משל. נניח שאתה מבקש ממני הלוואה בסך מאה דולר, אולם אני מסרב לתת. ובכן, אתה מנסה לשכנע אותי וללחוץ עליי שאתרצה ואתן לך את ההלוואה. אם אכן יש בידי הסכום שביקשת, יש מקום לבקשות ולשכנועים; אך אני – אין לי את המאה דולר! אלא מה? – סיים ר' שלום – אפאלשער הונדערטער? נישט ביי מיר! [שטר מזויף? לא אצלי!]

גם עבודת ה'התקשרות' צריכה להיעשות באמת. פעם אחת נסענו בחג הסוכות – על-פי דרישת הרבי – לאיזו עיירה לשמח יהודים. אתנו ברכב היה ר' מענדל מרוזוב, אחיו של ר' שלום הנ"ל. הוא סיפר סיפורים טובים ומעניינים. אחד מהדברים שהוא אמר, שבהיותו נער בישיבה הוא היה שרוי בדילמה קשה. מחד, הבחורים טענו שאביו אינו מקושר, ובהתאם לכך ניתן אפילו לכנותו "שוואַנג"... אך מאידך, הוא נמשך לאביו כמו מגנט. פתרון לבעיה הוא קיבל בהתוועדות מיוחדת של אביו. ר' חוני אמר הרבה "לחיים", ואמר: וואָס ווילן זיי פון מיר? איך האָב זיך גענומען צו זיין חסידות און עס גייט ביי מיר נישט... [מה רוצים הם ממני? התמסרתי לחסידות שלו וזה 'לא הולך' לי...]. או אז הבנתי, אמר ר' מענדל מרוזוב, שההתקשרות של אבא קשורה בהתמסרות ללימוד חסידות וכו', דבר שלא שמעתי מכל הצעירים ה'מקושרים'.

בהתוועדות הראשונה שר' שלמה חיים התוועד אחרי יו"ד שבט תש"י, המשתתפים התחילו לומר 'לחיים'. ר' שלמה חיים פרץ בבכי, ואמר שהם לא מבינים מהי אמירת 'לחיים' ולכן קל להם לומר, אבל אמירת 'לחיים' קשורה עם הרבי...

בכדי להיות 'פנימיים' צריך לעבוד, שום דבר לא בא ללא יגיעה. באחד מנאומיו, הרב באגד (ראש ישיבת "נחלים") אמר כך: תהליך ההתפתחות של האדם הוא לא פשוט. תחילה הוא רק יודע לאכול. לאחר מכן נפתחים האוזניים והעיניים, לאחר מכן מתחיל לזחול ואחר-כך ללכת וכן הלאה... אבל אצל החיות, ההתפתחות שלהם היא בזריזות באין-ערך. והוא שאל, האם מיישהו מעדיף להיות בהמה, ובכך לחסוך את כל הבעיות והמאמצים שבדרך? כמובן, שאף-אחד לא מעוניין בבחירה כזו.

הקדוש-ברוך-הוא ברא את הבריאה שתתנהל על-פי סדר מסויים, גם אם איננו מבינים מדוע דווקא כך ולא אחרת. כל העבודה היא לבוא לידי הכרה שהחיצוניות היא אפס, והפנימיות זה מהות.

האחריות מוטלת עלינו!

עברו כבר כמה שנים מג' תמוז, נשארנו לבד. זה לא צחוק. כל אחד מאתנו צריך

היה כמו שצריך, אדמו"ר הזקן?! התירוץ הוא, ולא תירוץ סתם, אלא זו האמת. דורשים דווקא מאתנו, אנשים עם גוף ובשר, עם נפש הבהמית וכל הבעיות, לא מאנשים צדיקים שהם גילויי אלקות מיוחדים.

צריכים לקחת בחשבון את מה שרוצים מאתנו - שנתמסר, שלא נחשוב אודות עצמנו. ה' יעזור, שנהיה קצת שייכים וקשורים לענינים. שכאשר נתעורר באמצע הלילה - המחשבה תהיה על הרבי, כי זה כל החיים שלנו!!

לחיים, ה' יעזור שהרבי יחזור, מספיק ההעלם וההסתר!

לחשוב קצת מה האחריות שלו בעניין. האחריות שלך היא למסור את עצמך. אם אנחנו נתעורר ונתחיל לחיות, נזכר לסוף - מה שהרבי כל-כך זעק - על ביאת המשיח במהרה בימינו אמון! זכרו, הדיבורים של הרבי זה לא צחוק.

הרבי בא להוציא את עם ישראל מהגלות ומהצרות. האשמה היא עלינו, למדנו חסידות ולא מביאים זאת לחיי היום-יום שלנו, מעכבים בעדו...

ישנו פתגם ששמעתי מהרבי כמה פעמים שאם יהודי אחד יעשה מה שהקדוש-ברוך-הוא רוצה - אזי יבוא המשיח. יש לי שאלה, קלאץ קשיא, מה עם כל הצדיקים בכל הדורות? רשב"י לא

שנים ראשונות

מלבדו - כל היום איה אלקיך?!

לאחר הדברים הללו שנאמרו בבכיות נוראות - אמר שאיתא בגמרא אודות שני אנשים שהיו "אינשי בדוחי", "שמחים ומשמחים בני אדם", ואמרו עליהם ש"בני עלמא דאתי נינהו", שבזכות זה שהיו שמחים ושמחו בני אדם נתנו להם שכר רב. אזי - אמר הרבי - לא התיישבתי כאן כדי להעציב אתכם, ובקש שינגנו ניגון.

ההתוועדות הבאה היתה בשבת מברכים חודש שבט. הרבי דיבר על-כך שמכיון שזו שבת מברכים לחודש בו חל יו"ד שבט, יום ההילולא של הרבי הרי"צ, כל אחד שזכה להיות אצל הרבי הרי"צ יצייר לעצמו את היחידות שלו אצל הרבי. הרבי ביקש שינגנו ניגון ושכל אחד יצייר לעצמו. כשסיימו את הניגון פניו של הרבי החליפו צבעים, והדמעות... ועשה תנועה בידו הק'.

כל היום איה אלקיך?!

ההתוועדות הראשונה שזכיתי להיות אצל הרבי הייתה התוועדות 'זאת חנוכה' תשי"ג, הרבי דיבר בהתרגשות רבה על הפסוק בתהלים "כל היום איה אלקיך". אני זוכר במדויק את דברי הרבי - הרבי אמר שלא מספיק להרגיש שה' הוא "אלקיך" רק בשעת התפילה והלימוד, או בשעת התוועדות. אלא דווקא כאשר הוא עוסק בעניני מסחר, וכאשר הוא מדבר עם בני-אדם, יהיה אצלו ההרגש ד"אלקיך", כפי שהוא הבין והרגיש בשעת התפילה ובשעת הלימוד. הרבי הביא דוגמא, שיכול להיות אצל יהודי שלאחר התפילה הוא מגיע לביתו ואם חסר מלח באוכל - אזי הוא מוסיף מלח באוכל...

הדברים הללו כתובים בכל מקום בחסידות, זו הנקודה היסודית. אין עוד

הרבי שלנו

בשנת תשט"ז הרבי שלח שלוחים לארץ־הקודש, ובשבת לאחר חזרתם נערכה התוועדות. במהלך ההתוועדות הרבי בקש שישרו שיר מזמרת הארץ ["אָז זאָל זאָגן ניגון מזמרת הארץ"]. ר' שלום בער בוטמן התחיל לשיר "הרבי שלנו, הרבי שלנו, צדיק ונשיא דורנו...". עמדתי לא רחוק מהרבי, ראיתי את הרבי ברור כשמש לנגד עיניי. אני לא אשכח את זה לנצח. לא בעלמא דין ולא בעלמא דאתי. מיד שהוא התחיל לשיר הרבי התכופף, הניח את ראשו על ידיו. ראו שהרבי לא מוצא מקום לעצמו. זה היה נורא, כל הצבעים שישנם בעולם עברו עליו והתחלפו בפניו. לאחר מכן החל הרבי לומר שיחה, שיש מאמר מאדמו"ר הזקן על הפסוק "לא בגבורת הסוס יחפץ", כמשל הסוס שכולו בטל לאדונו. ואמר הרבי שנקודת המאמר היא ביטול.

אגב, בתחילת ההתוועדות הרבי שאל מדוע הגבאים לא נתנו לשלוחים עליות. בלבי ריחמתי על הגבאי, הלא מה כבר היה בידו לעשות? את המפטיר מקבל הרבי; שלישי מקבל הרש"ג; כהן ולוי קיבלו כהן ולוי... אבל הרבי אמר שכולם היו צריכים לעלות לתורה. בכל אופן, הרבי אמר שיתנו להם עליות בתפלת 'מנחה'.

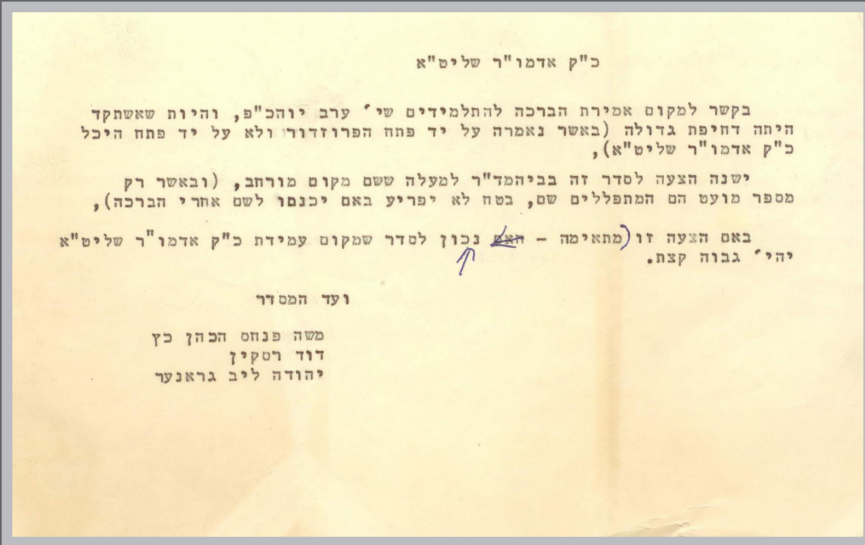
הנקודה היא שצריכים לדעת שהרבי

שלנו הוא הרבי שלנו, וזה לא פשוט. כל חייו, מהותו וכל מה שיש לו הוא מסר לנו.

שׁוין נאָך דעם טשאָלנט

בקראון הייטס גר יהודי בשם ר' עוזיאל. הוא היה יהודי ירא־שמים, שוחט. הוא ורעייתו היו אנשים 'בעלי־בתים'. בשבת מברכים הוא היה ממחר לביתו מייד אחרי התפילה, הוא היה גר קרוב, באיסטערן־פארקוויי; היה מקדש, אוכל וחוזר בזריזות ל־770 ומתיישב במקומו הקבוע לפני שהרבי נכנס בשעה אחת להתוועדות. באחת השבתות, מזלו של ר' עוזיאל לא האיר לו פנים. הוא הגיע ל־770 מביתו, וגילה שהרבי כבר נכנס לפניו. הוא איחר בדקה... ר' עוזיאל ניצב כך בדלת, נרגש כולו, דילג במהירות מעל השולחן והתיישב מיד במקומו הקבוע. לפתע פנה אליו הרבי ואמר: "ר' עוזיאל, שׁוין נאָך דעם טשאָלנט?" [כבר אחר החמין?]

כל בר דעת יכול לתאר לעצמו היכן היה מוחו של הרבי לפני המאמר. אפשר היה לראות על פניו של הרבי, על כל כולו - איך נכנס מעולם האצילות ובה אלינו. אז למה הרבי אמר לו זאת, הרי הרבי וודאי ידע שלייהודי הזה יהיה לא נעים לשמוע זאת... אך הרבי הרגיש שהוא חייב לומר לו את זה, לרדת עד כדי כך. זה היה ממש "עומק רום עד עומק תחת".

החל משנת תשי"ב נהג הרבי לברך את תלמידי התמימים בדקות שלפני התקדש יום הכיפורים ב'ברכת הבנים'. בתחלה התקיימה הברכה בחדרו הק' אך בעקבות ריבוי הבחורים עברה הברכה ל'גן עדן התחתון', כשמקום עמידתו של הרבי היה בפתח חדרו הק'.

עם הזמן, נוצר עומס גדול גם ב'גן עדן התחתון', אז הציע הריל"ג, שהברכה תינתן בזאל הקטן. באותה שנה (תשל"א) לא קיבל הרבי הצעה זו, כיון שבית המדרש הוא מקום ציבורי, ובשעת הברכה שוהים בזאל מתפללים רבים, אך הסכים שהבחורים יעמדו בחדר הכניסה ל770, והרבי יברכם בעודו עומד בכניסה ל'גן עדן התחתון'. אולם, כאשר הרבי הגיע לברך, נוצרה צפיפות איזומה, ומספר בחורים אף התעלפו...

לשנה הבאה, הציעו חברי 'ועד המסדר' שוב שהברכה תתקיים בזאל הקטן, והוסיפו לשאול ש"באם הצעה זו מתאימה - האם נכון לסדר שמקום עמידת כ"ק אדמו"ר שליט"א יהיה גבוה קצת". הרבי סימן קו לצד התיבה "מתאימה", מחק את תיבת "האם" וסימן חץ לתיבת "נכון", ומני אז נקבעה 'ברכת הבנים' בזאל הקטן.

מענה הרבי בקשר למכתב בו מדווחים צעירי אגודת חב"ד על הכנסת האורחים הנערכת לאלו שהגיעו לחוג את חודש החגים במחיצת הרבי.

לפני התיבות "הנה בעו"ה) הכל סודר" כתב הרבי: (1). ולפני התיבות "ר' צבי מאיר שי' שטיינמעץ...)" ש"כר על חשבוננו דירה" כתב הרבי: (2). וכצד המכתב כתב: ת"ח ת"ח על ב' הבשורות טובות.

מוקדש לחיזוק ההתקשרות לנשיא דורנו

כ"ק אדמו"ר

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

